

„4. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2015–2018“

Vize 2018

Občané města Ostravy mohou využívat komplexní a dostupnou síť kvalitních sociálních služeb, která reaguje na jejich potřeby a na požadavky společnosti. Síť služeb je efektivní a udržitelná.

Na přípravě dokumentu se podíleli členové komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit v Ostravě v období leden 2013–srpen 2014.

Závěrečný dokument zpracovali: Zaměstnanci SMO, oboru sociálních věcí školství, sportu a volnočasových aktivit, oddělení sociálních služeb.

Dokument byl schválen zastupitelstvem města Ostrava dne 10.9.2014 usnesením č. 2760/ZM1014/34.

OBSAH

Úvod.....	4
Komunitní plánování.....	6
Způsob zpracování dokumentu	9
Organizační struktura KP Ostrava.....	12
Zdroje potřebné k plánování a zpracování dokumentu	14
Popis současné situace na území města - Sociodemografická analýza.....	16
Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit.....	22
Klíčové oblasti.....	49
I. Registrované sociální služby.....	49
II. Související aktivity a průřezové činnosti	50
III. Informovanost a spolupráce	50
IV. Řízení	51
Financování sociálních služeb a souvisejících aktivit.....	52
Vyhodnocování plánu.....	55
Cíle a opatření v jednotlivých oblastech podpory pro období 2015–2018.....	57
Společná témata.....	58
Klíčové oblasti podpory pro období 2015–2018.....	62
I. Podpora seniorům.....	62
II. Podpora občanům s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi	69
III. Podpora občanům se zrakovým postižením	78
IV. Podpora občanům se sluchovým postižením.....	86
V. Podpora občanů s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením	91
VI. Podpora rodinám s dětmi.....	106
VII. Podpora občanům ohroženým sociálním vyloučením a sociálně vyloučeným.....	114
VIII. Romské etnikum (Podpora občanům v sociálně vyloučených lokalitách)	124
IX. Podpora protidrogové prevence a prevence kriminality.....	134
Závěr.....	140
Seznam použitých zkratk.....	141
Seznam tabulek, grafů a obrázků	143

ÚVOD

Úvodní slovo náměstka primátora Ing. Martina Štěpánka, Ph.D.

Vážení a milí spoluobčané,

s potěšením sleduji, jak velký důraz je v posledních letech v Ostravě kladen na kvalitu i rozsah poskytovaných sociálních služeb. Jedním z klíčových momentů je bezesporu dokončení v pořadí už čtvrtého komunitního plánu. Do rukou se vám dostává oficiální dokument, který s mimořádnou vypovídací schopností mapuje spolupráci uživatelů a poskytovatelů sociálních služeb, vyzdvihuje její výsledky a navrhuje nová řešení.

Obsáhlý materiál poskytující zevrubné informace o komunitním plánování v moravskoslezské metropoli je ucelený a zároveň inspirativní. Při jeho pročitání jsem si uvědomil, že Ostrava má obrovský potenciál. Dokladem tohoto tvrzení je také skutečnost, a to je opravdu příznivá zpráva, že nabídka sociálních a souvisejících služeb stále roste.

Bylo by asi příliš jednoduché a prvoplánové nahlížet na oblast komunitního plánování pouze jako na přesný sumář pomoci potřebným a podpory těm, kteří se ocitli ve složité životní situaci. Komunitní plánování má daleko hlubší význam. Nabízí totiž dostatek prostoru i nástrojů, aby široká síť sociálních služeb byla dostupná opravdu všem, aby lidé vnímali připravený plán jako smysluplný a efektivní. K tomu mají všichni, kdo se do něj zapojují, dostatečné předpoklady. Naše město má mnoho schopných, pracovitých a vzdělaných odborníků, a to mě naplňuje nadějí, že ani v příštích letech ve svém úsilí nepoleví.

Všem, kteří se dlouhé měsíce s mimořádnou pečlivostí a plným nasazením věnovali přípravě a zpracování tohoto dokumentu, bych chtěl poděkovat a popřát co nejvíc síly a trpělivosti při realizaci deklarovaných cílů. Uživatelé sociálních služeb a souvisejících aktivit nechtě se setkávají jen se samými vstřícnými, ochotnými a hlavně s vysoce profesionálními poskytovateli pomoci.

Úvodní slovo vedoucí odboru sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit Mgr. Jaroslavy Rovňákové

Vážení spoluobčané, přátelé,

dostává se Vám do rukou významný dokument v sociální oblasti, a to v pořadí již 4. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2015-2018. Byl zpracován s respektem k již získaným a praxí ověřeným zkušenostem a k poptávce občanů města po sociálních službách, neboť vychází i z výstupů Analýzy potřeb občanů města Ostravy v kontextu sociálních služeb 2013. Dokument je společným dílem všech, kteří mají zájem pomáhat řešit problémy a nepříznivé situace lidí, kteří si nemohou nebo neumějí sami pomoci. Fungující spolupráce města s poskytovateli sociálních služeb, uživateli a dalšími odborníky z jednotlivých oblastí je nezbytným předpokladem pro rozvoj a plánování sociálních služeb a troufám si říci, že město Ostrava je v tomto ohledu pro řadu měst v České republice dobrým příkladem.

Sociálním službám a jejich plánování se město Ostrava věnuje již 10 let. Za tu dobu se na území města podařilo vybudovat komplexní síť sociálních služeb a souvisejících aktivit. Předkládaný dokument vyjadřuje záměr města zajistit pro své občany síť funkční, dostupnou a efektivní a současně hospodárně investovat veřejné finanční prostředky.

Chci touto cestou poděkovat všem, kteří se na vzniku tohoto strategického dokumentu podíleli a aktivně přispěli svou prací a podněty. Poděkování patří také rezortnímu náměstkovi Ing. Martinu Štěpánkovi, Ph.D. za podporu, radním a zastupitelům města Ostravy za pozitivní přijetí a schválení dokumentu.

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ

Základní východiska a legislativní rámec

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů zavedl **pro kraje povinnost** podle § 95 písm. d) a **pro obce možnost** dle § 94 písm. d) zpracovávat střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. Řada obcí, obdobně jako statutární město Ostrava, přistoupila k plánování sociálních služeb metodou komunitního plánování, která je založena na vzájemné a aktivní spolupráci v triádě zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Komunitní plány obcí slouží krajům jako podklad pro získávání objektivních informací při sestavování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a jako podklad pro vyčíslení potřeby dotací ze státního rozpočtu. Ty pak podle současné legislativy přerozdělují kraje mezi poskytovatele sociálních služeb (v souladu s § 101a). Komunitní plánování je nejen metoda práce, ale zároveň i cyklický proces umožňující optimální nastavení a řízení sociální politiky obcí tak, že **vychází ze skutečných potřeb obyvatel. Finanční prostředky veřejných rozpočtů na její zabezpečení jsou vynakládány efektivně a hospodárně.**

Proces komunitního plánování znamená aktivní vyhledávání, zapojování a diskuzi všech aktérů s důrazem na kvalitnější nabídku sociálních služeb a souvisejících aktivit. Tento proces umožňuje navrhnout jedinečný a neopakovatelný systém sociálních služeb a souvisejících aktivit plně odpovídající místním podmínkám a zdrojům.

Provázanost komunitního plánování s principy sociálního začleňování

Komunitní plánování je založeno na základních hodnotách úzce souvisejících zejména s principy sociálního začleňování. Jde především o zvyšování dostupnosti alternativních služeb k péči institucionální – ústavní, které podporují setrvání lidí ve svém domácím prostředí, o zvyšování kvality služeb s důrazem na zajištění lepší ochrany práv uživatelů služeb a o spolupráci a propojenost s ostatními systémy (zdravotnictví, vzdělávání, bydlení, zaměstnávání).

Záměrem tvorby plánu je dodržování základních humánních hodnot, a to:

- Poskytovat jen takové služby, které jsou založeny na individuálním přístupu k člověku,
- zajišťovat dodržování lidských práv, rovnoprávný přístup a možnost volby každého občana,
- poskytovat služby s respektem k důstojnosti každého člověka a jeho soukromí,
- podporovat v co největší míře rozvoj individuálních aspirací a schopností každého člověka,
- v rámci transformace a deinstitutionalizace sociálních služeb dodržovat jejich základní principy – individualizace, humanizace a poskytování služeb v přirozeném prostředí.

Přínosy komunitního plánu pro město Ostrava a jeho občany

Statutární město Ostrava je odpovědné za zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit na svém území a prostřednictvím volených zástupců samosprávy nese hlavní zodpovědnost za jejich kvalitu a dostupnost (místní, finanční, sociální, informační aj.). Pro statutární město Ostrava, jako správce veřejného rozpočtu, je komunitní plán nástrojem účelného, efektivního a hospodárného vynakládání veřejných prostředků na sociální služby a související aktivity pro občany. Účelem musí být vždy snížení rizika sociálního vyloučení. Efektivitou se především rozumí využití veřejných prostředků tak, aby byly řešeny skutečné potřeby osob. Hospodárnost vyjadřuje využití moderních metod sociální práce při řešení potřeb občanů, které vycházejí z principu nejvyšší kvality za přijatelnou cenu. Prostřednictvím komunitního plánu je vytvořen systém, který

vychází v co největší míře vstříc uživatelům sociálních služeb a zajišťuje občanům města síť sociální služeb a souvisejících aktivit, která odpovídá jejich potřebám i místním specifikům.

VIZE, MISE, principy

Pro potřeby zpracování komunitního plánu byly v průběhu odborného vzdělávání k tvorbě strategických dokumentů stanoveny VIZE a MISE rozvoje sociálních služeb ve městě Ostrava. VIZE popisuje žádoucí (ideální) stav sociálních služeb v roce 2018. Z ní vycházejí strategické cíle a výsledky rozvojového procesu. MISE deklaruje základní přístupy, metody a hlavní principy pro naplňování stanovené VIZE. Zjednodušeně řečeno - VIZE je cíl a MISE cesta, jak k požadovanému cíli dojít.

VIZE sociálních služeb ve městě Ostrava v roce 2018

Občané města Ostravy mohou využívat komplexní a dostupnou síť kvalitních sociálních služeb, která reaguje na jejich potřeby a požadavky společnosti. Síť služeb je efektivní a udržitelná.

MISE komunitního plánování sociálních služeb ve městě Ostrava

Účelem komunitního plánování sociálních služeb ve městě Ostrava je vytvoření a udržení systému sociálních služeb tak, aby byla zajištěna jejich kvalita, návaznost, kontinuita, dostupnost, vyváženost poptávky a nabídky, hospodárnost a efektivita financování. Plán odráží potřeby občanů, reálné možnosti města a určuje strategické priority v sociální oblasti.

Komunitní plán je zpracováván a realizován s respektem k těmto principům:

- efektivita
- hospodárnost
- kvalita služeb a jejich dostupnost
- transparentnost, informovanost
- partnerství (uživatel, poskytovatel, zadavatel a veřejnost)
- systémovost
- monitoring (zpětná vazba)
- rovný přístup
- cykličnost
- proveditelnost
- měřitelnost
- udržitelnost

Historie komunitního plánování ve městě Ostrava

Proces komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava byl zahájen v roce 2003. Na úrovni vedení města bylo rozhodnuto, že prostřednictvím metody komunitního plánování bude docházet k plánování a rozvoji sociálních služeb, které jsou pro občany města potřebné. Na základě usnesení číslo 2235/34 Rady města Ostravy ze dne 4. 11. 2003 byly ustanoveny první pracovní skupiny.

V rámci zvolené pracovní metody byly k plánování přizvány organizace, které v této oblasti působí, a také uživatelé služeb a aktivit.

Propojením práce zaměstnanců statutárního města Ostrava, odborné veřejnosti, zástupců poskytovatelů služeb a samotných uživatelů došlo k vytvoření strategických dokumentů pro sociální oblast:

„1. Komunitní plán rozvoje sociálních služeb ve městě Ostrava do roku 2006“ na období let 2005–2006

„2. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava do roku 2010“ na období let 2007–2010

„3. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2011–2014“

ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU

Zpracovatelský tým

Na přípravě dokumentu 4. KP se aktivně podíleli všichni členové jednotlivých pracovních skupin (225 členů PS), členové manažerského týmu KP (28 osob – zástupci OSVŠ, manažeři PS), metodička komunitního plánování, koordinátor komunitního plánování a při přípravě a zpracování analýz zástupci firmy PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s. r. o. Během přípravy tohoto komunitního plánu probíhaly konzultace s vedením odboru a rezortním náměstkem primátora. Průběžné výstupy byly prezentovány na jednáních komisí Rady města Ostravy (Komise sociální a Komise pro handicapované děti a mládež).

Způsob zpracování dokumentu

V rámci přípravy na zpracování dokumentu 4. KP byl realizován projekt s názvem „Efektivita procesu komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava“ (reg. č. CZ.1.04/3.1.03/78.00041) financovaný z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost 2007–2013 a státního rozpočtu.

Prostřednictvím projektu byla vypracována analýza potřeb občanů města, kterou jako vítěz veřejné zakázky realizovala společnost PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s. r. o. Během rozsáhlého průzkumu veřejného mínění byla zjišťována informovanost občanů města o nynějších sociálních službách, preference a názory občanů města Ostravy jako stávajících i potenciálních uživatelů sociálních služeb. Komplexní pohled na současnou síť sociálních služeb doplnily informace získané přímo od samotných poskytovatelů sociálních služeb působících na území Ostravy.

Zároveň byla provedena analýza organizační struktury procesu komunitního plánování sociálních služeb na území SMO. Byly zjišťovány názory členů pracovních skupin na průběh přípravy, způsob zpracování dokumentů komunitního plánování včetně používaných metod při vyhodnocování cílů a opatření komunitních plánů. Rovněž byla posouzena koordinace činností, vyhodnocena četnost setkávání pracovních skupin a způsob přenosu informací.

V rámci projektových aktivit se podařilo také zajistit vzdělávání členů manažerského týmu KP Ostrava, jakožto osob zodpovědných za realizaci procesu KP. Akreditované kurzy byly zaměřeny na prohloubení znalostí nezbytných pro vytváření strategického dokumentu, jako jsou komunikace ve skupině, její vedení a motivace včetně nových metod a postupů při zpracování strategií.

Informace získané z jednotlivých analýz, benchmarkingové databáze informačního systému PorteX (dále jen IS PorteX) a zkušeností samotných poskytovatelů byly následně diskutovány na jednáních pracovních skupin, kde byly definovány problémové oblasti z pohledu zajištění potřeb současných i budoucích uživatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit. Pracovní skupiny následně zpracovaly cíle a opatření vedoucí ke zlepšení popisovaného stavu včetně návrhu konkrétních kroků vedoucích k jejich realizaci.

Metodologie průzkumů

Při nastavení průzkumu potřeb veřejnosti a informovanosti ve vztahu k sociálním službám byla využita kombinace kvantitativních a kvalitativních výzkumných metod. V rámci kvantitativního průzkumu byla využita metoda standardizovaných rozhovorů „face to face“ s veřejností a uživateli sociálních služeb. Bylo osloveno 1 063 respondentů, z toho 203 respondenti byli uživateli soc. služeb a souvisejících aktivit a 860 respondentů bylo z řad veřejnosti. Dotazníkový průzkum uživatelů sociálních služeb byl doplněn

o kvalitativní výzkumnou metodu Focus Groups Discussion, které se zúčastnilo 95 osob v 10 ohniskových skupinách. Výzkumné metody se vzájemně doplňují a závěry získaných dat jsou formulovány z více na sobě nezávislých zdrojů.

Harmonogram zpracování dokumentu

leden 2013	zahájení jednání s dodavatelem analýz (tvorba dotazníků, příprava podkladů pro realizaci ohniskových skupin)
leden–únor 2013	realizace informační kampaně k připravovanému průzkumu potřeb (tisková konference, informace v tisku, spolupráce s městskými obvody a městskou policií)
březen–květen 2013	realizace výzkumného šetření (výzkum potřeb veřejnosti, uživatelů a poskytovatelů soc. služeb a souvisejících aktivit, analýza organizační struktury KP Ostrava)
červen–srpen 2013	zpracování získaných informací, analýza financování sítě soc. služeb a souvisejících aktivit, příprava mapových výstupů
září–říjen 2013	finalizace analýz, seznámení manažerů PS a členů Komise sociální RM a Komise pro handicapované děti a mládež RM se závěry jednotlivých analýz
leden 2014	oslovení zastupitelů SMO, městských obvodů, odborů MMO s možností zapojení se do příprav 4. KP, zaslání podnětů apod.
leden–červen 2014	jednání PS (popis problémových oblastí, navržení cílů a opatření pro 4. KP)
červen 2014	kompletace dokumentu pro připomínkové řízení
červenec–srpen 2014	připomínkové řízení k dokumentu 4. KP
srpen 2014	zpracování připomínek, předložení dokumentu k projednání do RM
září 2014	projednání dokumentu 4. KP v ZMO

Proces konzultací k návrhu dokumentu 4. KP

Zapojení rozsáhlého okruhu osob do procesu tvorby dokumentu 4. KP a průběžné a systematické informování občanů je základní podmínkou pro získání připomínek širokého spektra odborné i laické veřejnosti. V procesu konzultací měli občané města Ostravy možnost vyjádřit se k navrhovanému dokumentu.

Proces konzultací probíhal od 7. 7. 2014 do 5. 8. 2014.

Uskutečnil se na 29 kontaktních místech prostřednictvím elektronické pošty a na webovém rozhraní. Připomínky bylo možné odevzdat osobně, zaslat poštou nebo e-mailem na předepsaném formuláři.

Občané byli o konzultačním řízení informováni na webových stránkách: www.kpostrava.cz a www.ostrava.cz, zaměstnanci SMO odboru sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit (OSVŠ) a městských obvodů v rámci pracovních skupin KP Ostrava. Zveřejněna byla také tisková zpráva.

Vypořádání připomínek

V rámci procesu konzultací bylo zaevidováno a vypořádáno 42 připomínek.

Obecně lze připomínky rozdělit na podněty:

- Navrhující textovou úpravu –59,6 % ,
- navrhující provést faktické dílčí změny (např. nepřesnosti v číselném vyjádření, doplnění realizátora) –21,4 %,
- navrhující zásadní změny (návrh nových cílů a opatření apod.) – 9,5 %,
- neakceptovatelné pro zpracování (nevztahující se k problematice KP, neslučující se s filozofií - záměrem tvorby dokumentu apod.) – 9,5 %.

Všechny připomínky byly vypořádány na jednání manažerského týmu. Z celkového počtu 42 připomínek bylo 25 připomínek akceptováno nebo částečně akceptováno a zapracováno do finální verze dokumentu, který byl předložen orgánům statutárního města Ostravy ke schválení.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KP OSTRAVA

Změny v organizační struktuře KP Ostrava pro realizační období 4. KP

V rámci přípravy na zpracování dokumentu 4. KP byla provedena analýza dosavadní organizační struktury procesu komunitního plánování sociálních služeb na území SMO. Cílem bylo zjištění zpětné vazby od samotných členů pracovních skupin na způsob organizačního zajištění průběhu realizace procesu komunitního plánování či na možnosti aktivního zapojení účastníků do příprav a vyhodnocení strategických dokumentů.

Většina doporučení vzešlých z analýzy byla zavedena do praxe už v průběhu roku 2014 (např. zveřejňování zápisů z jednání všech pracovních skupin a manažerského týmu na webových stránkách, zpracování jednotné metodiky pro hodnocení projektů, zvýšení kompetencí zástupců PS při přípravě dotačního řízení a další).

Jedním z důležitých zjištění je také poznatek, že pracovní skupiny mají tendenci vytvářet „uzavřené jednotky“, které chtějí zaopatřit „svou“ cílovou skupinu občanů jen prostřednictvím sociálních služeb a souvisejících aktivit. Realizují je pouze členové - poskytovatelé dané pracovní skupiny. Aby bylo podpořeno sdílení informací a rozvoj spolupráce napříč celou organizační strukturou komunitního plánování v Ostravě, je nezbytné častěji vytvářet tzv. skupiny pro úkol. Tyto týmy se mohou věnovat specifickému tématu (např. bydlení, zaměstnávání apod.) a jejich členy budou zástupci zainteresovaných pracovních skupin a další přizvaní odborníci.

Z důvodů řešení problematiky, která je diskutována i v jiných pracovních skupinách, a také z ekonomických důvodů bylo přistoupeno ke zrušení pracovní skupiny Občané s civilizačním onemocněním. Stávající členové této pracovní skupiny se mohou zapojit do aktivit jiných PS, nebo se mohou scházet na jednáních tzv. kulatého stolu. S podporou činností, které zajišťují organizace z této pracovní skupiny, je nadále počítáno v rámci dotační oblasti pro handicapované děti a mládež. Obdobnou formou je již koordinována činnost dobrovolnických organizací. V souvislosti s realizací programu „Sociální inkluze Ostrava!!!“ a charakterem řešených problémů v pracovní skupině Romské etnikum, které jsou svou podstatou totožné či blízké problémům v dalších pracovních skupinách (zejména v PS Děti a rodina a Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení) je v budoucnu zvažováno zrušení pracovní skupiny Romské etnikum s tím, že stávající členové budou zařazeni do jiných pracovních skupin.

Koordinátor procesu komunitního plánování

Koordinátorem procesu komunitního plánování je zaměstnanec SMO, který zodpovídá za koordinaci procesu komunitního plánování. Svolává a řídí jednání manažerského týmu, účastní se jednání pracovních skupin, zodpovídá za komunikaci s manažery PS a kontaktními osobami, za zpracování plánu rozvoje soc. služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava, zpracovává podklady za všechny PS pro potřeby plánování a realizace KP. Koordinátor připravuje podklady pro vedení města a jednotlivé komise Rady města Ostravy. Spolupracuje na přípravě aktivit směřujících k prezentaci soc. služeb a souvisejících aktivit na veřejnosti.

Manažerský tým komunitního plánování

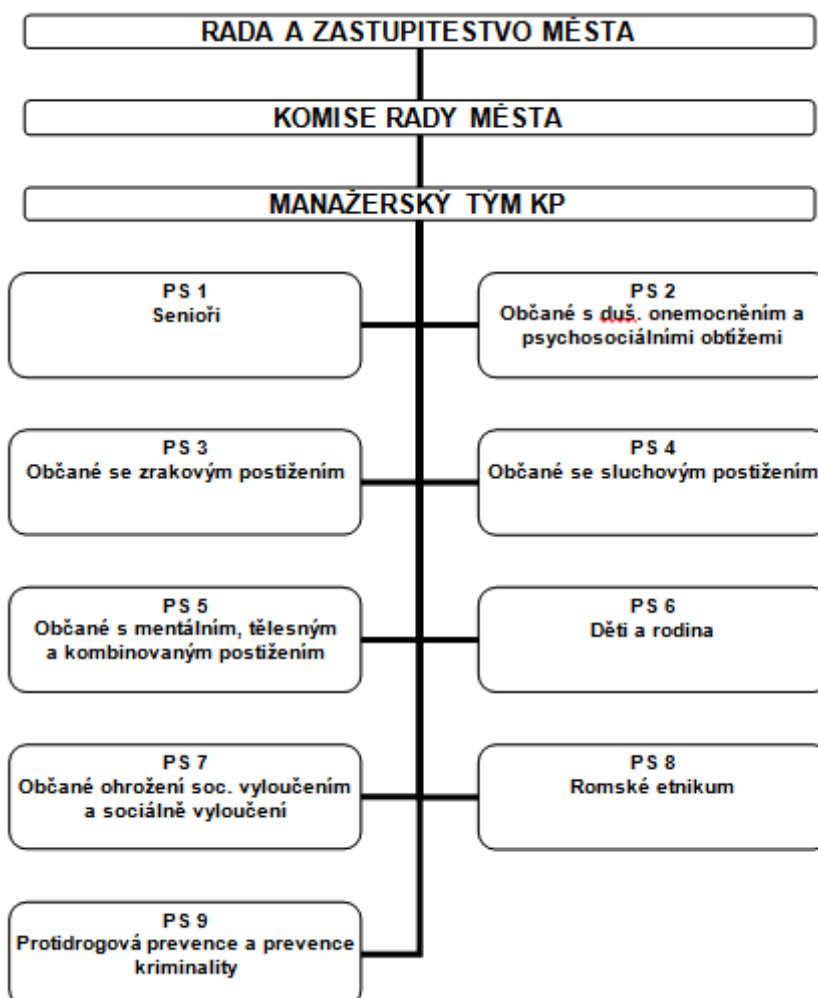
Členy manažerského týmu ve struktuře komunitního plánování v Ostravě jsou manažeři jednotlivých pracovních skupin, kontaktní osoby pracovních skupin, zaměstnanci oddělení sociálních služeb OSVŠ MMO, zaměstnanci oddělení ekonomického OSVŠ MMO a koordinátor KP. Jako stálí hosté jsou na jednání manažerského týmu zváni vedoucí odvětvového odboru včetně vedoucích jednotlivých oddělení OSVŠ. Manažerský tým je základním řídicím článkem struktury KP. Připomínkuje znění jednotlivých cílů a opatření,

schvaluje organizační změny ve struktuře komunitního plánování, vypořádává připomínkové řízení, navrhuje finální podobu znění komunitního plánu. Jeho 28 členů se schází podle potřeby, zpravidla jednou za měsíc s výjimkou období letních prázdnin.

Pracovní skupiny

Pracovní skupiny (PS) jsou ustaveny rozhodnutím rady města a ze své činnosti jsou odpovědné manažerskému týmu KP. Pracovní skupiny jsou zaměřeny na cílové skupiny obyvatel, které potřebují pomoc a podporu při řešení jejich specifických potřeb prostřednictvím sociálních služeb a souvisejících aktivit. PS tvoří zástupci zadavatele (kontaktní osoby - zaměstnanci MMO), zástupci uživatelů (nebo jejich zákonní zástupci) a zástupci poskytovatelů (organizace, které zajišťují sociální služby nebo související aktivity v dané cílové skupině). PS zodpovídají za vytváření profilu příslušné cílové skupiny, definic problémových oblastí, za formulaci jednotlivých cílů a opatření. Každá pracovní skupina si ze svého středu volí manažera pracovní skupiny (zástupce poskytovatelů sociálních služeb nebo souvisejících aktivit). Jednání PS svolává a řídí manažer pracovní skupiny. V rámci komunitního plánování v Ostravě působí 9 pracovních skupin, celkem je do činností souvisejících s plánováním a realizací komunitního plánu v Ostravě aktivně zapojeno 225 osob. Pracovní skupiny se scházejí podle potřeby, minimálně čtyřikrát ročně. Jednání PS jsou veřejná.

Graf č. 1: Organizační struktura komunitního plánování v Ostravě pro 4.KP

ZDROJE POTŘEBNÉ K PLÁNOVÁNÍ A ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU

Zdroje na úrovni EU

- Evropská sociální charta
- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením
- Úmluva o právech dítěte

Zdroje informací potřebné pro tvorbu dokumentu 4. KP

- Listina práv a svobod
- Ústava ČR
- Zákon č. 108/20-06 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení o sociálních službách

Zdroje na úrovni MPSV

- Národní strategie podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017
- Národní strategie ochrany práv dětí
- Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2015–2020
- Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020
- Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti
- Bílá kniha v sociálních službách
- Metodiky pro plánování sociálních služeb

Zdroje na úrovni Moravskoslezského kraje

- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020
- Programové prohlášení Rady Moravskoslezského kraje pro období 2013–2016
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020

Dílní navazující strategické dokumenty

- Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb)
- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na období 2014–2020
- Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje na období 2015–2020 *(návrhová verze)*
- Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2015–2020 *(návrhová verze)*

Zdroje na úrovni statutárního města Ostravy

- Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy na období 2009–2015
- Statut města Ostravy
- Faktografické listy Ostrava 2013

Další zdroje informací:

- 3. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2011–2014
- Analýza a řešení problematiky ubytoven na území SMO v krátkodobém a dlouhodobém horizontu
- Analýza potřeb občanů města Ostravy v kontextu sociálních služeb 2013
- Analýza současné organizační struktury procesu komunitního plánování v Ostravě 2013
- Data z informačního systému OvRon
- Data z informačního systému PorteX
- Informace Úřadu práce Ostrava, Českého statistického úřadu
- Informace ze souhrnných zpráv o plnění cílů a opatření 3. KP za roky 2011,2012 a 2013
- Koncepce transformace sociálních služeb zajišťovaných příspěvkovými organizacemi
- Studie o stavu bezdomovectví v Ostravě (2012)
- SWOT analýza sociálních služeb v Ostravě vypracovaná Manažerským týmem KP (2013)
- Výstupy z procesu konzultací návrhu dokumentu 4. KP

POPIS SOUČASNÉ SITUACE NA ÚZEMÍ MĚSTA - SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

Statutární město Ostrava je svou rozlohou (241 km²) i počtem obyvatel (294 263 občanů - údaj k 1. 4. 2014) třetím největším městem České republiky. Územně i správně je členěno do 23 městských obvodů, které jsou autonomními samosprávnými celky.

Mezi nejlidnatější městské obvody patří Ostrava-Jih (105 281 obyvatel), Poruba (66 243 obyvatel) a Moravská Ostrava a Přívoz (37 780 obyvatel). Občané mají nejčastěji národnost českou, moravskou a slovenskou. Počet cizinců se vykazuje pouze jednou ročně a údaje dodává Ministerstvo vnitra ČR. K 1. 1. 2014 bylo na území města Ostravy evidováno 9 463 cizinců. Více podrobností o počtech obyvatel v jednotlivých obvodech se nachází v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Počet občanů na území SMO kde dni 1. 4. 2014

Městský obvod	Občané ČR		
	Muži	Ženy	Celkem
Hošťálkovice	787	825	1 612
Hrabová	1 847	1 831	3 678
Krásné Pole	1 261	1 288	2 549
Lhotka	599	676	1 275
Mariánské Hory a Hulváky	5 818	6 251	12 069
Martinov	546	568	1 114
Michálkovice	1 629	1 614	3 243
Moravská Ostrava a Přívoz	18 204	19 576	37 780
Nová Bělá	908	949	1 857
Nová Ves	366	355	721
Ostrava-Jih	50 990	54 291	105 281
Petřkovice	1 474	1 623	3 097
Plesná	669	725	1 394
Polanka nad Odrou	2 433	2 479	4 912
Poruba	31 201	35 042	66 243
Proskovice	591	625	1 216
Pustkovec	612	671	1 283
Radvanice a Bartovice	3 166	3 215	6 381
Slezská Ostrava	10 284	10 690	20 974
Stará Bělá	2 007	2 029	4 036

Svinov	2 134	2 242	4 376
Třebovice	883	966	1 849
Vítkovice	3 669	3 654	7 323
Celkem	142 078	152 185	294 263

Z hlediska rodinného stavu se oproti roku 2001 zvýšil počet rozvedených, a to i přes pokles celkového počtu obyvatel. Potenciálním i faktickým problémem se jeví narůstající podíl rozvedených žen, které často zůstanou v pozici matky samoživitelky s omezenými finančními možnostmi.

Tabulka č. 2: Obyvatelstvo statutárního města Ostravy podle pohlaví a rodinného stavu

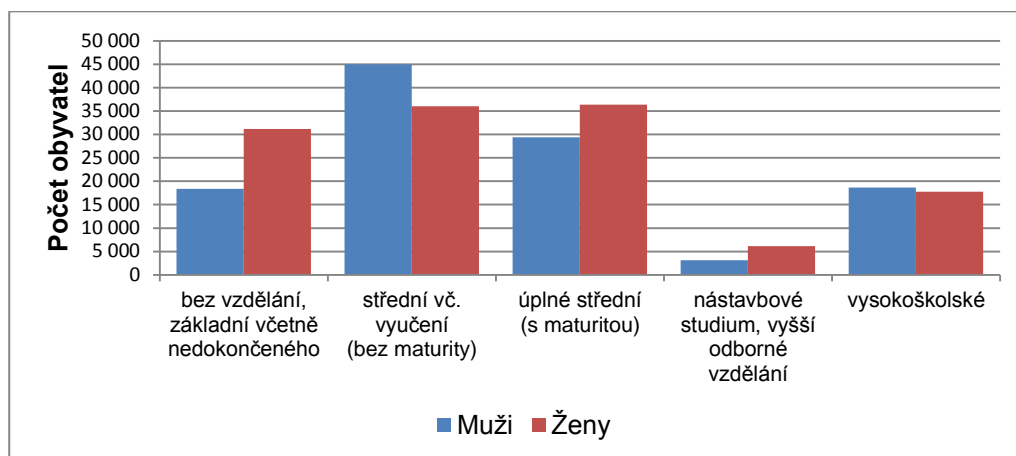
		Celkem		Muži		Ženy	
		2001	2011	2001	2011	2001	2011
Obyvatelstvo celkem		316 744	296 224	163 726	142 829	153 018	153 395
z toho rodinný stav	svobodní, svobodné	118 549	119 932	64 562	65 216	53 987	54 716
	ženatí, vdané	139 145	114 116	69 553	57 233	69 592	56 883
	rozvedení, rozvedené	32 364	39 015	13 646	16 283	18 718	22 732
	vdovci, vdovy	23 830	22 600	3 585	3 708	20 245	18 892
Nezjištěno		2 856	561	1 672	389	1 184	172

Zdroj dat: SLDB 2011, poslední aktualizace 8. 3. 2013

Na základě dlouhodobého populačního vývoje statutárního města Ostravy je od roku 1990 patrný každoroční pokles počtu obyvatel v průměru o 1 370 obyvatel za rok. Ten je způsoben především migrací a v menší míře i záporným přirozeným přírůstkem. Vývoj ostravské populace je od počátku devadesátých let ovlivňován hospodářskými a sociálními podmínkami či evropským kontextem.

Podle vzdělanostní struktury lze obyvatelstvo dělit do několika skupin (osoby bez vzdělání, se základním vzděláním včetně neukončeného, středním vzděláním včetně vyučení - bez maturity, úplným středním vzděláním - s maturitou, nástavbovým studiem, vyšším odborným vzděláním a vysokoškolským vzděláním). V grafu je uvedena vzdělanostní struktura mužů a žen na území statutárního města Ostravy.

Graf č. 2: Obyvatelstvo statutárního města Ostravy dle nejvyššího ukončeného vzdělání

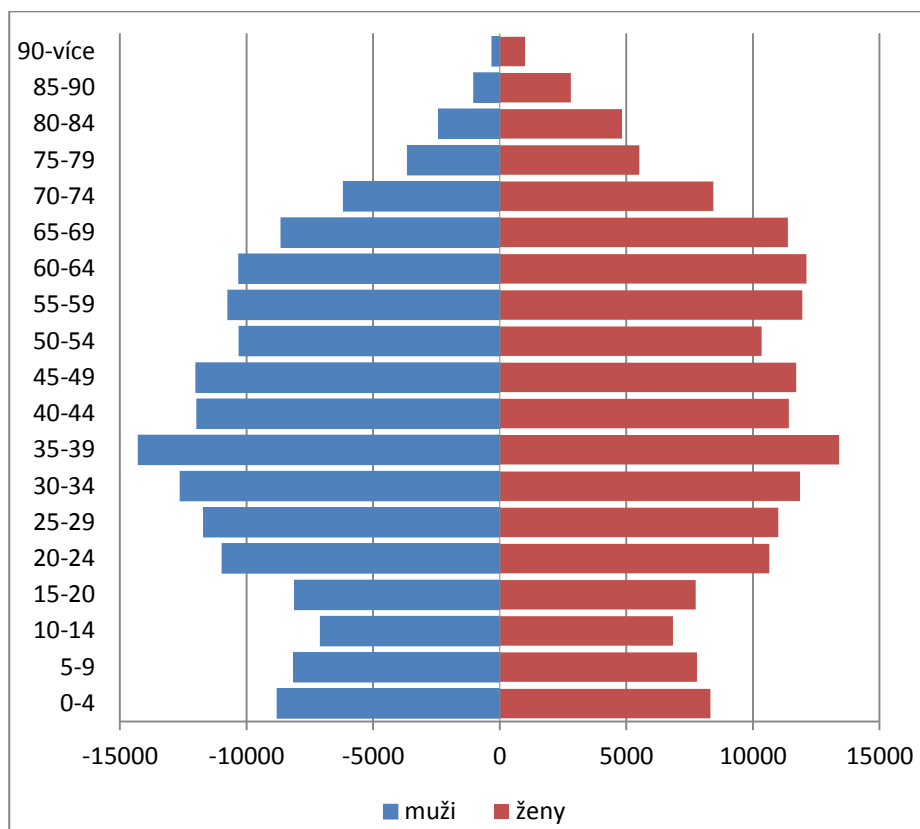
Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2011

Věková struktura obyvatel je jednou ze základních charakteristik ovlivňujících demografický vývoj a naznačující možné demografické problémy a sociální rizika.

Mezi demografické problémy řadíme stárnutí populace a úbytek obyvatel. Stárnutí populace se vyznačuje zvyšováním podílu starých osob v populaci v poměru k ekonomicky výkonné složce obyvatel a podílu dětí. Jeho hlavní příčinou je snižování porodnosti, míry úmrtnosti a prodlužující se délka života člověka. S věkem se však neprodlužuje doba, kdy je člověk zdravý a ekonomicky výkonný. Následkem toho je rostoucí podíl ekonomicky neaktivních lidí majících zvyšující se nároky jak na systém důchodového pojištění, tak na zdravotní a sociální péči i bydlení. Zároveň však roste podíl osob, které disponují vysokou odborností a orientací ve vykonávané profesi, názorovou stabilitou, značnou mírou odpovědnosti, spolehlivostí, rozvážností a vyzrálostí a také cennými životními zkušenostmi. Tito lidé mají pro společnost velký přínos zejména při vykonávání odborných pracovních činností v rámci některých profesí a při předávání zkušeností a znalostí mladší generaci. Problematické jsou však fyzicky náročné pozice.

Věkové rozložení obyvatelstva SMO je znázorněno v tzv. věkové pyramidě (grafické znázornění věkové struktury obyvatelstva dle pohlaví). Schéma věkové pyramidy je regresivního typu, který je typický úzkou základnou s malým počtem narozených dětí.

Graf č. 3: Věková pyramida města Ostravy

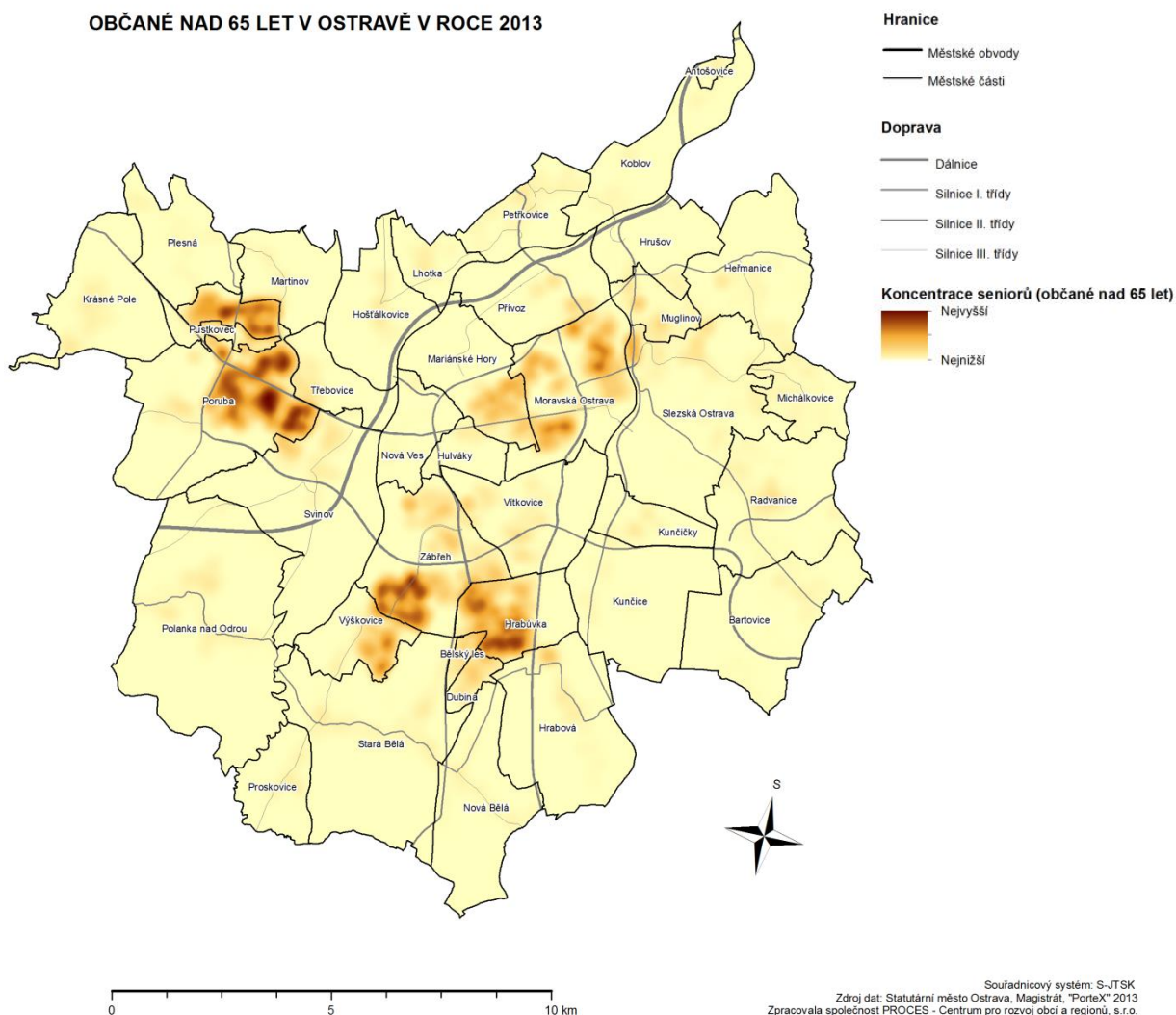
Zdroj dat: ČSÚ; Běžná evidence obyvatel, stav k 31. 12. 2012

Nejpočetnější skupinou obyvatel SMO jsou lidé ve věku 45–64 let, což předpokládá postupný nárůst počtu osob v postproduktivní skupině obyvatel. Nejvíce obyvatel produktivního věku žije v městském obvodu Ostrava-Jih (30 097 obyvatel) a v městském obvodu Poruba (17 033 obyvatel).

Mladiství do 15 let bydlí zejména v populačně i plošně větších městských obvodech Ostrava-Jih (části Bělský les, Dubina, Zábřeh), Poruba a Moravská Ostrava. V těchto městských obvodech je zároveň zvýšený počet osob do 15 let s trvalým bydlištěm na úřadě městského obvodu. Jedním z možných vysvětlení dané situace je zvýšený výskyt rodičů s trvalým bydlištěm na úřadech, kdy děti přejímají místo trvalého bydliště matky.

Vysoký počet osob nad 65 let je podle následující mapy koncentrován především v městském obvodu Poruba a Ostrava-Jih (městské části Výškovice a Hrabůvka), Moravská Ostrava a Přívoz či Pustkovec.

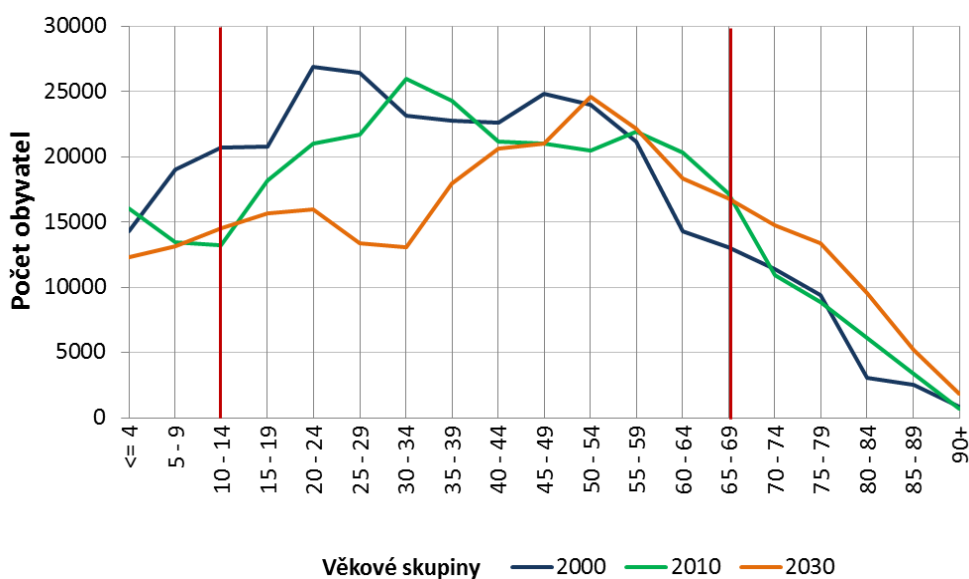
Obrázek č. 1: Počet osob nad 65 let ve statutárním městě Ostrava v roce 2013

Stárnutí populace bude mít v následujících letech velký dopad jak na demografický vývoj na území SMO, tak na nutnost dalšího rozvoje určitých oblastí služeb a forem sociální péče.

Z dlouhodobého hlediska lze předpokládat, že v roce 2030 dojde k významnému nárůstu počtu osob ve věku 50–54 let a zároveň k redukci dětské složky ve společnosti. Sociální rizika provázející stárnutí a nedostatek občanů v produktivním věku budou stále aktuálnější. Změna v rozložení věkové struktury se projeví v menší poptávce po kapacitách mateřských a základních škol a zvýší se potřeba obyvatelstva v postproduktivním věku na zajištění sociálních služeb.

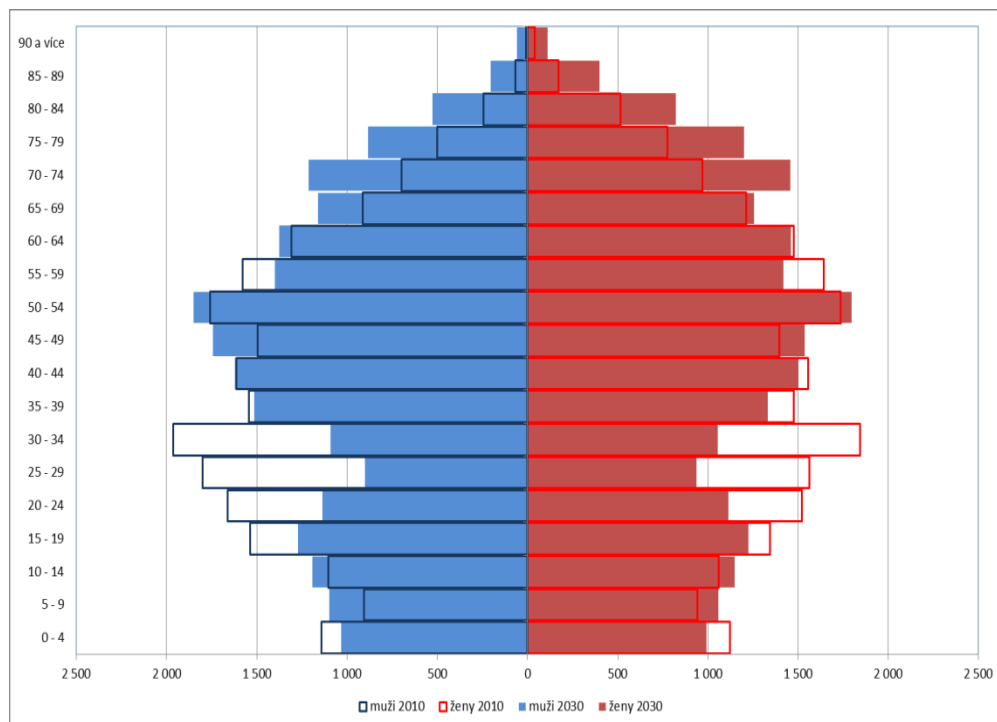
Graf č. 4: Rozložení obyvatel statutárního města Ostravy dle věkových skupin v letech 2000, 2010 a 2030

Zdroj dat: ČSÚ; Běžná evidence obyvatel

Z pohledu věkové struktury obyvatelstva je poměr mužů a žen v letech 2010 a 2030 uveden pomocí věkové pyramidy (viz níže). Na první pohled je patrný rozdíl zejména v mladších věkových skupinách od 20 do 34 let, kde došlo k výrazným poklesům, které byly způsobeny migračním chováním obyvatel v tomto věku a nízkými hodnotami přirozené měny (počet narozených a zemřelých). Silné ročníky ze 70. let způsobují zvýšený počet obyvatel ve věku 45–54 let. K výrazným nárůstům došlo ve všech věkových skupinách obyvatel starších 70 let a tento trend je předpokládán i v dalších letech.

Graf č. 5: Věková pyramida statutárního města Ostravy pro roky 2010 a 2030

Zdroj dat: ČSÚ; Běžná evidence obyvatel

POPIS STÁVAJÍCÍ SÍTĚ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A SOUVISEJÍCÍCH AKTIVIT

Popis stávající sítě sociálních služeb

Na území statutárního města Ostravy v roce 2013 působilo 119 poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit, z toho 71 organizací poskytovalo sociální služby. V Ostravě je zajištěno poskytování všech 33 druhů sociálních služeb vymezených zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění. Pro občany města je poskytováno celkem 179 sociálních služeb, jejichž poskytovateli jsou organizace zřízené statutárním městem Ostrava (dále v tabulkách jen SMO), organizace zřízené městskými obvody (dále v tabulkách jen ÚMOb) a zejména nestátní neziskové organizace (dále v tabulkách jen NNO). Nejfrekventovanějším druhem sociálních služeb poskytovaných na území města jsou služby sociální prevence, následují služby sociální péče. Sociální služby, které jsou v současnosti poskytovány ve prospěch občanů města Ostravy, označujeme jako **základní síť sociálních služeb**.

Tabulka č. 3: Přehled poskytovaných druhů sociálních služeb v roce 2013

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Počet služeb	SMO	ÚMOb	NNO
Sociální poradenství	27	1	2	24
Služby sociální péče	70	21	11	38
Služby sociální prevence	82	6	2	74
Celkem	179	28	15	136

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2014

V porovnání všech služeb poskytovaných na území města jsou jejich převážným poskytovatelem nestátní neziskové organizace, které zřizují 136 služeb (77,7 %). Sociální poradenství je z pohledu zřizovatelů téměř výlučně v kompetenci nestátních neziskových organizací. Výjimkou jsou sociální služby. Ty poskytuje Úřad městského obvodu Slezská Ostrava a obecně prospěšná společnost Renarkon, kterou zřizuje SMO. Organizacemi zřízenými SMO jsou nejčastěji poskytovány služby sociální péče (20 služeb). Jedná se převážně o domovy pro seniory (7), domovy se zvláštním režimem (6) a domovy pro osoby se zdravotním postižením (3). Z pohledu ÚMOb jsou rovněž poskytovány převážně služby sociální péče (11 služeb). Konkrétně jde o pečovatelskou službu (6), odlehčovací služby (3) a centrum denních služeb (1).

Tabulka č. 4: Přehled poskytovaných sociálních služeb dle zřizovatele v roce 2013

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Počet služeb	SMO	ÚMOb	NNO
Odborné sociální poradenství	27	1	2	24
Osobní asistence	4	0	0	4
Pečovatelská služba	10	0	6	4
Tísňová péče	1	0	0	1
Průvodcovské a předčitatelské služby	1	0	0	1
Podpora samostatného bydlení	3	1	0	2

Odlehčovací služby	7	0	3	4
Centra denních služeb	4	0	1	3
Denní stacionáře	5	0	1	4
Týdenní stacionáře	2	1	0	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	4	3	0	1
Domovy pro seniory	13	7	0	6
Domovy se zvláštním režimem	10	6	0	4
Chráněné bydlení	5	2	0	3
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1	1	0	0
Raná péče	3	0	0	3
Telefonická krizová pomoc	1	1	0	0
Tlumočnické služby	2	0	0	2
Azylové domy	12	0	2	10
Domy na půl cesty	1	0	0	1
Kontaktní centra	1	1	0	0
Krizová pomoc	2	0	0	2
Intervenční centra	1	0	0	1
Nízkoprahová denní centra	2	0	0	2
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	8	0	0	8
Noclehárny	3	0	0	3
Služby následné péče	4	1	0	3
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	16	0	0	16
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	8	0	0	8
Sociálně terapeutické dílny	3	1	0	2
Terapeutické komunity	1	1	0	0
Terénní programy	7	1	0	6
Sociální rehabilitace	7	0	0	7
Celkem	179	28	15	136

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2014

Počet klientů

Sociálních služeb každoročně průměrně využívá více než 29 000 uživatelů, přičemž v roce 2013 to bylo 29 368 uživatelů soc. služeb. Tento počet má vzestupnou tendenci. Nejpočetnější skupiny uživatelů jsou v cílových skupinách Senioři (6 497), Děti a rodina (5 277) a Romské etnikum (5 256). Nárůst uživatelů je

evidován nejen u seniorů, ale také u občanů s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením a u lidí ohrožených sociálním vyloučením.

Počet zaměstnaných osob v sociálních službách

Sociální oblast je také významným „zaměstnavatelem“. Sociální služby pro občany města Ostravy zajišťuje 3 520 osob (2 507 pracovních úvazků). Nejvíce zaměstnanců pracuje v oblasti služeb sociální péče, zejména v pobytových sociálních službách.

Související aktivity

Související aktivity zahrnují nabídku podpůrných činností, které nejsou sociální službou dle zákona, ale síť sociálních služeb vhodně doplňují. Bez realizace těchto aktivit by pomoc a podpora osobám v nepříznivé sociální situaci byla neúplná. Související aktivity mají zejména preventivní charakter.

Poskytovateli souvisejících aktivit pro občany statutárního města Ostravy jsou téměř výlučně nestátní neziskové organizace zabezpečující chod 149 aktivit z celkového počtu 189. Organizace zřízené SMO zajišťují 5 aktivit, a to především v oblasti prevence kriminality a protidrogové prevence, ale také pro cílovou skupinu občanů s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením a pro občany ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené. Úřady městských obvodů a jimi zřízené organizace podporují především činnosti klubů pro seniory.

Související aktivity jsou nejčastěji zaměřeny na oblast volného času, vzdělávání a jiné činnosti, jako jsou poradenství a prevence, pohybové aktivity či rehabilitace k udržení a zlepšení zdravotního stavu, probační, resocializační a aktivizační programy, pobytové akce aj. Významnou oblastí, na kterou se poskytovatelé souvisejících aktivit zaměřují, je dobrovolnictví a činnost svépomocných skupin. Aktivity také zahrnují činnosti, které směřují k zaměstnávání sociálně ohrožených skupin obyvatelstva a činnosti napomáhající k získání či udržení vlastního bydlení.

Tabulka č. 5: Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v jednotlivých pracovních skupinách za rok 2013

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Počet aktivit	SMO	ÚMOb	NNO
Senioři	38	0	34	4
Občané s duševním onemocněním s psychosociálními obtížemi	9	0	0	9
Občané se zrakovým postižením	2	0	0	2
Občané se sluchovým postižením	4	0	0	4
Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením	9	0	0	9
Občasné s civilizačním onemocněním	28	0	0	28
Děti a rodina	7	0	0	7
Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení	3	1	0	2
Romské etnikum	4	0	0	4
Prevence kriminality a protidrogová prevence	84	4	1	80
Celkem	189	5	35	149

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

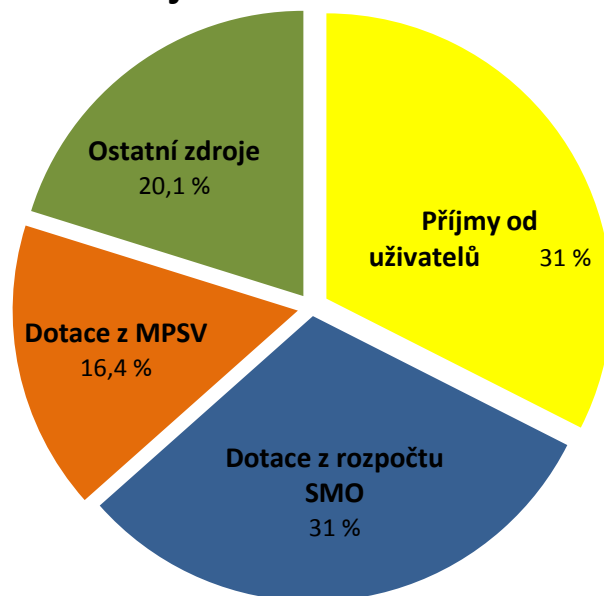
Financování sociálních služeb a souvisejících aktivit v roce 2013

Financování sociálních služeb a souvisejících aktivit na území města je vícezdrojové. Z velké části se jedná o příjmy z úhrad od samotných uživatelů služeb (32,5 %), dotace z rozpočtu statutárního města Ostravy (31 %), státní dotace MPSV (16,4 %) a ostatní zdroje financování (20,1 %).

Celkové náklady na zajištění provozu sociálních služeb a souvisejících aktivit pro občany města Ostravy v roce 2013 dosáhly částky 1 177 495 tis. Kč. Z toho náklady na zajištění provozu sociálních služeb činily 1 117 945 tis. Kč a 59 550 tis. Kč bylo potřeba na zajištění realizace souvisejících aktivit. Náklady na zabezpečení procesu komunitního plánování v Ostravě průměrně činí 1 300 000 Kč za rok. Náklady na zajištění komplexní nabídky sociální pomoci se meziročně zvyšují.

Graf č. 6: Podíl financování hlavních zdrojů sociálních služeb a souvisejících aktivit za rok 2013 (v %)

Podíl na financování sociálních služeb a souvisejících aktivit za rok 2013

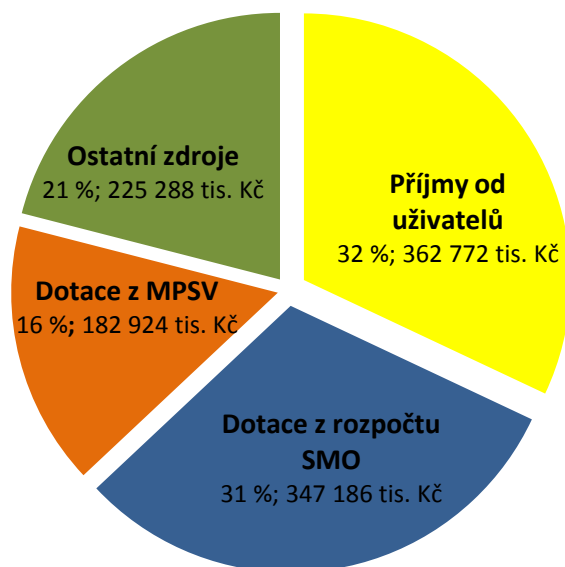
Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Financování sociálních služeb v roce 2013

Největšími přispěvateli na provoz sociálních služeb jsou jejich uživatelé. Částka 362 772 tis. Kč činí 32 % všech zdrojů financování. Finanční prostředky vynaložené statutárním městem Ostrava činí 347 186 tis. Kč, což představuje 31 % z celkového objemu finančních zdrojů. Statutární město Ostrava je tak druhým nejvýznamnějším donátorem. Finanční prostředky vynaložené z rozpočtu SMO lze dále dělit na finanční prostředky vynaložené prostřednictvím dotačního řízení - 101 886 tis. Kč, na zajištění provozu PO SMO - 220 983 tis. Kč a finanční prostředky vynaložené městskými obvody - 25 308 tis. Kč. Třetím v pořadí z pohledu výnosů na provoz sociálních služeb pro občany města Ostravy jsou dotace ze státního rozpočtu ČR, které rozděljuje MPSV. Částka 182 924 tis. Kč činí 16 % všech zdrojů financování. Ostatní zdroje představují částku ve výši 225 288 tis. Kč (příjmy od zdravotních pojišťoven, dotace úřadu práce, vlastní výdělečná činnost a jiné aktivity organizací).

Graf č. 7: Podíl financování hlavních zdrojů sociálních služeb za rok 2013 (v tis. Kč)

Podíl na financování sociálních služeb v roce 2013

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Údaje je velmi problematické celoplošně zobecnit bez rozdělení podle jednotlivých sociálních služeb, přičemž každá z nich disponuje určitým specifickým. Také jejich financování se výrazně liší. Z pohledu finanční náročnosti jsou na provoz nejnáročnější služby sociální péče, respektive domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením. V případě služeb sociální prevence jsou z finančního hlediska na provoz nejnáročnější azylové domy a poskytování sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi.

Detailní přehled výše zmíněných ukazatelů je uveden v následující tabulce, přehled poskytovaných sociálních služeb dle dělení do tří kategorií (sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence). V další části textu budou obdobné údaje uváděny za jednotlivé cílové skupiny.

Tabulka č. 6: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb na území SMO v roce 2013 (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Sociální poradenství	27	1	2	24	20 079	4 722	7 883	360	7 114	9 241	58
Odborné sociální poradenství	27	1	2	24	20 079	4 722	7 883	360	7 114	9 241	58
Služby sociální	70	21	11	38	936 456	310 277	120 925	346 574	158 679	6 143	2 999

péče											
Osobní asistence	4	0	0	4	23 593	8 194	5 531	9 204	664	241	134
Pečovatelská služba	10	0	6	4	58 357	25 618	5 436	11 664	15 639	2 187	145
Tísňová péče	1	0	0	1	2 063	500	1 083	224	256	101	1
Průvodcovské a předčitatelské služby	1	0	0	1	501	50	149	40	262	26	1
Podpora samostatného bydlení	3	1	0	2	3 047	166	260	340	2 281	77	28
Odlehčovací služby	7	0	3	4	15 620	4 366	2 029	5 454	3 771	350	89
Centra denních služeb	4	0	1	3	6 955	3 439	1 879	1 483	153	118	72
Denní stacionáře	5	0	1	4	15 573	5 298	6 174	2 746	1 355	135	155
Týdenní stacionáře	2	1	0	1	10 034	3 765	2 028	2 194	2 047	46	33
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	4	3	0	1	128 634	64 617	17 513	21 523	24 981	234	235
Domovy pro seniory	13	7	0	6	469 763	141 131	50 023	213 306	65 303	1 862	1 564
Domovy se zvláštním režimem	10	6	0	4	171 075	45 087	23 335	63 928	38 725	539	431
Chráněné bydlení	5	2	0	3	8 054	2 866	2 062	1 516	1 610	41	45
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1	1	0	0	23 187	5 180	3 423	12 952	1 632	186	66
Služby sociální prevence	82	6	2	74	161 410	32 187	54 116	15 838	59 495	13 984	1 459
Raná péče	3	0	0	3	4 682	688	2 721	0	1 272	121	12
Telefonická krizová pomoc	1	1	0	0	1 565	1 667	0	0	0	900	1
Tlumočnické služby	2	0	0	2	657	130	475	0	52	312	4
Azylové domy	12	0	2	10	44 939	10 435	18 435	10 124	5 945	970	397
Domy na půl cesty	1	0	0	1	2 861	300	410	834	1 317	46	19
Kontaktní centra	1	1	0	0	1 795	404	297	0	1 094	284	20

Krizová pomoc	2	0	0	2	5 689	1 660	3 201	0	828	1 207	6
Intervenční centra	1	0	0	1	1 035	150	885	0	0	150	3
Nízkoprahová denní centra	2	0	0	2	4 243	325	543	0	3 375	1 410	125
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	8	0	0	8	17 621	3 641	4 784	0	9 196	1 521	319
Noclehárny	3	0	0	3	6 749	1 750	4 048	917	34	1 097	120
Služby následné péče	4	1	0	3	2 941	390	794	202	1 680	221	16
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	16	0	0	16	23 651	3 231	8 099	0	12 321	2 339	114
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	8	0	0	8	4 663	1 139	2 147	0	1 377	1 099	120
Sociálně terapeutické dílny	3	1	0	2	8 140	2 521	373	0	5 246	104	74
Terapeutické komunity	1	1	0	0	4 630	1 149	315	929	2 237	22	15
Terénní programy	7	1	0	6	15 072	1 854	3 382	1 773	8 063	1 754	45
Sociální rehabilitace	7	0	0	7	10 477	753	3 207	1 059	5 458	427	49
Celkem	179	28	15	136	1 117 945	347 186	182 924	362 772	225 288	29 368	4 516

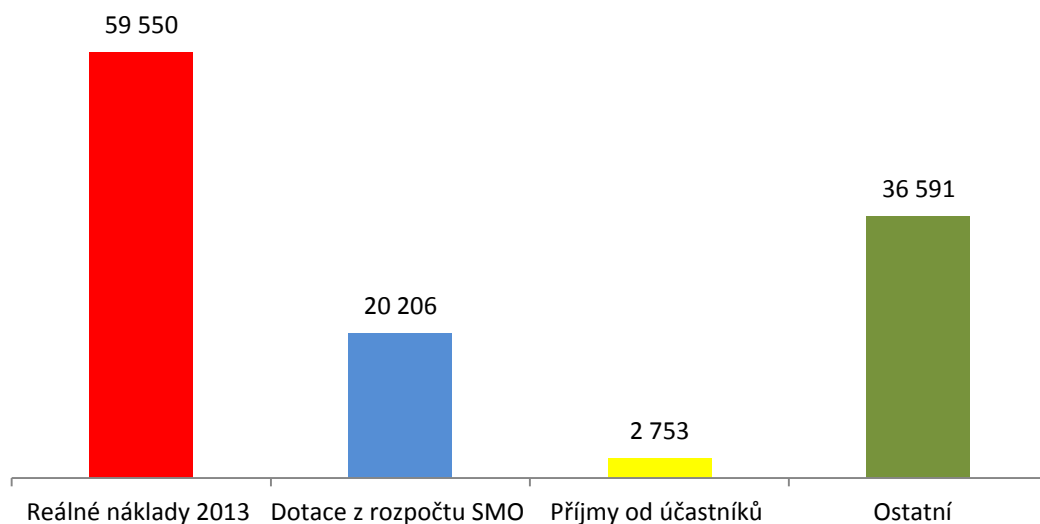
Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2014

Financování souvisejících aktivit v roce 2013

Financování souvisejících aktivit je odlišné od financování sociálních služeb. Největší podíl na realizaci souvisejících aktivit je získáván z jiných zdrojů, kterými mohou být nejrůznější donátoři (dotace úřadu práce, dotace z jiných resortů státní správy, dary a nadace či jiné aktivity organizací). Částka 36 591 tis. Kč tvoří 61 % z celkového objemu finančních zdrojů vynaložených na financování souvisejících aktivit. Finanční prostředky vynaložené statutárním městem Ostrava činí 20 206 tis. Kč, což představuje 34 % z celkového objemu finančních zdrojů. Nejvyšší částky z rozpočtu města jsou vynakládány na podporu aktivit zacílených na zaměstnávání nebo bydlení. Spoluúcast samotných uživatelů je marginální a činí pouhých 2 753 tis. Kč, což představuje necelých 5 % z celkových nákladů nutných na zajištění realizace souvisejících aktivit.

Graf č. 8: Financování souvisejících aktivit za rok 2013 (v tis. Kč)

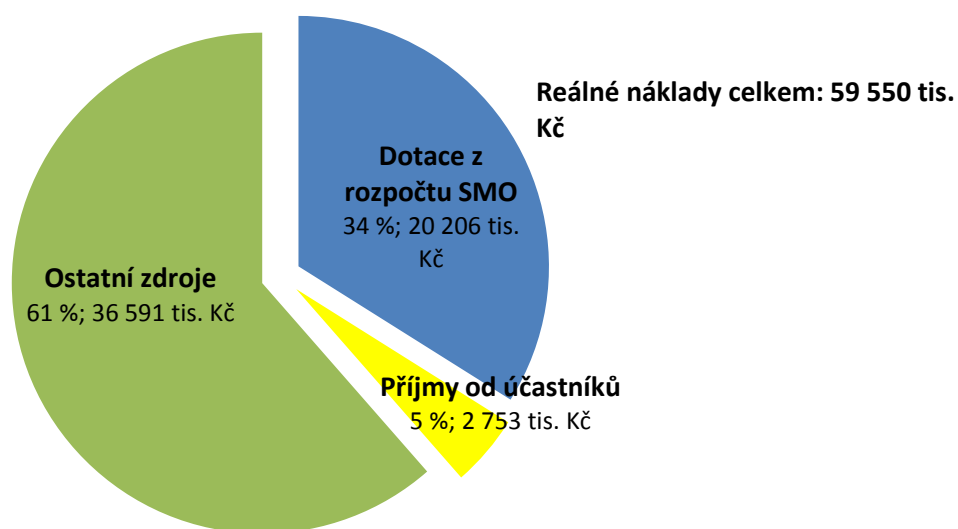
Financování souvisejících aktivit za rok 2013

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Graf č. 9: Podíl na celkových nákladech souvisejících aktivit v roce 2013 (v tis. Kč)

Podíl na celkových nákladech souvisejících aktivit v roce 2013

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Oblasti podpory podle cílových skupin v roce 2013

Senioři

Na území SMO je seniorům poskytováno celkem 45 sociálních služeb a 38 souvisejících aktivit. Na zajištění péče o seniory se podílejí také dobrovolnické organizace. Finančně nejnáročnější je činnost domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem, na jejichž provozu se významnou měrou podílí statutární město Ostrava. Z pohledu klientů je nejčastěji využívanou službou pečovatelská služba. V roce 2013 ji využilo 2 187 osob. Dále to jsou právě domovy pro seniory (1 862 klientů) a služby odborného sociálního poradenství (1 011 klientů). Detailní rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit poskytovaných seniorům v roce 2013 včetně rozboru financování a struktury klientů je znázorněn v následujících tabulkách. SMO se na sociálních službách pro seniory podílí částkou 218 651 tis. Kč a na související aktivity vynakládá 342 tis. Kč.

Tabulka č. 7: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Senioři (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	2	0	0	2	1 391	471	72	351	497	1 011	4
Osobní asistence	2	0	0	2	13 563	4 265	2 425	6 556	317	119	66
Pečovatelská služba	10	0	6	4	58 357	25 618	5 436	11 664	15 639	2 187	145
Tísňová péče	1	0	0	1	2 063	500	1 083	224	256	101	1
Odlehčovací služby	5	0	3	2	12 912	2 740	1 512	5 138	3 522	277	51
Centra denních služeb	2	0	1	1	4 735	2 289	1 196	1 135	115	73	30
Denní stacionáře	1	0	0	1	1 372	420	626	215	111	13	7
Týdenní stacionáře	1	0	0	1	2 541	800	719	646	376	23	9
Domovy pro seniory	13	7	0	6	469 763	141 131	50 023	213 306	65 303	1 862	1 564
Domovy se zvláštním režimem	6	5	0	1	128 420	35 042	14 320	46 656	32 402	411	362
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1	1	0	0	23 187	5 180	3 423	12 952	1 632	186	66
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1	0	0	1	470	195	171	0	104	234	25
Celkem	45	13	10	22	718 774	218 651	81 006	298 843	120 274	6 497	2 330

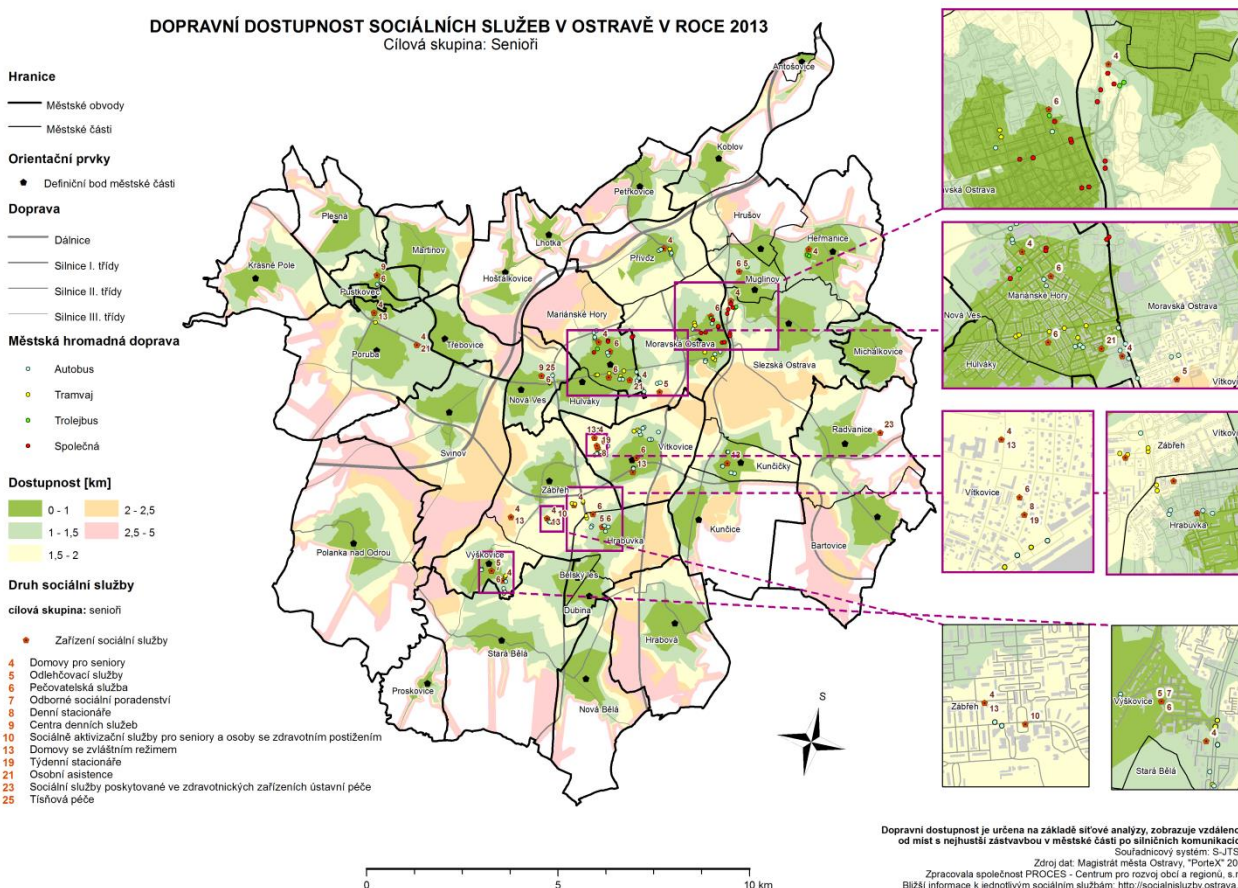
Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Tabulka č. 8: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Senioři (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Klubová činnosti a volnočasové aktivity pro seniory	36	0	34	2	433	342	77	14
Rozvoj svépomocných skupin pečujících a pozůstalých	2	0	0	2	25	0	0	25
Celkem	38	0	34	4	458	342	77	39

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 2: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Senioři

Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi

Občanům s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi je na území SMO určeno 12 sociálních služeb a 9 souvisejících aktivit. V průběhu realizace 3. KP byla pro tuto cílovou skupinu uživatelů navýšena kapacita soc. služby chráněného bydlení. Většinovým zřizovatelem jsou NNO, pouze 2 služby jsou zřizovány SMO (Domov se zvláštním režimem a Telefonická krizová pomoc). Právě domovy se zvláštním režimem jsou

v rámci této cílové skupiny službou finančně náročnější a velkou část příjmů tvoří úhrady od uživatelů za poskytované služby (44 %). Příjmy z úhrad uživatelů tvoří také jeden z finančních zdrojů provozu chráněného bydlení a v minimální míře i podpory samostatného bydlení. Ostatní služby jsou klientům poskytovány zdarma. Na financování provozu těchto sociálních služeb se významnou měrou podílí prostřednictvím státních dotací MPSV. Z pohledu klientů je nejčastěji využívanou službou Krizová pomoc, kterou v roce 2013 kontaktovalo 1 005 klientů. SMO se podílí na zajištění sociálních služeb částkou 11 567 tis. Kč a 5 090 tis. Kč na zajištění souvisejících aktivit. Detailní rozbor včetně financování a klientů je znázorněn v tabulkách.

Tabulka č. 9: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	1	0	0	1	858	30	48	0	780	21	1
Podpora samostatného bydlení	1	0	0	1	2 247	0	199	73	1 975	54	4
Domovy se zvláštním režimem	3	1	0	2	33 260	6 995	5 967	14 016	6 282	94	112
Chráněné bydlení	2	0	0	2	3 681	1 005	1 346	665	665	21	21
Krizová pomoc	1	0	0	1	5 150	1 440	3 044	0	666	1 005	2
Telefonická krizová pomoc	1	1	0	0	1 565	1 667	0	0	0	900	1
Služby následné péče	1	0	0	1	578	125	578	0	0	53	2
Sociální rehabilitace	2	0	0	2	3 993	305	1 184	0	2 504	159	16
Celkem	12	2	0	10	51 332	11 567	12 366	14 754	12 872	2 307	159

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

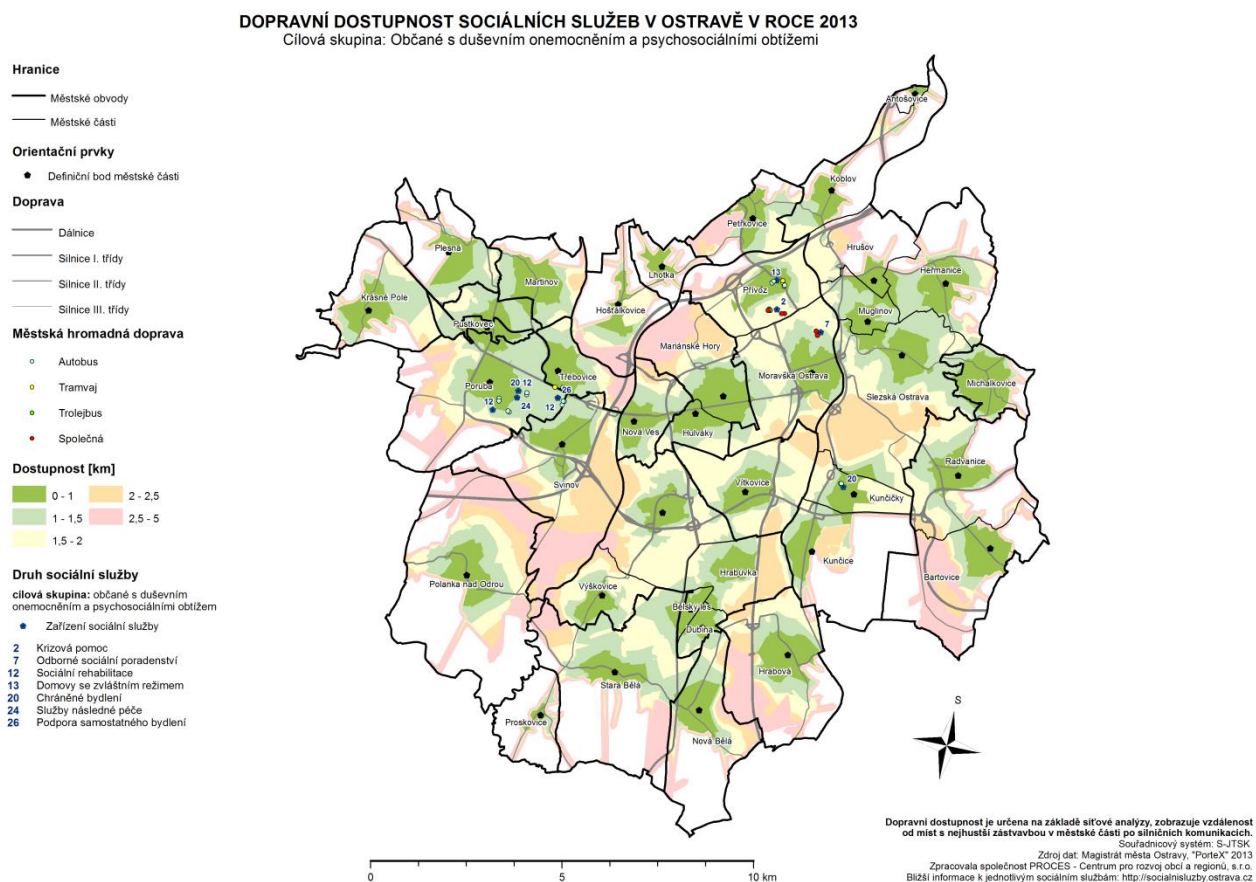
Tabulka č. 10: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Aktivity pro přípravu ke studiu a výkonu povolání	1	0	0	1	150	150	0	0
Nevázané aktivity pro klienty stacionáře	1	0	0	1	300	0	20	280
Agentura podporovaného	2	0	0	2	1 297	744	0	553

zaměstnávání								
Chráněné dílny	3	0	0	3	19 048	3 700	0	15 348
Svépomocné organizace	1	0	0	1	353	346	0	7
Vytváření chráněných pracovních míst	1	0	0	1	3 015	150	0	2 865
Celkem	9	0	0	9	24 163	5 090	20	19 053

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 3: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi

Občané se zrakovým postižením

Občanům se zrakovým postižením je na území města SMO poskytováno celkem 6 sociálních služeb a 2 související aktivity. Jejich jediným zřizovatelem jsou NNO. V průběhu realizace cílů a opatření 3. KP došlo k rozšíření cílové skupiny a navýšení kapacity ve službě sociální rehabilitace na děti ve věku od 7 do 18 let. Z hlediska finanční náročnosti jsou na provoz nejnákladnější služby rané péče. Klienti této cílové skupiny se finančně nejvýrazněji podílejí na provozu průvodcovské a předčitatelské služby. Ostatní služby jsou klientům poskytovány zdarma. Největší podíl na financování těchto služeb má MPSV prostřednictvím státní dotace, a to částkou 3,5 mil. Kč. Z hlediska klientů se nejvíce využívají sociálně aktivizační služby pro seniory a zdravotně postižené, kdy v roce 2013 těchto služeb využilo 309 klientů. SMO přispívá na sociální služby

částkou 1 166 tis. Kč a na související aktivity 140 tis. Kč. Podrobný rozbor financování a struktury klientů je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka č. 11: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se zrakovým postižením (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	1	0	0	1	571	150	126	0	295	95	2
Průvodcovské a předčitatelské služby	1	0	0	1	501	50	149	40	262	26	1
Raná péče	1	0	0	1	3 697	488	2 140	0	1 069	91	5
Sociálně aktivizační služby pro seniory a zdravotně postižené	2	0	0	2	1 405	230	382	0	793	309	40
Sociální rehabilitace	1	0	0	1	1 269	248	707	0	314	207	3
Celkem	6	0	0	6	7 443	1 166	3 504	40	2 733	728	51

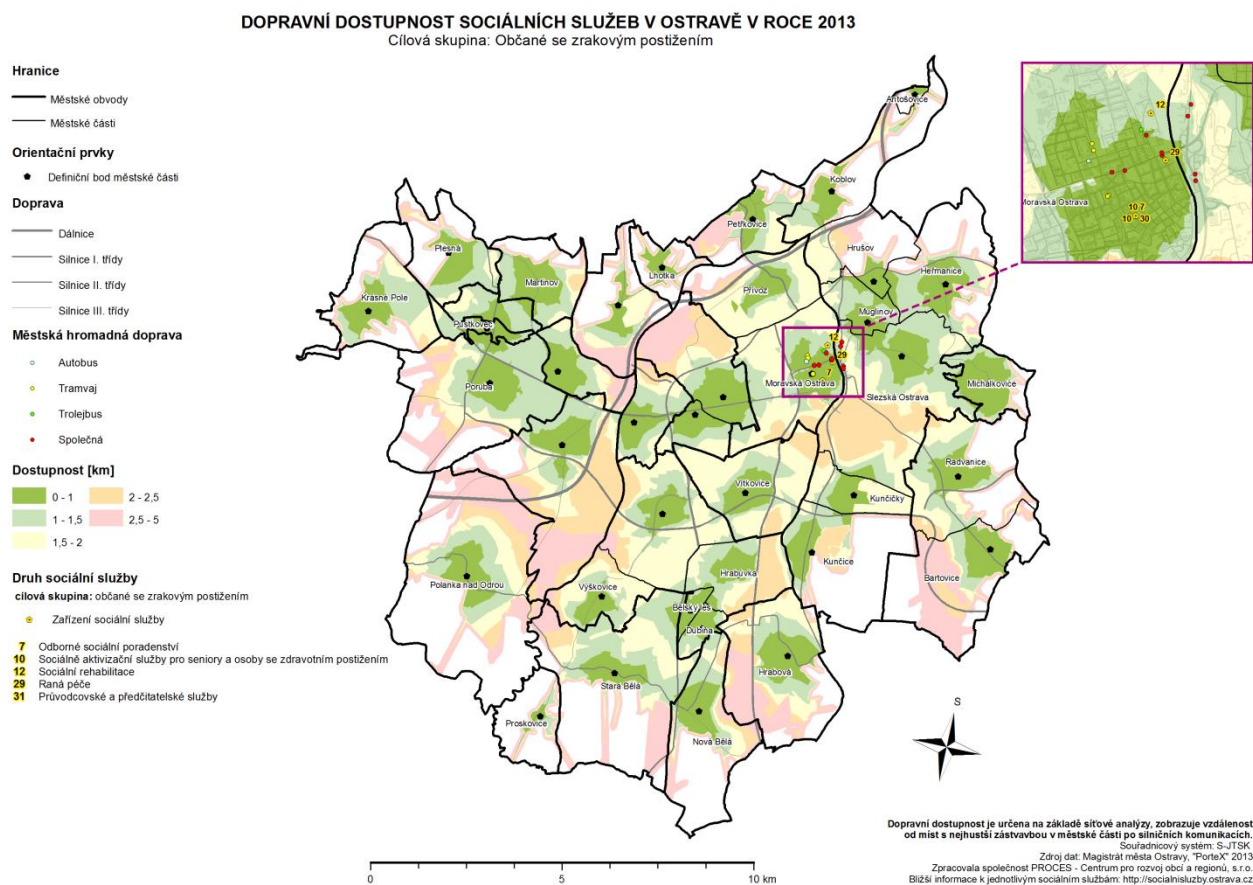
Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Tabulka č. 12: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se zrakovým postižením (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Podpora žáků a studentů se zrakovým postižením	1	0	0	1	0	0	0	0
Podpora zaměstnanosti nevidomých osob a osob se zrakovým postižením z Ostravy	1	0	0	1	575	140	0	435
Celkem	2	0	0	2	575	140	0	435

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 4: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se zrakovým postižením

Občané se sluchovým postižením

Občané se sluchovým postižením mohou na území SMO využít 9 sociálních služeb a 4 související aktivity, které zřizují NNO. V průběhu realizace 3. KP došlo ke zřízení služeb rané péče a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi. Z hlediska provozních nákladů jsou finančně nejnáročnější sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Ty jsou rovněž nejčastěji využívanou sociální službou. Všechny sociální služby poskytované osobám se sluchovým postižením jsou zdarma. Z převážné části jsou zajišťovány z prostředků státní dotace MPSV. SMO se podílí na financování sociálních služeb částkou 634 tis. Kč a souvisejících aktivit 66 tis. Kč. Detailní rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka č. 13: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se sluchovým postižením (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	2	0	0	2	740	305	399	0	36	262	7

Tlumočnické služby	2	0	0	2	657	130	475	0	52	312	4
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2	0	0	2	1 135	149	685	0	301	381	8
Raná péče	1	0	0	1	294	50	170	0	74	10	5
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1	0	0	1	251	0	0	0	251	23	9
Sociální rehabilitace	1	0	0	1	400	0	243	0	156	24	6
Celkem	9	0	0	9	3 477	634	1 972	0	870	1 012	39

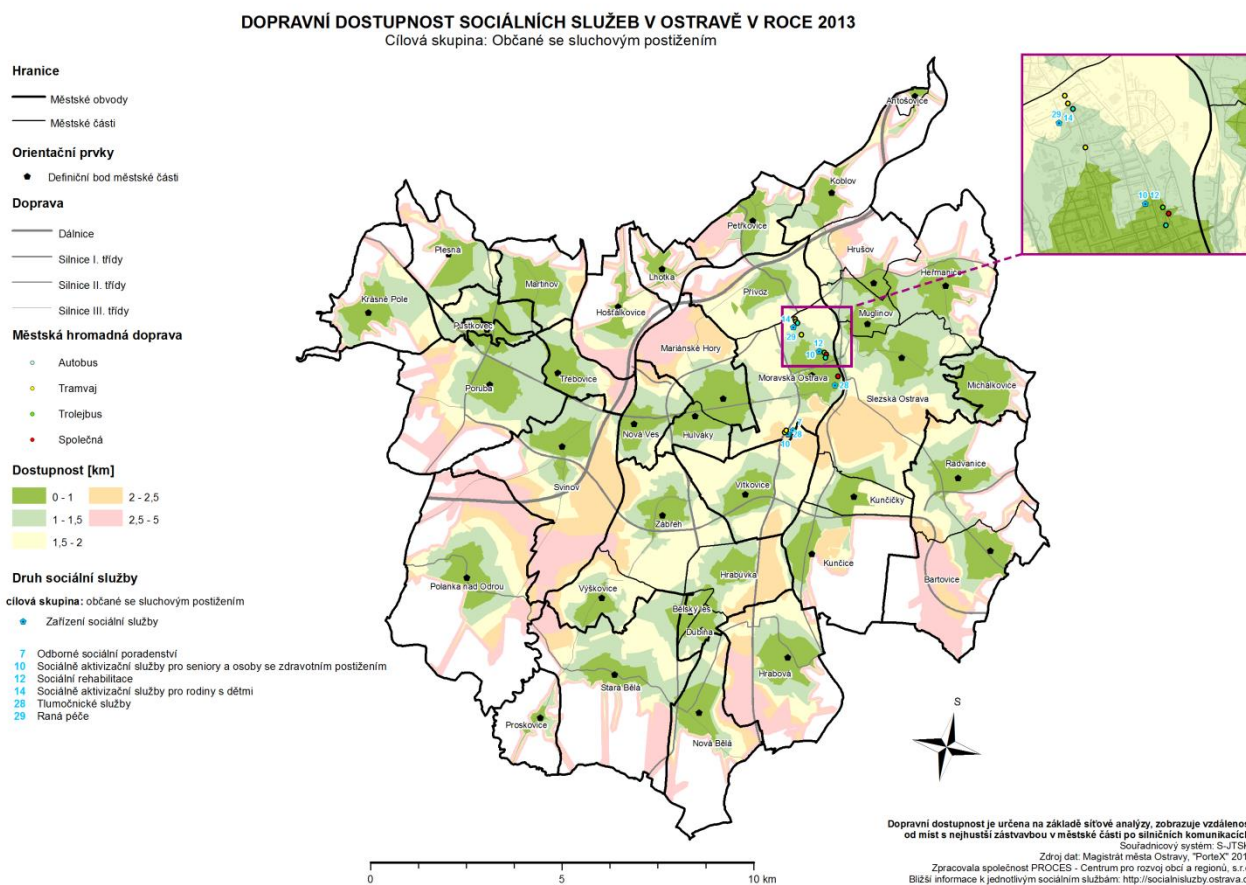
Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Tabulka č. 14: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se sluchovým postižením (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Podpora aktivit pro cílovou skupinu	3	0	0	3	358	66	147	145
Podpora dalšího vzdělávání	1	0	0	1	0	0	0	0
Celkem	4	0	0	4	358	66	147	145

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 5: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se sluchovým postižením

Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením

Občanům s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením je na území města k dispozici 30 sociálních služeb a 9 souvisejících aktivit. Z větší míry jsou jejich zřizovateli NNO (21), SMO zřizuje 9 služeb. Související aktivity jsou zřizovány výlučně NNO. Na zajištění péče o lidi s mentálním postižením se podílejí také dobrovolnické organizace. Pro tuto cílovou skupinu došlo v minulém období k největšímu rozvoji služeb. Průběžně se navyšovala kapacita osobní asistence, bylo vybudováno zařízení Duhový dům, ve kterém jsou poskytovány sociální služby jako domov pro osoby se zdravotním postižením, denní stacionář a odlehčovací služby. V rámci transformace pobytových sociálních služeb došlo také k navýšení kapacity chráněného a podporovaného bydlení. V květnu 2014 byl zahájen provoz domova se zvláštním režimem pro osoby s mentálním postižením a přidruženým duševním onemocněním, které z důvodů problémového chování již nemohou zůstat ve svém přirozeném prostředí ani za podpory rodiny nebo jiných sociálních služeb. Z finančního hlediska jsou na provoz nejnáročnější domovy pro osoby se zdravotním postižením, jejichž zřizovatelem je právě z velké části SMO. Ve značné míře jsou financovány z rozpočtu statutárního města Ostravy. V rámci této cílové skupiny se na zajištění provozních nákladů jednotlivých zařízení velkou měrou podílí město. SMO přispívá na sociální služby částkou 84 778 tis. Kč a na související aktivity 1 565 tis. Kč. Kompletní přehled financování a struktury klientů znázorňují následující tabulky.

Tabulka č. 15: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	3	0	0	3	1 522	350	873	9	290	1 419	5
Osobní asistence	2	0	0	2	10 030	3 929	3 106	2 648	347	122	68
Podpora samostatného bydlení	2	1	0	1	800	166	61	267	306	23	24
Odlehčovací služby	2	0	0	2	2 708	1 626	517	316	249	73	38
Centra denních služeb	2	0	0	2	2 219	1 150	683	348	38	44	41
Denní stacionáře	4	1	0	3	14 200	4 878	5 548	2 530	1 244	122	148
Týdenní stacionáře	1	1	0	0	7 494	2 965	1 309	1 549	1 671	23	24
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	4	3	0	1	128 634	64 617	17 513	21 523	24 981	234	235
Chráněné bydlení	3	2	0	1	4 372	1 861	716	851	944	20	24
Raná péče	1	0	0	1	691	150	412	0	129	20	2
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3	0	0	3	1 654	565	909	0	180	175	47
Sociálně terapeutické dílny	3	1	0	2	8 140	2 521	373	0	5 246	104	74
Celkem	30	9	0	21	182 464	84 778	32 020	30 041	35 625	2 379	730

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

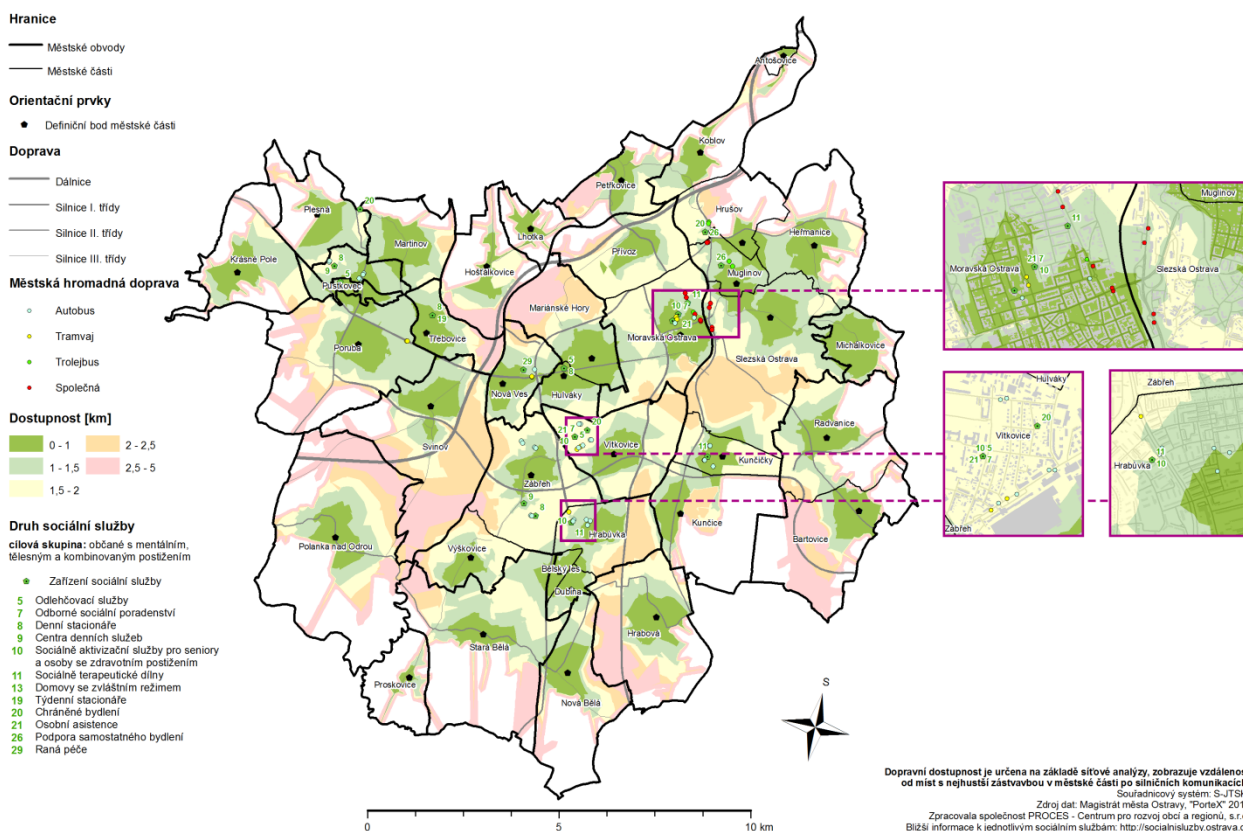
Tabulka č. 16: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Aktivizační a rekondiční aktivity	5	0	0	5	457	115	261	81
Podpora alternativní dopravy	2	0	0	2	1 591	870	305	416
Bezbariérové poradenství a osvěta	1	0	0	1	105	80	0	25
Chráněné dílny	1	0	0	1	1 444	500	0	944
Celkem	9	0	0	9	3 597	1 565	566	1 466

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 6: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením

DOPRAVNÍ DOSTUPNOST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OSTRAVĚ V ROCE 2013
Cílová skupina: Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením

Občané s civilizačním onemocněním

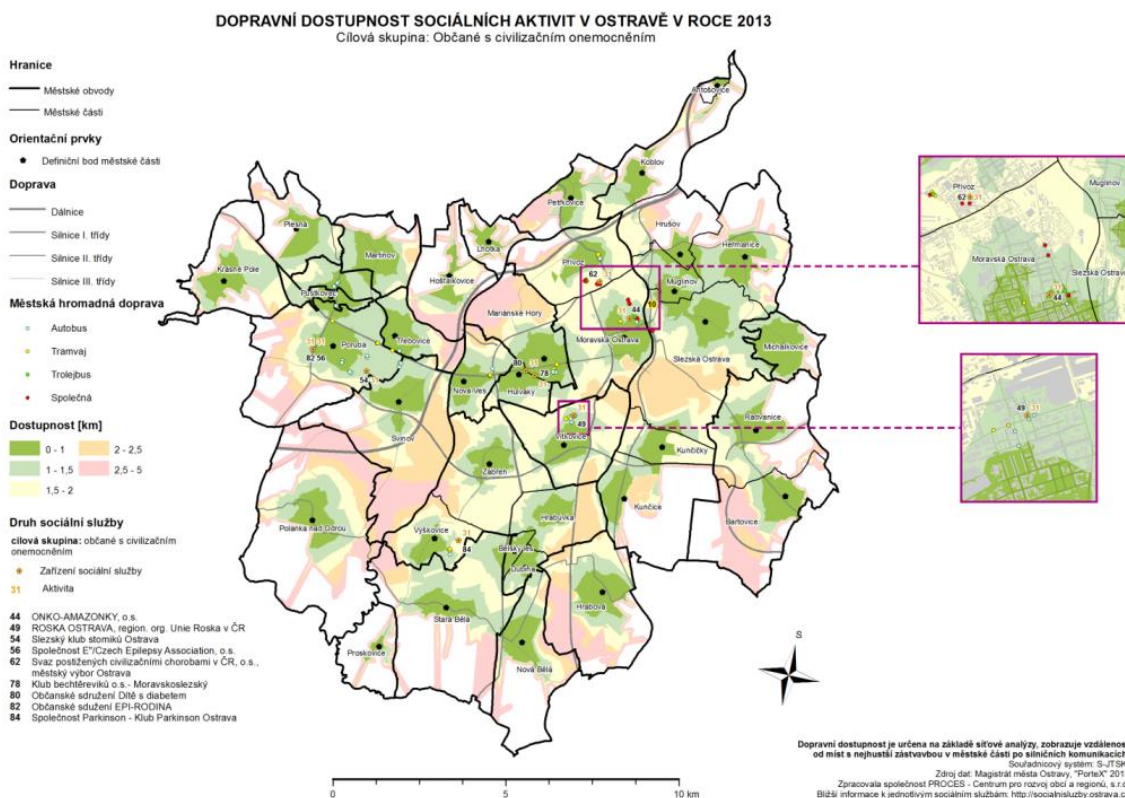
Pro skupinu občanů s civilizačním onemocněním nejsou přímo poskytovány sociální služby. Lidé, kteří spadají do této cílové skupiny, využívají kapacity stávajících sociálních služeb podle svých aktuálních potřeb. Pro občany s civilizačním onemocněním je na území města Ostravy provozováno 28 souvisejících aktivit. SMO přispívá na jejich činnost částkou 810 tis. Kč. V nadcházejícím období již nebude v rámci organizační struktury KP zřizována pracovní skupina Občané s civilizačním onemocněním. Stávající členové pracovní skupiny mají možnost účastnit se jednání jiných pracovních skupin a také kulatých stolů, které budou pro poskytovatele souvisejících aktivit v následujících letech realizovány. S podporou činností, které zajišťují organizace z této pracovní skupiny, je nadále počítáno prostřednictvím dotační oblasti pro handicapované děti a mládež.

Tabulka č. 17: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s civilizačním onemocněním (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel			Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB					NNO
Zajištění pomoci/podpory pro dospělé diabetiky	2	0	0	2	50	0	50	
Poskytování poradenství	7	0	0	7	1 507	326	563	618
Programy podpory a prevence zdraví	11	0	0	11	2 119	479	480	1 160
Půjčovna rehabilitačních a kompenzačních pomůcek	8	0	0	8	37	5	2	30
Celkem	28	0	0	28	3 713	810	1 045	1 858

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 7: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s civilizačním onemocněním

Děti a rodina

Pro cílovou skupinu Děti a rodina je na území města Ostravy k dispozici 21 sociálních služeb a 7 souvisejících aktivit, přičemž 4 z nich zřizuje ÚMOB, ostatní jsou zřizovány NNO. Na realizaci souvisejících aktivit pro děti a rodinu se podílejí také dobrovolnické organizace. Finančně náročnější poskytovanou službou v rámci této skupiny jsou azylové domy, které jsou financovány především prostřednictvím státních dotací MPSV a rozpočtu města. Město se na sociálních službách cílové skupiny Děti a rodina podílí částkou v celkové výši 10 035 tis. Kč a na souvisejících aktivitách v celkové výši 1 2302 tis. Kč. Nejvyhledávanější službou z pohledu klientů je odborné sociální poradenství, kterého v roce 2013 využilo 3 760 klientů. Detailní rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit cílové skupiny Děti a rodina v roce 2013 včetně financování a struktury klientů je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka č. 18: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Děti a rodina (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	7	0	2	5	8 343	2 206	3 388	0	2 749	3 760	15
Azylové domy	7	0	2	5	23 903	5 678	10 360	4 677	3 188	645	233
Krizová pomoc	1	0	0	1	539	220	157	0	162	202	4
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	6	0	0	6	10 128	1 931	5 771	0	2 426	670	22
Celkem	21	0	4	17	42 913	10 035	19 676	4 677	8 525	5 277	274

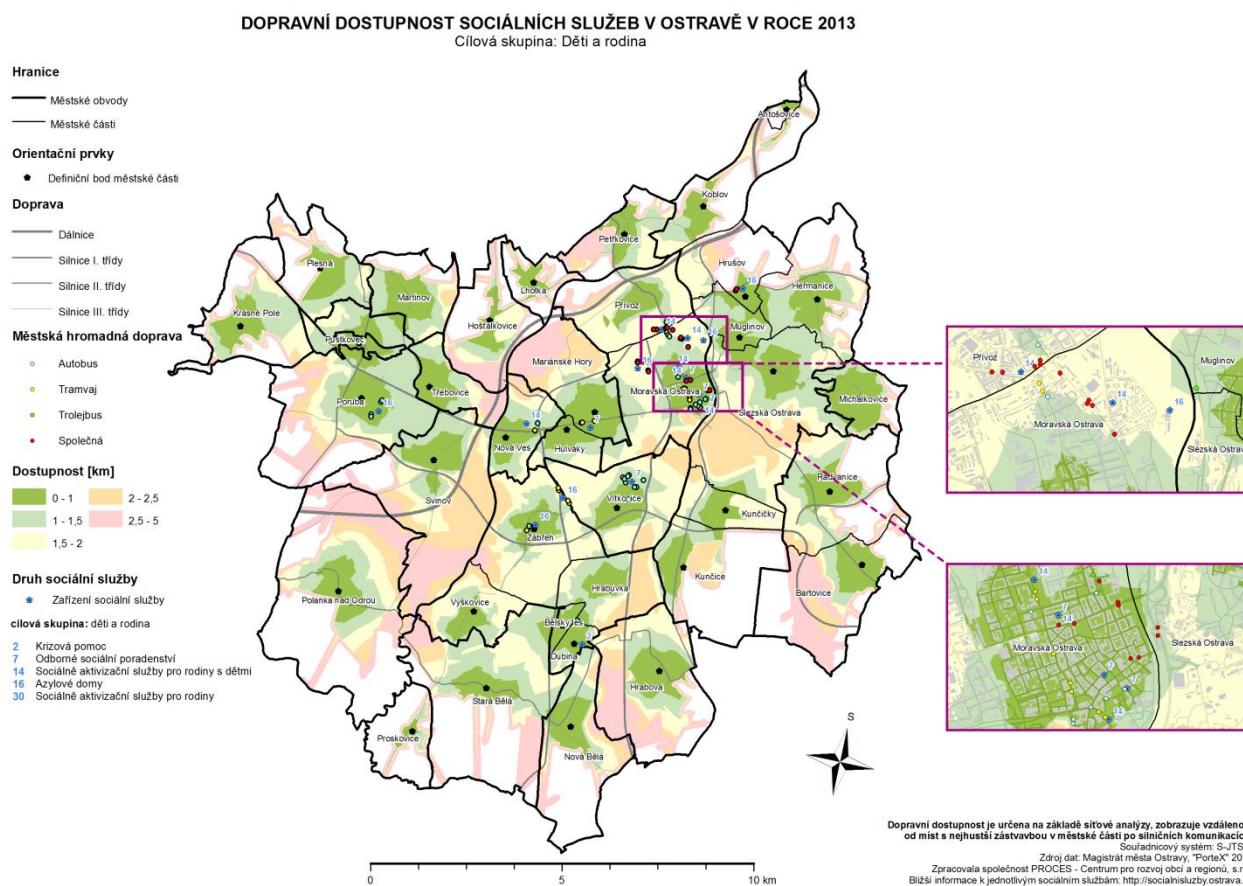
Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Tabulka č. 19: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Děti a rodina (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Sociálně preventivní volnočasové a vzdělávací aktivity určené pro děti, mládež a rodiče	7	0	0	7	5 532	1 230	577	3 725
Celkem	7	0	0	7	5 532	1 230	577	3 725

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 8: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Děti a rodina

Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení

Občanům ohroženým sociálním vyloučením a sociálně vyloučeným je na území města Ostravy určeno celkem 16 sociálních služeb a 3 související aktivity, přičemž jednu ze sociálních služeb zřizuje ÚMOB a jednu ze souvisejících aktivit SMO. Ostatní sociální služby a související aktivity jsou provozovány NNO. V průběhu realizace 3. KP došlo k vybudování domova se zvláštním režimem pro osoby bez přístřeší (Domov se zvláštním režimem na ulici Zukalově byl uveden do provozu v listopadu 2012) a k rozšíření kapacit sociálních služeb, jejichž činnost směřuje ke zvyšování kompetencí klientů v oblasti bydlení. Také byla navýšena kapacita nocleháren určených pro ženy. V tomto případě jsou finančně nejnáročnější službou pobytové služby. Z větší části jsou pokryty státní dotací MPSV a důležitou roli ve finanční struktuře tvoří příjmy od uživatelů. Město se podílí na sociálních službách částkou 11 242 tis. Kč a na souvisejících aktivitách částkou 200 tis. Kč. Z pohledu klientů jsou nejvyužívanějšími službami bezplatná nízkoprahová denní centra. Podrobný rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit poskytovaných cílové skupině včetně rozboru financování a struktury klientů je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka č. 20: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních v roce 2013 – Cílová skupina: Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Domovy se zvláštním režimem	1	0	0	1	9 394	3 050	3 048	3 255	41	34	29
Azylové domy	5	0	1	4	21 036	4 757	8 075	5 446	2 758	325	164
Domy na půl cesty	1	0	0	1	2 861	300	410	834	1 317	46	19
Nízkoprahová denní centra	2	0	0	2	4 243	325	543	0	3 375	1 410	125
Noclehárny	3	0	0	3	6 749	1 750	4 048	917	34	1 097	120
Terénní programy	1	0	0	1	4 221	860	1 122	1 773	466	163	5
Sociální rehabilitace	3	0	0	3	4 816	200	1 073	1 059	2 484	37	24
Celkem	16	0	1	15	53 320	11 242	18 319	13 284	10 475	3 112	486

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

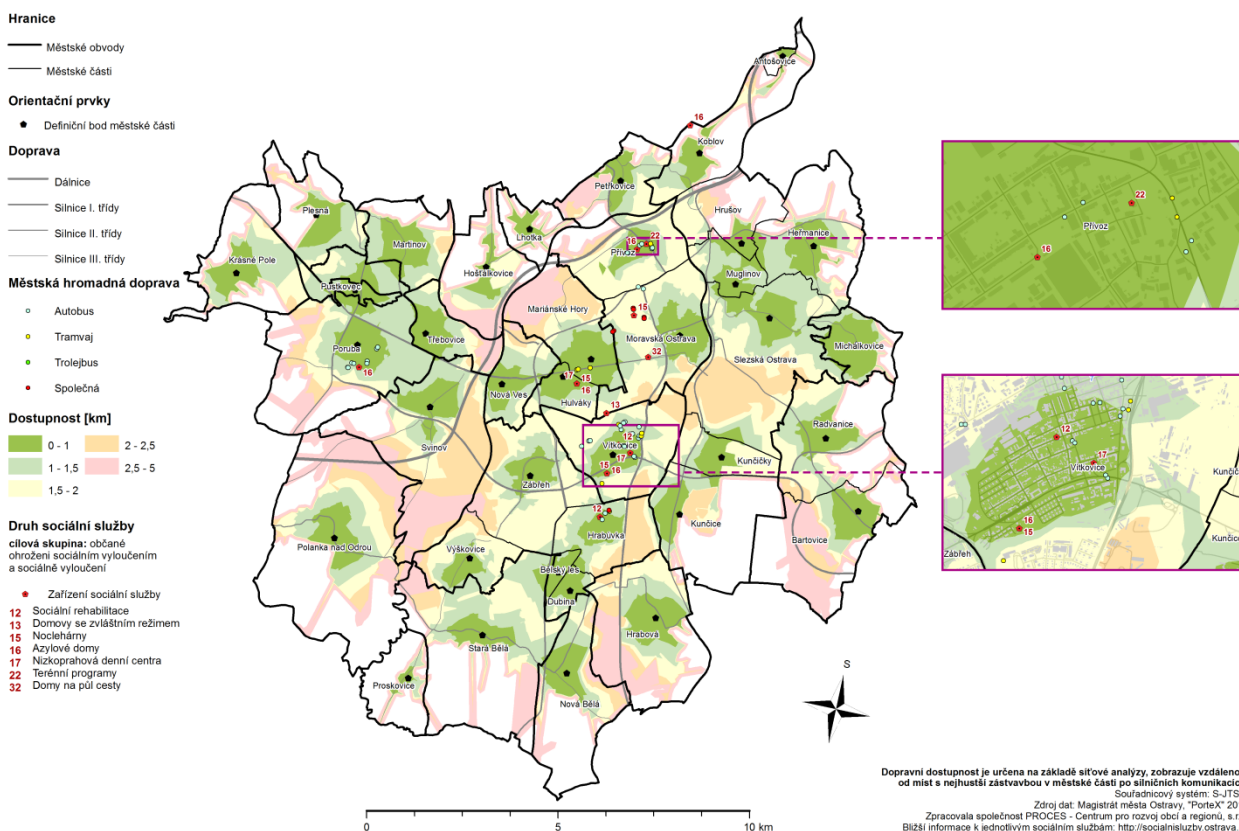
Tabulka č. 21: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Zimní nízkoprahové noční centrum	1	0	0	1	170	0	0	170
Podpora potravinové banky	1	0	0	1	718	200	0	518
System lékařské péče o osoby bez přístřeší	1	1	0	0	v rámci rozpočtu MN	0	0	0
Celkem	3	1	0	2	888	200	0	688

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 9: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení

DOPRAVNÍ DOSTUPNOST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OSTRAVĚ V ROCE 2013
Cílová skupina: Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení

Romské etnikum

Pro cílovou skupinu Romské etnikum je na území města Ostravy k dispozici celkem 25 sociálních služeb a 4 související aktivity, které výlučně provozují NNO. Na zajištění aktivit pro cílovou skupinu se podílejí také dobrovolnické organizace. Všechny služby a aktivity jsou klientům poskytovány bezplatně, na jejich financování mají největší podíl ostatní zdroje, a to v celkové výši 26 197 tis. Kč. Mezi ostatní zdroje lze v tomto případě zahrnout dotace z jiných resortů státní správy, z Moravskoslezského kraje, dotace z individuálního projektu kraje „Podpora a rozvoj služeb sociální prevence v Moravskoslezském kraji“ (dále jen IP), dotace ze strukturálních fondů, dary, nadace či jiné zdroje financování. SMO se podílí na sociálních službách částkou 4 335 tis. Kč. Související aktivity jsou pro cílovou skupinu podporovány zejména v rámci projektu Sociální inkluze Ostrava!!! Největší počet klientů (1 646) využívá sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi. Detailní rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit poskytovaných cílové skupině Romské etnikum v roce 2013 včetně rozboru financování a počtu klientů je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka č. 22: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Romské etnikum (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	6	0	0	6	4 055	485	2 532	0	1 038	1 488	9
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	6	0	0	6	14 529	2 050	4 027	0	8 452	1 077	245
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	9	0	0	9	13 273	1 300	2 328	0	9 645	1 646	83
Terénní programy	4	0	0	4	8 219	500	1 543	0	6 176	1 045	18
Celkem	25	0	0	25	40 076	4 335	10 430	0	25 311	5 256	355

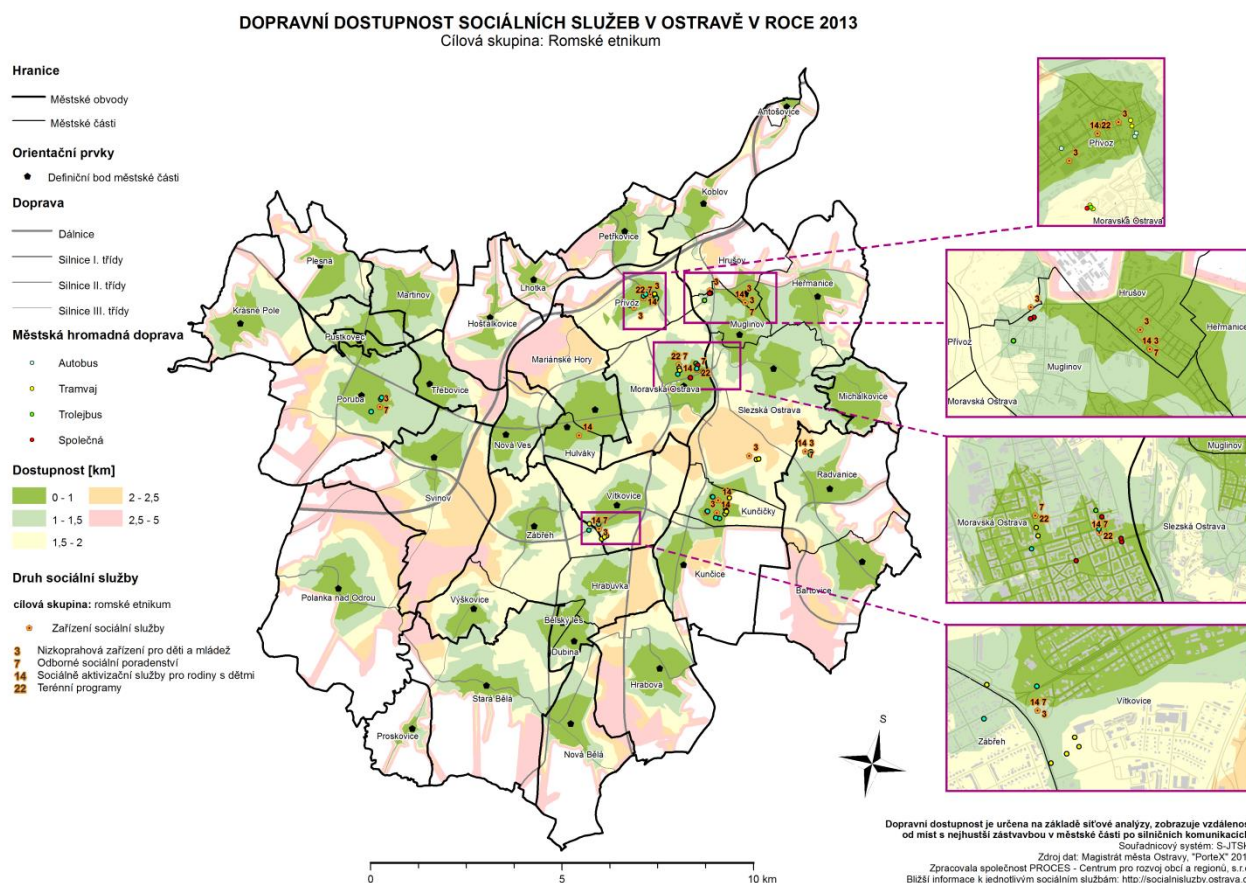
Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Tabulka č. 23: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Romské etnikum (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Podpora bydlení s doprovodným sociálním programem	3	0	0	3	x	x	x	x
Aktivity na podporu vzdělávání a zaměstnatelnosti cílové skupiny	1	0	0	1	886	0	0	886
Celkem	4	0	0	4	886	0	0	886

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 10: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Romské etnikum

Prevence kriminality a protidrogová prevence

V rámci prevence kriminality a protidrogové prevence je klientům poskytováno celkem 15 sociálních služeb a 84 souvisejících aktivit. Obecně prospěšná společnost Renarkon, kterou zřizuje SMO, poskytuje 5 sociálních služeb, ostatní služby jsou zřizovány NNO. U souvisejících aktivit je situace podobná - převážně jsou zřizovány NNO, pouze 4 jsou zajištěny městem a 1 ze strany ÚMOB. Převážná část služeb, mimo služby následné péče a terapeutické komunity, je klientům poskytována bezplatně a uživatelé se na jejich provozu finančně nepodílejí. V průběhu realizace 3. KP došlo k navýšení kapacit u služeb následné péče. SMO se podílí na provozu sociálních služeb částkou 4 778 tis. Kč a v rámci souvisejících aktivit částkou 10 763 tis. Kč. V nadcházejícím období bude kladen důraz zejména na související aktivity, které přímo navazují na poskytování sociálních služeb. Související aktivity, které naplňují záměry strategického dokumentu „Plán prevence kriminality statutárního města Ostravy na léta 2012–2014“ (a jeho aktualizace), budou podporovány z této oblasti a dotačních titulů. Přehled financování sociálních služeb a souvisejících aktivit je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka č. 24: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Prevence kriminality a protidrogová prevence (v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	5	1	0	4	2 599	725	445	0	1 429	1 185	15
Domy na půl cesty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontaktní centra	1	1	0	0	1 795	404	297	0	1 094	284	20
Intervenční centra	1	0	0	1	1 035	150	885	0	0	150	3
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2	0	0	2	3 092	1 591	757	0	744	444	74
Služby následné péče	3	1	0	2	2 363	265	216	202	1 680	168	14
Terapeutické komunity	1	1	0	0	4 630	1 149	315	929	2 237	22	15
Terénní programy	2	1	0	1	2 632	494	717	0	1 421	546	22
Celkem	15	5	0	10	18 146	4 778	3 632	1 131	8 605	2 799	163

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Tabulka č. 25: Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Prevence kriminality a protidrogová prevence (v tis. Kč)

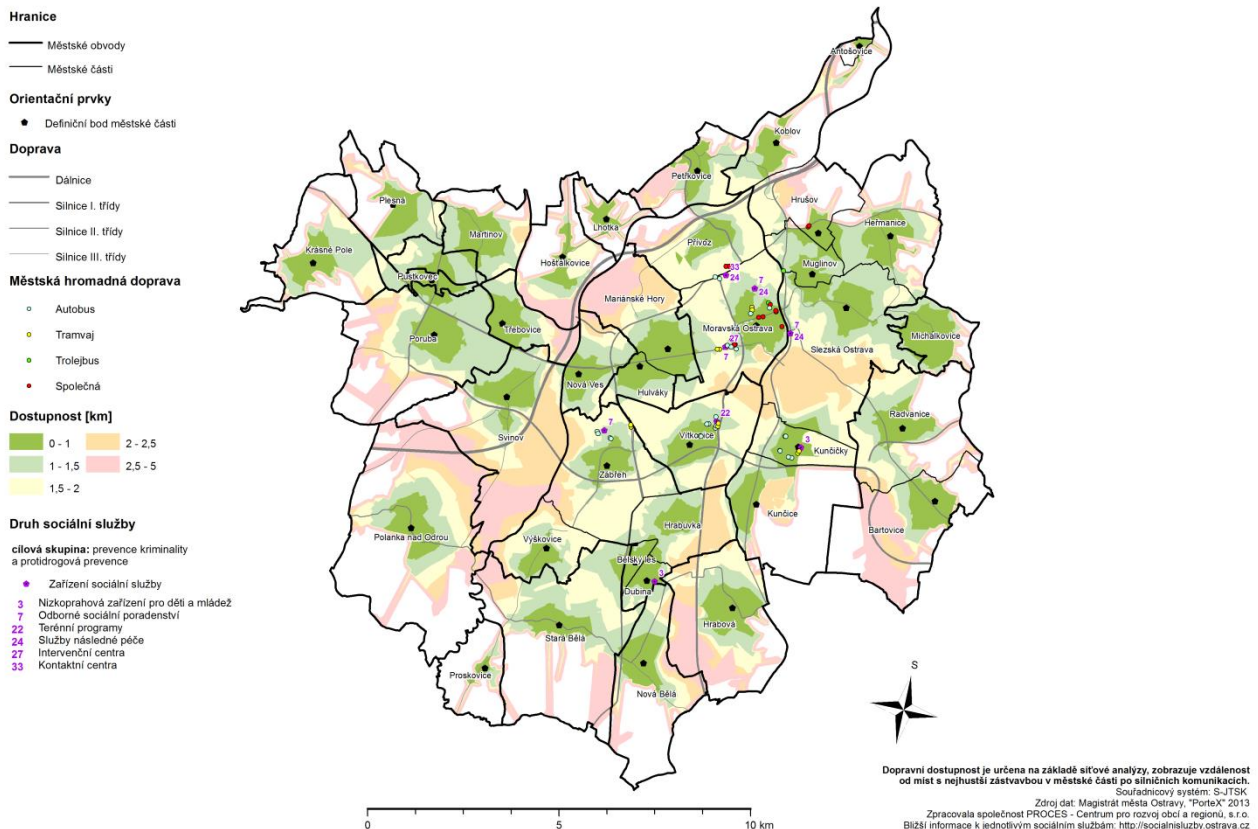
Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013	Zřizovatel				Reálné náklady 2013	Dotace z rozpočtu SMO	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO				
Otevřené kluby pro děti a mládež	18	0	1	17	7 385	2 475	20	4 890
Programy prevence společensky nežádoucích jevů	15	1	0	14	4 779	3 142	301	1 336
Ambulantní programy pro osoby závislé na alkoholu, omamných a psychotropních látkách včetně patologického hráčství	4	3	0	1	1 794	1 039	0	755
Resocializace osob po výkonu trestu	x	x	x	x	x	x	x	x

zpět do společnosti								
Podpora probačních, výchovně vzdělávacích a resocializačních programů	6	0	0	6	2 020	1 237	0	783
Související aktivity v oblasti prevence kriminality	41	0	0	41	3 402	2 870	0	532
Celkem	84	4	1	79	19 380	10 763	321	8 296

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit; oddělení sociálních služeb

Obrázek č. 11: Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Prevence kriminality a protidrogová prevence

DOPRAVNÍ DOSTUPNOST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OSTRAVĚ V ROCE 2013
Cílová skupina: Prevence kriminality a protidrogová prevence

KLÍČOVÉ OBLASTI

Klíčové oblasti jsou oblasti vnitřně souvisejících problémů, jejichž řešení je důležité pro dlouhodobý rozvoj a vyžaduje soustředěnou pozornost. Klíčové oblasti jsou provázány a vzájemně se ovlivňují. Cíle, které jsou stanoveny pro jednu klíčovou oblast, zároveň působí a ovlivňují cíle v dalších klíčových oblastech.

Na jednáních manažerského týmu KP Ostrava byly definovány 4 klíčové oblasti: **Registrované sociální služby, Související aktivity a průřezové činnosti, Informovanost a spolupráce a Řízení.**

Pro každou z uvedených klíčových oblastí byly stanoveny strategické cíle, ke kterým jsou přiřazeny tzv. indikátory (ukazatele). Indikátory vymezují okruh sledovaných hodnot, na jejichž základě je možno posoudit průběžné plnění jednotlivých cílů a umožňují popisovat určitý jev kontinuálním sledováním, zaznamenáváním a vyhodnocováním. Indikátory byly stanoveny s ohledem na jejich reálnou měřitelnost a dosažitelnost sledovaných dat.

Priority klíčových oblastí jsou pro jednotlivé oblasti podpory (cílové skupiny občanů) popsány v návrhové části dokumentu.

Rozdělení klíčových oblastí

- I. Registrované sociální služby
- II. Související aktivity a průřezové činnosti
- III. Informovanost a spolupráce
- IV. Řízení

I. Registrované sociální služby

Poskytování sociálních služeb je legislativně zakotveno v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění. Obecně lze říci, že se jedná o služby zajišťující pomoc a podporu lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci a nemohou žít způsobem v naší společnosti považovaným za běžný. Při naplňování některých dílčích opatření je předpokládána úzká spolupráce s aktivitami programu Sociální inkluze Ostrava!!! **Výchozí prioritou pro plánované období je udržet stávající stav a rozsah poskytovaných sociálních služeb pro občany města Ostravy.**

Strategický cíl pro klíčovou oblast REGISTROVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY:

- **Zajistit síť sociálních služeb, která adekvátně reaguje na potřeby občanů a požadavky společnosti.**

Indikátory:

1. Kapacita podporovaných služeb v jednotlivých podoblastech
2. Počet podporovaných služeb v jednotlivých podoblastech
3. Objem vynaložených finančních prostředků z rozpočtu SMO v jednotlivých podoblastech
4. Celkový objem finančních prostředků na zajištění sociálních služeb v jednotlivých podoblastech
5. Počet uživatelů sociálních služeb v jednotlivých podoblastech
6. Počet zaměstnanců pracujících v sociálních službách v jednotlivých podoblastech (fyzicky, přepočtem)
7. Změny kapacit (nové i zaniklé) v rámci transformace pobytových sociálních služeb a psychiatrické péče (počet a druh služeb, kapacita)

II. Související aktivity a průřezové činnosti

Související aktivity zahrnují nabídku podpůrných činností, které nejsou sociální službou dle zákona, ale síť sociálních služeb vhodně doplňují. Bez realizace těchto aktivit by pomoc a podpora osobám v nepříznivé sociální situaci byla neúplná. Související aktivity mají zejména preventivní charakter. Jejich prostřednictvím lze minimalizovat užívání sociálních služeb. Realizace některých dílčích opatření je řešena přímo v rámci programu Sociální inkluze Ostrava!!!. Do této klíčové oblasti zařazujeme činnosti směřující zejména k podpoře:

- Prevence zdraví, svépomocných skupin,
- dobrovolnictví,
- vytváření podmínek a vyrovnávání příležitostí pro osoby s handicapem,
- sociálně preventivních aktivit,
- alternativní dopravy a odstraňování bariér.

Strategický cíl pro klíčovou oblast SOUVISEJÍCÍ AKTIVITY A PRŮŘEZOVÉ ČINNOSTI:

Zajistit související aktivity a průřezové činnosti, které doplňují síť sociálních služeb a přispívají k sociálnímu začleňování a zabraňují sociálnímu vyloučení.

Indikátory:

1. Počet podporovaných aktivit v jednotlivých oblastech podpory
2. Objem vynaložených finančních prostředků z rozpočtu SMO v jednotlivých oblastech podpory
3. Celkový objem finančních prostředků na zajištění aktivit v jednotlivých oblastech podpory
4. Počet účastníků v jednotlivých oblastech podpory
5. Počet zaměstnanců realizujících aktivity v jednotlivých oblastech podpory

III. Informovanost a spolupráce

Stejně důležité jako samotné poskytování sociálních služeb a souvisejících aktivit je informovanost cílových skupin, odborníků i veřejnosti o nabízených sociálních službách, souvisejících aktivitách a možnostech jejich využití. Do této klíčové oblasti zařazujeme činnosti směřující zejména k podpoře:

- Propagace a informovanosti o sociální oblasti,
- spolupráce mezi poskytovateli a pracovními skupinami navzájem, mezioborové spolupráce,
- spolupráce s orgány veřejné správy,
- mezinárodní spolupráce,
- spolupráce s podnikatelským sektorem.

Strategické cíle pro klíčovou oblast INFORMOVANOST A SPOLUPRÁCE:

- **Zajistit informovanost o sociální oblasti.**

Indikátory:

1. Počet realizovaných akcí
2. Objem finančních prostředků vynaložených na jednotlivé akce
3. Počet účastníků akcí

- **Zajistit spolupráci se zainteresovanými subjekty.**

Indikátory:

1. Počet jednání mezi zainteresovanými subjekty

IV. Řízení

Řízený proces plánování je na úrovni města nezbytný pro stabilizaci a rozvoj sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. V řízení se prolíná jak koordinační, garanční, tak metodická činnost, rozhodování a schvalování jednotlivých kroků. Do této klíčové oblasti spadají kroky a činnosti směřující k:

- Zajištění realizace procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- zajištění přímé či nepřímé podpory ze strany statutárního města Ostravy,
- zajištění průběžného monitorování realizace jednotlivých opatření a jejich vyhodnocování.

Strategické cíle pro klíčovou oblast ŘÍZENÍ:

- **Zajistit financování z prostředků SMO.**

Indikátory:

1. Objem vynaložených finančních prostředků
2. Počet uzavřených smluv

- **Zajistit realizaci a financování procesu plánování.**

Indikátory:

1. Počet jednání pracovních skupin a manažerského týmu
2. Počet členů v organizační struktuře KP
3. Počet vzdělávacích akcí
4. Počet vytvořených dokumentů (např. vyhodnocení KP, AP)

- **Provádět hodnocení.**

Indikátory:

1. Počet uskutečněných monitorovacích návštěv
2. Počet vytvořených/aktualizovaných metodik, manuálů
3. Zpracované podklady pro orgány města
4. Počet realizovaných benchmarkingových srovnání

FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A SOUVISEJÍCÍCH AKTIVIT

Systém financování sociálních služeb je v České republice založen na vícezdrojovém principu. Nejvýznamnějšími zdroji jsou dotace z veřejných rozpočtů (stát, obce), úhrady od uživatelů u zpoplatněných služeb, úhrady od zdravotních pojišťoven za vykázané zdravotní výkony v případě poskytování zdravotní péče, finanční příspěvky z nadací, fondů, sbírek a od sponzorů, ze strukturálních fondů EU. Do systému financování také vstupuje příspěvek na péči. Občané závislí na pomoci druhé osoby ho dostávají k zajištění nezbytné pomoci. Zákon o sociálních službách rozlišuje sociální služby za plnou nebo částečnou úhradu a bez úhrady.

Ze zákona o sociálních službách vyplývá obci (statutárnímu městu Ostrava) povinnost zjišťovat dostupnost informací o sociálních službách, potřeby občanů a sociální služby na svém území. Město spolupracuje s krajem při přípravě a realizaci krajského střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb. V této souvislosti již od roku 2003 město Ostrava sociální služby komunitně plánuje a stanovuje městské priority na základě zjištěných a ověřených potřeb občanů. Ačkoli není obcím zákonem stanovena povinnost podílet se na úhradě provozních nákladů sociálních služeb, statutární město Ostrava poskytuje ze svého rozpočtu účelové dotace neziskovým organizacím prostřednictvím dotačního řízení.

Obecné principy financování sociálních služeb z rozpočtu statutárního města Ostravy

- Financovány budou služby, které jsou poskytovány na základě zjištěných potřeb občanů města a v souladu s prioritami komunitního plánu.
- **Prioritně budou financovány sociální služby zařazené do základní sítě sociálních služeb** (viz strana 19).
- Nezbytným předpokladem pro financování rozvoje sociálních služeb je dostatečná alokace finančních prostředků z rozpočtu města.
- V případě poklesu objemu finančních prostředků z rozpočtu města budou přednostně podporovány služby pro cílové skupiny osob, které jsou odkázány na pomoc druhé osoby a svou situací nemohou nebo nedokáží řešit vlastními silami; dále takové služby, kdy by omezení nebo zrušení provozu znamenalo pro cílové skupiny osob ohrožení zdraví či jejich života.
- V případě podání žádosti poskytovatele o finanční prostředky na nové kapacity sociálních služeb je nezbytné projednání potřebnosti se zástupci obce (prostřednictvím odvětvového odboru) a kraje, doložení plánovaných zdrojů financování včetně nástinu dlouhodobé udržitelnosti služby.
- Statutární město Ostrava bude podporovat takové investiční projekty, které jsou v souladu s aktuálními strategickými prioritami města v sociální oblasti.
- Stanovení minimální míry spoluúčasti statutárního města Ostravy na financování nových kapacit sociálních služeb se bude primárně odvíjet od disponibilních prostředků z rozpočtu města určených pro sociální oblast, přičemž procentuální míra spoluúčasti bude vyjednáována ve spolupráci s Moravskoslezským krajem.

Dotační řízení

K zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit pro ostravské občany vyhláší statutární město Ostrava každoročně výběrové dotační řízení v oblastech sociální péče, handicapovaní včetně dětí a mládeže, prevence kriminality, v oblasti tělovýchovy a sportu apod.

Pravidla dotačního řízení jsou upravena v dokumentu Zásady pro poskytování účelových dotací z rozpočtu statutárního města Ostravy (Zásady). Zásady jsou tvořeny částí obecnou, která je společná pro všechny dotační oblasti, a částí speciální, která upřesňuje podmínky poskytování dotací pro konkrétní dotační oblast. Zastupitelstvo města současně se schválením Zásad vyhláší termín pro přijímání žádostí do dotačního řízení i termín uzávěrky, který je zpravidla na začátku listopadu. Žádosti jsou hodnoceny příslušným odborem a jednotlivými pracovními skupinami komunitního plánování. Významným hodnotícím kritériem pro poskytnutí dotace je soulad žádosti o dotaci s prioritami aktuálně platného komunitního plánu. Následně žádosti posuzují komise rady města, které dávají doporučení samosprávným orgánům – Rada města Ostravy a Zastupitelstvo města Ostravy. Ty žádosti schvalují. S úspěšnými žadateli jsou uzavírány smlouvy o poskytnutí dotace. Projekty, které byly v dotačním řízení finančně podpořeny, jsou monitorovány a navštěvovány pracovníky magistrátu.

V zájmu zajištění kontinuity financování sociálních služeb jsou vybraným subjektům, jejichž služby jsou nezbytné a s nimiž má město dobré zkušenosti, poskytovány víceleté dotace. Charakter těchto služeb je dlouhodobý, nekončí s uplynutím běžného roku a slouží k naplňování tzv. obecně prospěšných cílů (např. zajišťování lůžkové a terénní péče, služby a péče o občany bez přístřeší, o občany v krizi).

Podpora poskytovatelů při získávání prostředků z externích zdrojů

Nestátním neziskovým organizacím v sociální oblasti je ze strany města zajišťována systémová podpora při získávání prostředků ze zahraničních zdrojů, a to především z EU, protože podmínky administrace přípravy projektové žádosti i následné realizace projektů jsou náročné a pro většinu nestátních neziskových organizací nevýhodné. Pro období let 2014 až 2020 je hlavním zdrojem především Operační program Zaměstnanost, který plynule navazuje na OP Lidské zdroje a zaměstnanost z období 2007–2013.

V novém programovém období je dotační podpora EU zaměřena na specifika potřeb trhu práce a zohlednění dopadů výsledků čerpání dotací v předchozím období. Dotace operačního programu jsou směřovány do podpory dalšího vzdělávání, zaměstnanosti, zvyšování efektivity vytváření pracovních míst pro znevýhodněné skupiny obyvatel, adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, sociálního začleňování a boje s chudobou atd. Podporovaná témata operačního programu jsou v souladu s prioritami 4. KP.

Podpora NNO ze strany SMO je vyjádřena prostřednictvím:

- Finančních prostředků z rozpočtu SMO na přípravu projektových žádostí,
- finančních prostředků z rozpočtu SMO na úhradu úroků z úvěrů u úspěšných projektů,
- vyjádření obce k potřebnosti předkládaných projektů NNO vyhlášovateli externího zdroje,
- zprostředkování informací o vyhlášených výzvách.

Doporučující stanoviska pro žadatele o externí zdroje financování

Subjektům žádajícím o externí zdroj financování na zajištění sociálních služeb, které jsou v souladu se strategickými plány města Ostravy, vydává doporučující stanovisko příslušný odbor.

Monitorování projektů podpořených z rozpočtu města

Monitorování projektů podpořených z rozpočtu města je jedním ze způsobů zjišťování objektivních informací o realizaci sociální služby nebo aktivity. Cílem monitorovací návštěvy je zejména ověřit ze strany donátora, zda služba naplňuje potřeby občanů, je efektivně využívána a probíhá v odpovídajících materiálních podmínkách s adekvátním personálním zajištěním.

K monitorování projektů dochází po uzavření smlouvy s příjemcem dotace, jenž podpisem smlouvy vyslovuje také souhlas s monitorováním průběhu služby nebo aktivity. V roli monitorujících jsou zaměstnanci odvětvového odboru. Z monitorovací návštěvy je pořizován zápis, který má k dispozici poskytovatel služby nebo související aktivity a poskytovatel dotace. Ze zápisu z monitorovací návštěvy a z výstupů ekonomického oddělení, v jehož kompetenci je realizace veřejnosprávní kontroly dodržení účelu čerpání a kontroly účetních dokladů dle platných právních předpisů včetně kontroly závěrečného vyúčtování, se následně vychází při hodnocení podporování projektu na další období.

Vzájemné pracovní návštěvy iniciují také členové jednotlivých pracovních skupin. Jejich základní motivací je získání bližších informací o dané službě a navázání profesních kontaktů. Informace využívají v poradenské činnosti a při hodnocení projektů v rámci procesu dotačního řízení SMO.

Hodnocení projektů pro dotační řízení

Nestátní neziskové organizace každoročně předkládají projekty na zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit do výběrového řízení. Po uzávěrce výběrového řízení dochází k formálnímu hodnocení projektů a následně probíhá jejich hodnocení v souladu se Zásadami. První věcné posouzení podaných žádostí o dotaci probíhá v jednotlivých pracovních skupinách KP na základě kritérií pro posuzování projektů zveřejňovaných na webových stránkách města. Oddělení sociálních služeb současně posuzuje, zda je záměr projektu v souladu s prioritami komunitního plánu, hodnotí jednotlivé projekty na základě zkušeností z prováděných monitoringů služeb, přihlíží k výsledkům kontrol vyúčtování za uplynulá období, k benchmarkingovým ukazatelům apod. Ekonomické oddělení se podílí na procesu hodnocení především z ekonomického hlediska. Vyjadřuje se k jednotlivým položkám nákladového rozpočtu, provádí porovnání navýšení rozpočtu ve srovnání s předchozím rokem. Přiměřenost a důvodnost případného navýšení požadované dotace je konzultována se zaměstnanci oddělení sociálních služeb, např. při rozšíření služby. Společně je také posuzován rozpočet ve vztahu k obsahu projektu z hlediska efektivity, hospodárnosti a účelnosti. Celý proces hodnocení projektů je ukončen společnou schůzkou zaměstnanců oddělení sociálních služeb a ekonomického, přítomen je vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí a oddělení sociální práce a metodiky, případně další pověření zaměstnanci. Na společné jednání jsou přizýváni také manažeři jednotlivých pracovních skupin KP. Při jednání jsou společně diskutována rizika, která mohou nastat při realizaci jednotlivých projektů, jsou navrhována případná omezení a výsledkem je vytvoření návrhu výše dotací, který je předložen k posouzení Komisi sociální rady města. Poté projedná návrh na poskytnutí dotací Rada města Ostravy a doporučí zastupitelstvu ke konečnému schválení.

VYHODNOCOVÁNÍ PLÁNU

Monitorování a vyhodnocování je důležitou činností a nedílnou součástí procesů podílejících se na úspěchu a efektivitě plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit. Získané informace jsou důležitým podkladem při nastavování aktuálních opatření k zajištění skutečných potřeb obyvatel města.

Průběžné vyhodnocování realizace plánu

Pro průběžné vyhodnocování implementace navržených cílů a opatření jsou využívány následující zdroje:

- Informace získané z monitoringu sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- data z informačního systému PorteX,
- data z informačního systému OvRon,
- informace od poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- informace z jednání pracovních skupin komunitního plánování v Ostravě,
- data získaná z cíleně zadaných analýz.

Na základě získaných informací je každoročně zpracována zpráva o plnění cílů a opatření. V rámci ní jsou vyhodnoceny a analyzovány náklady a zdroje na financování všech sociálních služeb a souvisejících aktivit poskytovaných občanům města. S výstupy ze zprávy se následně pracuje v rámci řízení a optimalizace „ostravské“ sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Závěrečná zpráva o plnění cílů a opatření je předkládána ke schválení manažerskému týmu komunitního plánování a její závěry jsou prezentovány na jednání spolupracujících komisí rady města.

Rizika naplňování plánu

Nečekané změny ve společnosti mohou vyvolat negativní jevy v sociální oblasti, které v konečném důsledku snižují dostupnost sociálních služeb a souvisejících aktivit. Proto je nutné průběžně vyhodnocovat všechny informace a skutečnosti, které mohou samotnou realizaci cílů a opatření ovlivňovat a snažit se aktivně předcházet jejich negativním dopadům.

Rizika, která mohou ovlivňovat realizaci plánu:

- Realizace legislativních změn s dopadem do sociální oblasti
- Snížení objemu finančních prostředků určených na zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit
- Zhoršení ekonomické situace (razantní zvýšení poptávky po soc. službách a souvisejících aktivitách)

Rizika na úrovni města Ostravy:

- Změna Statutu města Ostravy
- Snížení objemu finančních prostředků z rozpočtu města pro sociální oblast
- Změna politické reprezentace (omezení podpory procesu komunitního plánování)
- Realizace investičních projektů bez zajištění financování následného provozu
- Nedostatečná spolupráce městských obvodů

Příležitosti, které mohou pozitivně ovlivnit realizaci plánu:

- Novela zákona o sociálních službách
- Přijetí zákona o sociálním bydlení
- Přechod kompetencí k financování sociálních služeb ze státního rozpočtu ČR z MPSV na kraje

- Čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů
- Transformace sociálních služeb
- Aktivní politika zaměstnanosti

Příležitosti na úrovni města Ostravy:

- Spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování
- Zintenzivnění spolupráce s Úřadem práce ČR
- Transformace a humanizace pobytových služeb
- Zintenzivnění mezioborové spolupráce

Provádění změn v dokumentu 4. KP

V období realizace cílů a opatření definovaných v komunitním plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit dochází s ohledem na aktuální celospolečenskou situaci k nutnosti realizace změn výtýčených cílů.

Mezi nejčastější důvody pro provádění změn v dokumentu patří výskyt aktuálního a nového sociálního jevu (problému), realizace legislativních změn v sociální oblasti, nestabilita ekonomické situace (na jednu stranu vyvolává větší poptávku po sociálních službách a souvisejících aktivitách a na druhou stranu limituje možnosti jednotlivých donátorů) a změny nutné pro udržení efektivního fungování organizační struktury komunitního plánování.

O změnách organizačního charakteru rozhoduje manažerský tým komunitního plánování v Ostravě. O změnách souvisejících se změnou cílů a opatření včetně změn ve financování rozhodují orgány města prostřednictvím odvětvového odboru (OSVŠ) a na základě doporučení komisí rady města.

CÍLE A OPATŘENÍ V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH PODPORY PRO OBDOBÍ 2015–2018

Cíle a opatření v jednotlivých oblastech podpory jsou rozpracovány podle stanovených klíčových oblastí. V rámci komunitního plánování v Ostravě bylo v průběhu finalizace cílů a opatření pro potřeby tohoto plánu definováno 9 oblastí podpory a současně byl stanoven okruh témat, která se opakovala v jednotlivých pracovních skupinách. Tato témata jsou zpracována a popsána v kapitole Společná témata.

Rozdělení oblastí podpory:

- I. Podpora seniorům
- II. Podpora občanům s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi
- III. Podpora občanům se zrakovým postižením
- IV. Podpora občanům se sluchovým postižením
- V. Podpora občanům s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením
- VI. Podpora rodinám s dětmi
- VII. Podpora občanům ohroženým sociálním vyloučením a sociálně vyloučeným
- VIII. Romské etnikum (Podpora občanům v sociálně vyloučených lokalitách)
- IX. Podpora protidrogové prevence a prevence kriminality

SPOLEČNÁ TÉMATA

V průběhu realizace ohniskových skupin s uživateli a v rámci jednání jednotlivých pracovních skupin byla identifikována témata, která lze označit jako přesahová a zájem na jejich řešení je společný napříč všemi oblastmi podpory.

I. Registrované sociální služby

Hlavním úkolem statutárního města Ostrava jako zadavatele sociálních služeb je zajistit dostatek dostupných a kvalitních sociálních služeb pro občany. V oblasti sociálních služeb je záměrem poskytovat a podporovat takové služby, které jsou potřebné, kvalitní a efektivní.

Výchozí prioritou pro plánované období je udržet stávající stav a rozsah poskytovaných sociálních služeb pro občany města Ostravy (viz strana 19). Podporovány budou zejména služby, které umožní lidem setrvat co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Podpora a rozvoj terénních a ambulantních sociálních služeb bude mít přednost před navyšováním kapacit pobytových sociálních služeb. Navyšování kapacit pobytových sociálních služeb (s výjimkou služeb vázaných na proces transformace) bude podporováno na základě ověřených potřeb osob v nepříznivé životní situaci, které nelze řešit obvyklým způsobem (vlastními silami, pomocí rodiny, terénními sociálními službami apod.).

Nadále zůstává prioritou pokračovat v nastartovaném procesu humanizace, individualizace a transformace pobytových služeb. V souladu s dokumentem „Koncepte podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb...“ (usnesení vlády č. 127 ze dne 21. 2. 2007) a v souvislosti s přijetím těchto principů na úrovni města Ostravy prostřednictvím schválené Koncepte transformace sociálních služeb zajišťovaných příspěvkovými organizacemi“ (usnesení Rady města Ostravy č. 1331/RM1014/19 ze dne 26. 4. 2011) je cílem pobytových sociálních služeb pro seniory jejich humanizace, tj. zkvalitnění životních podmínek uživatelů (rušení vícelůžkových pokojů, snižování kapacity pobytových služeb, rekonstrukce vybraných služeb) a přizpůsobení podmínek běžnému způsobu života.

Pro osoby se zdravotním postižením je cílem transformace minimalizovat dosud preferovaný způsob poskytování sociálních služeb prostřednictvím ústavní sociální péče a vytvoření koordinované sítě služeb pro uživatele, které jim umožní život v přirozené komunitě. V praxi to znamená postupné „rozpuštění“ pobytových služeb do přirozené sítě služeb v komunitě a podporu služeb, které uživatelům umožní nejvyšší možnou míru variability života srovnatelného s vrstevníky. Jde především o budování nových pobytových služeb s menší kapacitou, vznik chráněného bydlení a podporu samostatného bydlení.

Navyšování kapacit sociálních služeb závisí na doložené potřebnosti a zajištění finančních zdrojů, zejména s ohledem na udržitelnost budoucího provozu služeb.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

Nejpalčivějším společným tématem této klíčové oblasti je otázka bydlení a zaměstnávání sociálně nebo zdravotně znevýhodněných občanů. V rámci zkvalitňování péče lze vnímat jako jednu z cest podporu pečujícím osobám a dobrovolnické činnosti. Mezi další činnosti, které budou i nadále v popředí zájmu, patří prevence zdraví a podpora svépomocných skupin, podpora alternativní dopravy a aktivity vedoucí k odstraňování architektonických a informačních bariér. Pro nadcházející období bude vytvořena platforma pro setkávání poskytovatelů souvisejících aktivit, která bude sloužit k výměně zkušeností, navázání profesních kontaktů a předávání informací.

Prevence zdraví

V příštím plánovacím období se počítá s realizací aktivit směřujících k předcházení zdravotních rizik a prohlubování projevů civilizačních onemocnění. Činnosti v podobě např. rekondičních aktivit, vzdělávacích seminářů nebo půjčování rehabilitačních a kompenzačních pomůcek budou i nadále podporovány prostřednictvím dotační oblasti handicapovaní včetně dětí a mládeže.

Bydlení

Zajištění adekvátního bydlení je nejpalčivějším problémem všech cílových skupin. Aktivní přístup zástupců komunitního plánování pomůže při tvorbě koncepce bydlení na úrovni statutárního města Ostravy. Zřízením expertní pracovní skupiny pro problematiku „sociálního bydlení“ bude zahájena spolupráce s institucemi, které se podílejí či připomínkují připravované znění zákona o sociálním bydlení (Platforma pro sociální bydlení, Agentura pro sociální začleňování a další), a aktivní zapojení zástupců relevantních pracovních skupin KP i program Sociální inkluze Ostrava!!! do činnosti Mezioborové legislativní komise při Radě vlády ČR. Nadále se počítá s rozšiřováním aktivit směřujících k prevenci ztráty bydlení (zvyšování finanční gramotnosti, podpora systému třístupňového bydlení apod.).

Zaměstnávání

Rozšíření pracovního uplatnění osob sociálně vyloučených a lidí se zdravotním postižením je dlouhodobým cílem téměř všech pracovních skupin zařazených do organizační struktury komunitního plánování v Ostravě. Aktivity a činnosti, které směřují k udržení zaměstnání ohrožených cílových skupin (např. podpora formou asistence na pracovišti), k vytváření podmínek pro zaměstnávání znevýhodněných osob (úprava pracovního prostředí, zkrácení pracovní doby, zajištění speciálního softwaru apod.) a ke zlepšení spolupráce se zainteresovanými subjekty (zejména s Úřadem práce ČR, s potencionálními zaměstnavateli aj.) budou prioritou i v nadcházejícím období.

Dobrovolnictví

Dobrovolnictví je vědomá, svobodně zvolená činnost ve prospěch druhých, která je poskytována bezplatně. Dobrovolnická činnost vhodně doplňuje nabídku sociálních služeb, pomáhá zkvalitnit poskytované sociální služby a současně šetří kapacitu jejich pracovníků. V nadcházejícím období bude podporována a rozvíjena realizace dobrovolnických programů se zaměřením hlavně na pomoc při práci se seniory, lidmi se zdravotním postižením, při činnostech s dětmi a mládeží, s lidmi, kteří jsou sociálně vyloučení a při péči o lidi nevládně nemocné.

Podpora pečujících osob a svépomocných skupin

Je běžné, že péči o seniory, děti a dospělé se zdravotním postižením přebírá rodina. Péče o osobu blízkou je náročná jak sociálně, tak finančně. Prostřednictvím zvýšené podpory pečujícím osobám (zvýšením kompetencí k poskytování péče, zvýšením informovanosti o možnostech pomoci pečujícím osobám a rozšíření nabídky odlehčovacích aktivit) a realizací svépomocných skupin bude usilováno o zlepšení situace pečujících, čímž bude lidem odkázaným na péči umožněno setrvat co nejdéle v domácím prostředí. Podporou svépomocných skupin, chceme lidem umožnit sdílet stejnou zkušenost v bezpečném prostředí, poskytnout prostor pro setkávání s jinými „laickými“ pečovateli a odborníky.

III. Informovanost a spolupráce

Společná témata v této oblasti vyplývají z předchozích textů. Zvýšení informovanosti odborné i laické veřejnosti o možnostech nabídky podpory a pomoci v sociální oblasti je jedním ze základních

a dlouhodobých cílů komunitního plánování v Ostravě. Efektivní komunikace a výměna informací mezi jednotlivými pracovními skupinami a poskytovateli sociálních služeb a souvisejících aktivit je nezbytná ke zvýšení efektivity poskytované péče o občany města. V souvislosti s otázkami bydlení a zaměstnávání je nutné zintenzivnit spolupráci s Úřadem práce ČR, potencionálními zaměstnavateli, městskými obvody a dalšími orgány samosprávy. Meziresortní spolupráce (sociální oblast, zdravotnictví, školství) je aktuálním tématem i pro nadcházející období.

S nabytím účinnosti § 101a, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje přechod financování sociálních služeb z MPSV na kraje, se dá očekávat prohloubení spolupráce se zástupci Moravskoslezského kraje.

Meziresortní spolupráce

Účinná a efektivní podpora uživatelů sociálních služeb často závisí na komplexním propojení činností, které poskytují různé rezorty. Zlepšení přenosu informací, aktivní spolupráce a systematický postup při řešení nepříznivé sociální situace uživatelů je výzvou i pro realizaci 4. KP a všechny zastoupené odbornosti (zejména zdravotnictví, školství a sociální oblast). Prohloubení meziresortní spolupráce je dlouhodobým cílem komunitního plánování v Ostravě.

Spolupráce s Úřadem práce ČR

Navázání užší spolupráce s Úřadem práce ČR (ÚP) patří mezi aktuální témata pro realizaci cílů a opatření 4. KP. Významným nástrojem pro zvyšování kvality poskytování sociálních služeb, který má ÚP ve své gesci, je inspekce poskytování sociálních služeb. V rámci agend, které spravuje ÚP, patří dávkové systémy státní sociální podpory, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky péčovské péče a také nástroje k vytváření aktivní politiky zaměstnanosti. Všechny tyto agendy a činnosti významně ovlivňují poskytování sociálních služeb a souvisejících aktivit. Jednoznačným cílem v nadcházejícím období je navázání efektivní spolupráce na úrovni manažerského týmu a pracovních skupin komunitního plánování se zástupci krajské pobočky Úřadu práce ČR v Ostravě.

Spolupráce s úřady městských obvodů

Přestože je plánování sociálních služeb svěřeno Statutem města Ostravy do kompetence magistrátu, je spolupráce se zástupci městských obvodů výchozím bodem k nastavení efektivní sociální politiky ve městě. V současné době jsou zástupci městských obvodů členy pracovních skupin, což přispívá k lepšímu přenosu informací, většímu přehledu o možnostech podpory a pomoci občanům na území celé Ostravy a rozšíření nástrojů k účinné sociální práci na úrovni městských obvodů. V rámci přípravy dokumentu 4. KP zaslaly jednotlivé úřady městských obvodů popis problémových oblastí, které je nutno z jejich pohledu řešit. Veškeré podněty byly zpracovány do jednotlivých cílů a opatření. Prostřednictvím metodických porad sociálních pracovníků a jednání na úrovni vedení úřadů je společným zájmem i do budoucna prohlubovat spolupráci se zástupci samosprávy jednotlivých městských obvodů.

Spolupráce s Moravskoslezským krajem

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů zavedl pro kraje povinnost podle § 95 písm. d) a pro obce možnost dle § 94 písm. d) zpracovávat střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. Spolupráce se zástupci Moravskoslezského kraje je nejen logická, ale v kontextu zákona také nezbytná. Zástupci statutárního města Ostravy jsou aktivně zapojeni do plánovacích procesů na úrovni kraje jako členové řídicího výboru, pracovní skupiny pro plánování obcí nebo jako členové dalších odborných pracovních skupin. Spolupráce se zástupci Moravskoslezského kraje na přípravě strategických prováděcích

dokumentů pro sociální oblast a při nastavování budoucí individuálních projektů bude nadále pokračovat. V souvislosti s přechodem financování sociálních služeb z MPSV na kraje se počítá s prohloubením spolupráce se zástupci Moravskoslezského kraje i v této oblasti.

IV. Řízení

Zajištění realizace procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit

Plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit je na úrovni města nezbytné pro udržení, rozvoj a zajištění vzniku nových sociálních služeb a aktivit. Jedná se o dlouhodobý a cyklický proces, kterému je potřeba věnovat náležitou pozornost z hlediska jeho řízení, fungování organizační struktury komunitního plánování v Ostravě (jednání manažerského týmu a jednotlivých pracovních skupin, podpora vzdělávacích, motivačních a osvětových aktivit) včetně zajištění finančních prostředků na podporu procesu.

Zajištění přímé či nepřímé podpory ze strany statutárního města Ostravy

Nezbytným předpokladem pro realizaci jednotlivých cílů a opatření a tím vytvoření stabilního prostředí je zajištění optimálního množství finančních prostředků na provoz sociálních služeb a souvisejících aktivit. Systém financování je založen na vícezdrojovém principu. Statutární město Ostrava se průměrně podílí více než 25% podílem na zajištění financování sociální sítě pro občany města.

Nepřímá podpora poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit v podobě výpůjček či pronájmů nemovitého majetku, budování zařízení sociálních služeb, podpory při získávání externích zdrojů financování je dnes již nedílnou součástí uplatňování reálné sociální politiky města.

Zajištění průběžného monitorování realizace jednotlivých opatření a jejich vyhodnocování

Zajištění objektivních informací o průběhu realizace sociálních služeb a souvisejících aktivit je důležité nejen pro zadavatele (soulad s popsaným způsobem zajišťování péče a praktickou realizací, plnění podmínek sjednaných ve smlouvě o dotaci apod.), ale také pro jednotlivé pracovní skupiny.

Získané informace jsou důležitým podkladem při vyhodnocování naplňování vytčených cílů a opatření aktuálního komunitního plánu a také pro rozhodování o přidělení finančních prostředků v dotačním řízení z rozpočtu města.

Data pro vyhodnocování realizace jednotlivých cílů a opatření jsou mimo jiné zdroje získávány z informačního systému PorteX (dále jen IS PorteX). IS PorteX byl vytvořen v rámci realizace projektu s názvem „Optimalizace řídicích a plánovacích procesů na odboru sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Ostravy“ (CZ.1.04/4.1.01/53.00033) spolufinancovaného z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OPLZZ). Informační systém PorteX poskytuje podporu při řízení a plánování sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit zajišťovaných na území města. Je pomocným nástrojem pro zpracování a vyhodnocování komunitních plánů a při zjišťování finanční náročnosti služeb. Kvalitativní ukazatele poskytování sociálních služeb jsou do IS PorteX naplňovány v souladu s „Manuálem pro vykazování ukazatelů v sociálních službách a souvisejících aktivitách ve městě Ostrava“, který byl vytvořen již v roce 2008. Každým rokem je aktualizován.

V nadcházejícím období bude pokračovat sestavování tzv. akčních plánů, které jsou nástrojem pro zpřehlednění a zvýšení flexibility komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit. Akční plán vychází ze stanovených priorit komunitního plánu, umožňuje však zohlednit aktuální změny v potřebách uživatelů, zapracovat nové trendy v poskytování sociálních služeb a reagovat na změny v legislativě a způsobu financování sociálních služeb.

KLÍČOVÉ OBLASTI PODPORY PRO OBDOBÍ 2015–2018

I. Podpora seniorům

Obecně se za seniory považují osoby ve věku 65 a více let. Potřebnost sociální pomoci se ale vyskytuje i u osob mladšího věku, tedy dospělých („potřebná“ začíná být kategorie od zhruba 50 let věku).

Charakterizovat cílovou skupinu, respektive vymezit osoby v nepříznivé sociální situaci, které vyžadují sociální pomoc, lze následovně:

- Jde o osoby žijící v domácím prostředí nebo pobytové sociální službě, které vyžadují pomoc v oblastech každodenního života, a to při zajištění sebeobsluhy či chodu domácnosti včetně pomoci udržování kontaktu s vnějším společenským prostředím,
- o lidi vyžadující pomoc z důvodu snížených schopností, např. v důsledku oslabení funkčnosti paměti nebo chronického duševního onemocnění,
- o osoby seniorského věku s různými typy závislostí, např. nejčastěji se závislostí na alkoholu a dalších návykových látkách,
- o osoby seniorského věku vyžadující také pomoc pro své již dospělé dítě s určitým handicapem, např. dospělou osobu se zdravotním postižením či chronickým duševním onemocněním,
- o ty, kteří se ocitli ve své poslední fázi života (např. mohou využít odborné pomoci v doprovázení při umírání).

Z hlediska vymezení potřeb seniorů považujeme za podstatné:

- Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb,
- podpořit pečující osoby pro seniory,
- informovat o nabídce sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- zintenzivnit mezioborovou spolupráci (zejména se zdravotnickým sektorem),
- pokračovat v procesu humanizace, individualizace a transformace pobytových služeb,
- poskytnout podporu organizacím, které zajišťují volnočasové aktivity.

KLÍČOVÉ OBLASTI V PODPOŘE SENIORŮ

I. Registrované sociální služby

Pro cílovou skupinu seniorů existuje na území města dostatečně provázaná síť terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb. Stávající síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Prioritou i pro následující období bude tento stav udržet. Vzhledem k demografickému vývoji lze předpokládat nárůst počtu uživatelů s potřebou vyšší míry podpory a specifickými požadavky na poskytování péče v pobytových sociálních službách. Navyšování kapacit pobytových služeb pro seniory v Ostravě závisí na zajištění finančních zdrojů zejména s ohledem na jejich udržitelnost. I nadále bude pokračovat nastartovaný proces humanizace, individualizace a transformace pobytových služeb. Z provedené analýzy také vyplývá, že většina osob by chtěla svou tíživou sociální situaci řešit setrváním ve vlastním bytě nebo rodinném domě, a to s pomocí rodiny či sociální služby. Tento požadavek je možné uspokojit zvýšenou podporou pečujících osob o seniory. S tím také souvisí navýšení kapacit terénních sociálních služeb v případě rostoucí poptávky občanů v průběhu realizačního období.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

Pro cílovou skupinu seniorů existuje na území města celá řada souvisejících aktivit. Stávající síť souvisejících aktivit (vzdělávací činnosti, klubové aktivity či další možnosti uplatňování aktivního způsobu života seniorů) je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. V rámci realizace souvisejících aktivit a průřezových činností bude kladen důraz zejména na podporu pečujících osob o seniory. Péče o osobu blízkou je dlouhodobou záležitostí, která je náročná jak sociálně, tak finančně. Rozvoj kompetencí pečujících osob, podpora činnosti svépomocných skupin a zvýšení informovanosti o možnostech pomoci pečujícím osobám povede ke zlepšení jejich situace a možnosti zajistit podmínky pro co nejdélejší setrvání seniorů v jejich přirozeném prostředí.

III. Informovanost a spolupráce

Stejně důležité jako samotné poskytování sociálních služeb a souvisejících aktivit je zajištění informovanosti cílové skupiny, odborníků a veřejnosti o nabízených sociálních službách, souvisejících aktivitách a možnostech jejich využití. Senioři nejčastěji získávají informace o nabídce v sociální oblasti od známých a z tištěných médií. V nadcházejícím období je nutno posílit mezioborovou spolupráci se zdravotním sektorem, zejména pak v oblasti zvýšení povědomí o možnostech sociální péče a pomoci pečujícím osobám o seniory včetně zvýšení informovanosti seniorů a jejich rodin o kompletní nabídce sociálních služeb a souvisejících aktivitách pro seniory.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
ADRA, o. p. s.
Agentura SLUNCE, o. p. s.
Armáda spásy v ČR
Centrum sociálních služeb Poruba, p. o.
Diakonie ČCE - středisko v Ostravě
Domov Čujkovova, p. o.
Domov Korýtko, p. o.
Domov Magnolie, p. o.
Domov pro seniory Iris, p. o.
Domov pro seniory Kamenec, p. o.
Domov pro seniory Klimkovice, p. o.
Domov Slunečnice, p. o.
Domov Sluníčko, p. o.
Domov Slunovrat, p. o.
Dům sociálních služeb při Městské nemocnici Ostrava, p. o.
Charita Ostrava

Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Ostrava-Jih
Městský obvod Slezská Ostrava
Městský obvod Vítkovice
Mobilní hospic Ondrášek, o. p. s.
Na Výminku, s. r. o.
Domov pro seniory LADA
Podané ruce – osobní asistence
Slezská diakonie
Slezská humanita, o. p. s.
Společnost senior, z. s.
Svaz důchodců České republiky, o. s.
Židovská obec v Ostravě

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 1					
Navýšit počet míst v pobytových službách pro seniory					
Opatření 1.1.					
Navýšit kapacitu sociální služby domovy pro seniory					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* zpracování projektové dokumentace včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů pro rekonstrukci nebo výstavbu objektu (objektů) pro pobytovou službu (2x 40 míst)	0 Kč	500 000 Kč (rekonstrukce objektu) 2 000 000 Kč (novostavba)	* zpracování projektové dokumentace * zpracování návrhu provozních nákladů	NNO, ÚMOB
2016–2018	* rekonstrukce nebo výstavba objektu pro pobytovou službu (zajistit investora - soukromý subjekt, NNO, SMO)	0 Kč	50 000 000 Kč (rekonstrukce objektu) 120 000 000 Kč (novostavba)	* rekonstrukce/výstavba objektu	NNO, ÚMOB
2017–2018	* zajistit financování budoucího provozu * zahájit realizaci sociální služby	24 000 000 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, úhrady uživatelů, dary aj.)	0 Kč	* zahájení realizace soc. služby * navýšení kapacity o 80 míst	NNO, ÚMOB
Opatření 1.2.					
Navýšit kapacitu sociální služby domovy se zvláštním režimem pro seniory se specifickými projevy chování, které výrazně narušují soužití v běžném pobytovém zařízení (vyžadující specifický přístup, prostorové a personální podmínky)					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015	* zpracování projektové dokumentace včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů pro rekonstrukci nebo výstavbu objektu (objektů) pro pobytovou službu (2x 25 míst)	0 Kč	500 000 Kč (rekonstrukce objektu) 2 000 000 Kč (novostavba)	* zpracování projektové dokumentace * zpracování návrhu provozních nákladů	NNO
2016–2018	* rekonstrukce nebo výstavba objektu pro pobytovou službu (zajistit investora - soukromý subjekt, NNO, SMO)	0 Kč	40 000 000 Kč (rekonstrukce objektu) 75 000 000 Kč (novostavba)	* rekonstrukce/výstavba objektu	NNO
2017–2018	* zajistit financování budoucího provozu * zahájit realizaci sociální služby	15 000 000 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, úhrady uživatelů, dary aj.)	0 Kč	* zahájení realizace soc. služby * navýšení kapacity o 50 míst	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezové činnosti, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 2	Zvýšit podporu pro pečující osoby				
Opatření 2.1.	Zvýšit informovanost zdravotního sektoru o sociálních službách a jejich možnostech ve vztahu k pečujícím osobám (rozšířit spolupráci s praktickými a odbornými lékaři a sociálními pracovníky v ostravských nemocnicích)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* vytvořit informační leták včetně jeho elektronické podoby	3 500 Kč (MPSV, MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	* vytvořený leták včetně jeho elektronické podoby	NNO, ÚMOB

2015–2018	* tisk a distribuce letáků * zorganizovat kulatý stůl se zástupci zdravotního sektoru (sociální pracovníci a lékaři nemocnic, praktičtí a jiní odborní lékaři)	7 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	* tisk a distribuce letáků (1000 ks) * 1x ročně realizace kulatého stolu (40 účastníků)	
Opatření 2.2. Zajistit vzdělávání v oblasti péče a zvyšování kompetencí pečujících osob					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2016	* realizace vzdělávacího programu se zaměřením na získání a rozvoj „pečovatelských“ dovedností a kompetencí pečujících osob	20 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, úhrady účastníků, nadace, dary aj.)	0 Kč	* 2x realizace vzdělávacích programů * 40 účastníků/vzdělávací program	NNO
2018	* realizace vzdělávacího programu se zaměřením na získání a rozvoj „pečovatelských“ dovedností a kompetencí pečujících osob	20 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, úhrady účastníků, nadace, dary aj.)	0 Kč	* 2x realizace vzdělávacích programů * 40 účastníků/vzdělávací program	NNO
Opatření 2.3. Zvýšit kompetence zaměstnanců sociálních služeb k vedení svépomocných skupin					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015	* zajistit organizaci vzdělávacího semináře se zaměřením na vedení svépomocných skupin * realizace výměny zkušeností ve vedení svépomocných skupin formou stáží	5 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, úhrady účastníků, nadace, dary aj.)	0 Kč	* 1x realizace vzdělávacího semináře * 10 účastníků/seminář * realizace 2 stáží po 10 účastnících	NNO
Opatření 2.4. Rozvoj činnosti svépomocných skupin pečujících osob o seniory se sníženou soběstačností					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2016–2018	* zřízení dvou nových svépomocných skupin pro pečující osoby * zajištění psychologické podpory pečujících osob v rámci svépomocných skupin	50 000 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, úhrady účastníků, nadace, dary aj.)	0 Kč	* zřízení 2 nových svépomocných skupin * 40 účastníků svépomocných skupin * zajištění odborníka z oblasti psychologie nebo psychoterapie na jednáních svépomocných skupin	NNO

II. Podpora občanům s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi

Popis cílové skupiny a jejich potřeb

Cílovou skupinu tvoří lidé s psychosociálními obtížemi a lidé v psychosociální krizi, kteří se ocitli v takové životní situaci, kterou nemohou řešit vlastními silami. Jedná se o osoby s duševním onemocněním, které nemohou dostatečně uspokojovat své bio-psycho-sociální potřeby z důvodu vzniku a trvání duševní nemoci, nebo jim hrozí ohrožení duševního zdraví, a lidé v psychosociální krizi např. oběti přepadení, znásilnění či jiných individuálních neštěstí (autonehody, úmrtí, ztráty) a o oběti hromadných neštěstí.

Z hlediska vymezení potřeb lidí s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi považujeme za podstatné:

- Zajistit dostupnost zejména pobytových služeb pro klienty s vícečetnými diagnózami,
- zajistit dostupnost pobytových a terénních sociálních služeb pro klienty mladší 65 let,
- zajistit dostupnost sociálních služeb pro klienty mladší 18 let,
- podpořit vznik pracovních míst pro osoby s duševním onemocněním,
- zajistit spolupráci mezi zdravotnickými zařízeními a sociálními službami při praktické realizaci transformace psychiatrické péče v ČR,
- zintenzivnit informovanost o nabídce sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- zintenzivnit mezioborovou spolupráci (zejména se zdravotnickým sektorem, ÚP ČR a potenciálními zaměstnavateli osob s duševním onemocněním).

KLÍČOVÉ OBLASTI V PODPOŘE OBČANŮM S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM A PSYCHOSOCIÁLNÍMI OBTÍŽEMI

I. Registrované sociální služby

Stávající síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Prioritou i pro následující období bude tento stav udržet. Díky informacím od poskytovatelů sociálních služeb a zástupců městských obvodů je zřejmé, že se zvyšuje počet osob s duševním onemocněním, které nedosahují seniorského věku a potřebují zajistit sociální služby s vyšší mírou podpory (ať už pobytové nebo terénní). Obdobný problém je třeba řešit i u lidí s vícečetnými diagnózami. Navyšování kapacit pobytových služeb závisí na zajištění finančních zdrojů především s ohledem na jejich udržitelnost. Z informací od členů pracovní skupiny také vyplývá, že se zvyšuje i počet dětí s duševním onemocněním. V nadcházejícím období bude situace monitorována a v případě potvrzení tohoto trendu budou hledány možnosti, jak tento stav řešit. Velkou výzvou pro nadcházející období je zajištění sociálních služeb pro lidi, kteří budou opouštět zdravotnická zařízení z důvodu transformace psychiatrické péče.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

Pro cílovou skupinu existuje na území města pestrá a ucelená nabídka souvisejících aktivit. Stávající síť souvisejících aktivit je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. V rámci realizace souvisejících aktivit a průřezových činností bude kladen důraz zejména na udržení stávající nabídky s důrazem na činnosti směřující k vytvoření pracovních nabídek pro osoby s duševním onemocněním. Z pohledu dalšího rozvoje budou podporovány související aktivity, jejichž potřebnost vyplyne z vývoje realizace transformace psychiatrické péče a ze závěrů mapování potřeb dětí s duševním onemocněním.

III. Informovanost a spolupráce

V nadcházejícím období je nutno vytvořit fungující informační kanál mezi zdravotnickými zařízeními a sociálními službami z důvodu realizace transformace psychiatrické péče. V návaznosti na vytváření pracovních míst pro osoby s duševním postižením je zájem rozšířit spolupráci se zástupci Úřadu práce ČR. Nadále bude prohlubována mezioborová spolupráce, podporovány osvětové kampaně a další akce směřující k destigmatizaci osob s duševním onemocněním.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
Anabell, o. s.
Asociace TRIGON
Beskyd DZR, o. p. s.
Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví Moravskoslezského kraje, o. s.
Domov Slunovrat, p. o.
Charita sv. Alexandra
Krabičky, v. d.
Krizové centrum Ostrava, o. s.
MENS SANA, o. p. s.
Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Poruba
Spirála, o. p. s.
Svépomocná organizace Mlýnek, o. s.

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 1					
Navýšit kapacity pobytových a terénních sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním mladšího věku (18+)					
Opatření 1.1					
Navýšit stávající kapacitu sociální služby domova se zvláštním režimem pro osoby s duševním onemocněním s potřebou vyšší míry podpory					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* zpracování projektové dokumentace včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů pro rekonstrukci objektu (max. 8 míst)	0 Kč	250 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	* zpracovaná projektová dokumentace * zpracovaný návrh provozních nákladů	SMO
2016–2018	* rekonstrukce objektu	0 Kč	15 000 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	* zrekonstruovaný objekt	SMO
2017–2018	* zajistit financování budoucího provozu * zahájit realizaci sociální služby	400 000 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, úhrady uživatelů, nadace, dary aj.)	0 Kč	* zahájení realizace sociální služby * navýšení kapacity o 8 míst	SMO
Opatření 1.2					
Navýšit kapacity sociální služby podpora samostatného bydlení pro osoby s duševním onemocněním					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* vyhledání vhodných prostor * zpracování projektové dokumentace včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů	0 Kč	dle individuálního stavu získaných bytů	* zpracování projektové dokumentace * zpracování návrhu	NNO

				provozních nákladů	
2016–2017	* rekonstrukce prostor (zajistit investora)	0 Kč	dle individuálního stavu získaných bytů	* rekonstrukce prostor	NNO
2017–2018	* zajistit financování budoucího provozu * zahájit realizace sociální služby	340 000 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, úhrady uživatelů, nadace, dary aj.)	0 Kč	* zahájení realizace sociální služby * navýšení kapacity o 10 míst	NNO
Opatření 1.3	Navýšit kapacitu chráněného (komunitního) bydlení pro cílovou skupinu s duální diagnózou a pro osoby s mentálním postižením a psychózou				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* navýšit kapacity sociální služby chráněného bydlení	1 060 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, úhrady uživatelů, nadace, dary aj.)	80 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, úhrady uživatelů, nadace, dary aj.)	* rekonstrukce prostor * navýšení kapacity chráněného bydlení o 4 místa * realizace sociální služby	NNO

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 2	Zajistit dostupnost stávajících sociálních služeb pro osoby mladší 18 let s duševním onemocněním a s duálními diagnózami				
Opatření 2.1	Zmapovat stávající stav možnosti pomoci dětem s duševním onemocněním a s duální diagnózou				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční	INVESTIČNÍ náklady a finanční	Výstup	Realizátoři

		zdroje	zdroje		
2015–2017	* zpracovat analýzu počtu dětí a jejich potřeb s duševním onemocněním a duálními diagnózami * na základě výstupů zpracovat návrh řešení včetně vyčíslení budoucích nákladů	0 Kč	0 Kč	* zpracování zprávy o stávajících možnostech pomoci dětem s duševním onemocněním * zpracování návrhu řešení včetně vyčíslení nákladů	NNO
Opatření 2.2	Posílit spolupráci s dětskými psychiatry, psychiatrickou nemocnicí a pedagogy				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* realizovat kulatý stůl se zástupci zainteresovaných institucí (sociální pracovníci, zástupci zdravotnického sektoru, zástupci škol aj.)	2 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, nadace, dary, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	* 2x za období realizace kulatého stolu * 15 účastníků kulatého stolu	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezové činnosti, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 3	Podpořit vznik vhodných pracovních příležitostí pro osoby s dušením onemocněním				
Opatření 3.1	Rozšířit spolupráci se zaměstnavateli na otevřeném trhu práce				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* monitoring zájmu potenciálních zaměstnavatelů * aktivní osvěta o možnostech zaměstnávání osob s duševním onemocněním	0 Kč	0 Kč	* 10/rok jednání s potenciálními zaměstnavateli	NNO

2016–2018	* navýšení kapacity podporovaného zaměstnávání (podpora/dohled v počátku zaměstnávání)	320 000 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, nadace, dary, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	* navýšení kapacity podporovaného zaměstnávání o 7 podpořených osob za rok	NNO
Opatření 3.2 Rozšířit spolupráci se zaměstnavateli na chráněném trhu práce					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* rozšířit stávající síť chráněných pracovišť * jednat se stávajícími zaměstnavateli na chráněném trhu práce o možnostech rozšíření jejich služby * systematická příprava osob se zdravotním postižením na chráněné zaměstnávání	4 600 000 Kč (EU, ÚP ČR, MPSV, MSK, SMO, dary, nadace, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	* 12 uskutečněných jednání se zaměstnavateli na chráněném trhu práce za rok * vznik nových 65 chráněných pracovních míst	NNO
Opatření 3.3 Rozšířit spolupráci s Úřadem práce ČR					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* rozšířit možnosti podpory úřadu práce v rámci přípravy na práci i v nedělnických profesích (administrativa, grafika, IT) * spolupráce s vytvářením rekvalifikace na míru (např. dle potřeb budoucího zaměstnavatele) * vytvoření informačního kanálu (oboustranný přenos aktuálních informací o možnostech pracovního uplatnění) * členství pracovníka ÚP ČR v pracovní skupině * zajistit členství zástupců PS v odborných komisích ÚP ČR	0 Kč	0 Kč	* 48 uskutečněných jednání se zástupci Úřadu práce ČR za rok * získání zástupce ÚP ČR jako člena PS * zástupce PS je členem odborných komisí ÚP ČR	NNO

Opatření 3.4					
Podporovat vznik a počátky fungování sociálních podniků					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * vzdělávání potenciálních zakladatelů sociálních podniků * spolupráce s KÚ MSK * spolupráce s Klastrem Sinec 	1 750 000 Kč/rok (EU, ÚP ČR, MPSV, MSK, SMO, nadace, dary, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 6 uskutečněných vzdělávacích seminářů pro zájemce o založení sociálního podniku * vznik 3 nových sociálních podniků 	NNO

Klíčová oblast: III. Informovanost a spolupráce

Cíl 4					
Zajistit dostatek informací o přípravě a průběhu realizace transformace psychiatrické péče s dopadem do sociální oblasti					
Opatření 4.1					
Zmapovat současný stav přípravy realizace transformace psychiatrické péče					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * navázat spolupráci s vedením zdravotnických zařízení, kterých se tato transformace psychiatrické péče týká * shromáždění informací o stavu připravenosti realizovat transformaci psychiatrické péče a navržení postupu spolupráce 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * uskutečněné jednání s vedením zdravotnických zařízení * zpracování zprávy o stavu připravenosti transformace psychiatrické péče včetně návrhu systému vzájemného předávání informací 	NNO
Opatření 4.2					
Spolupracovat na přechodové fázi klientů ze zdravotnických zařízení do sociální služby					

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* zajistit koordinátora pro transformaci psychiatrické péče (zaměstnanec SMO MMO) * vytvořit manuál postupu při přechodu klienta ze zdravotnických zařízení	0 Kč	0 Kč	* pověřený zaměstnanec SMO MMO pro koordinaci transformace psychiatrické péče * zpracovaná metodika pro přechod klientů zdravotnických zařízení do péče sociálních služeb	NNO

Klíčová oblast: III. Informovanost a spolupráce

Cíl 5		Snížit stigmatizaci osob s duševním onemocněním			
Opatření 5.1		Realizovat osvětové a informační akce se zaměřením na destigmatizaci osob s duševním onemocněním			
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* realizace konference o krizové pomoci v Ostravě a MSK	60 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, dary, nadace, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	* realizace konference	NNO
2017	* realizace konference na téma „Život s duševním onemocněním“	60 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, dary, nadace, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	* realizace konference	NNO

2015–2018	<p>* zřízení webových stránek pro umístění osvětových materiálů, vytvořit podmínky pro řízené diskuze, možnosti ptát se odborníků, pozvánky na akce pořádané členy pracovní skupiny včetně napojení na internetové sociální sítě</p> <p>* provoz webových stránek</p>	<p>28 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, dary, nadace, vlastní zdroje aj.)</p>	0 Kč	* zřízení a provoz webových stránek	NNO
-----------	---	---	------	-------------------------------------	-----

III. Podpora občanům se zrakovým postižením

Popis cílové skupiny a jejich potřeb

Cílovou skupinu tvoří:

- Děti a dospělí se zrakovým postižením
- Děti a dospělí se zrakovým a kombinovaným zdravotním postižením
- Děti a dospělí s ohroženým vývojem v oblasti zrakového vnímání
- Rodiny a zákonní zástupci dětí v raném věku s výše uvedenými druhy postižení a ohroženým vývojem v oblasti zrakového vnímání.

Nabídka poskytovatelů služeb pokrývá všechny věkové skupiny na území města Ostravy.

Z hlediska vymezení potřeb občanů se zrakovým postižením považujeme za podstatné:

- Zajistit navýšení okamžité kapacity sociální rehabilitace,
- podporovat činnosti vedoucí k odstraňování bariér (architektonických, informačních...),
- zintenzivnit mezioborovou spolupráci,
- zajistit informovanost o nabídce sociálních služeb a souvisejících aktivit.

KLÍČOVÉ OBLASTI V PODPOŘE OBČANŮ SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM

I. Registrované sociální služby

Současná síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Prioritou i pro následující období bude tento stav udržet. Na konci realizačního období 3. KP došlo k rozšíření cílové skupiny ve službě sociální rehabilitace na děti ve věku od 7 do 15 let. Požadavek na navýšení okamžité kapacity sociální rehabilitace, vychází i ze strany klientů starších 15 let, kteří deklarují dlouhé čekací lhůty na individuální kurzy, které vedou ke zkvalitnění osobních a pracovních kompetencí. Poptávka po sociální rehabilitaci má vzestupnou tendenci a je předpoklad navýšení okamžité kapacity sociální služby na základě doložené potřeby ze strany ostravských klientů.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

Jednou z priorit v období realizace 4. KP je podpora činností směřujících k odstraňování architektonických a informačních bariér. V souvislosti s větší poptávkou lidí se zrakovým postižením po uplatnění na trhu práce budou podporovány aktivity, které jim pracovní realizaci umožní.

III. Informovanost a spolupráce

V kontextu priorit předchozích klíčových oblastí je zřejmé, že v oblasti spolupráce je nutno i nadále podporovat spolupráci s městskými obvody, Úřadem práce ČR a potencionálními zaměstnavateli. S tím souvisí důraz na zvýšení informovanosti o možnostech pracovního uplatnění a nabídky sociálních služeb a souvisejících aktivit pro lidi se zrakovým postižením. Z pohledu věkového členění je třeba brát zřetel na mladé lidi (zejména studenty základních a středních škol) a seniory, kterým se s věkem zhoršuje zrak. Z pohledu kontinuálních témat bude prohlubována mezioborová spolupráce především se zástupci zdravotnictví a školství.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
KAFIRA o. p. s.
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky
Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené Opava
Středisko rané péče SPRP Ostrava
TyfloCentrum Ostrava, o. p. s.
Tyfloservis o. p. s.

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 1					
Zajistit dostatečnou podporu pro rodiny s dětmi se zrakovým postižením ve věku od 7 do 15 let					
Opatření 1.1					
Zajistit dostatečnou kapacitu sociální rehabilitace pro děti ve věku od 7 do 15 let dle ověřené poptávky					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* monitorování počtu zájemců a jejich potřeb * na základě výstupů zpracovat návrh řešení včetně vyčíslení budoucích nákladů	0 Kč	0 Kč	* zpracovaná zpráva o počtu zájemců a jejich potřebách * zpracován návrh řešení včetně vyčíslení nákladů	NNO
2016–2018	* zajistit financování budoucího provozu * rozšířit kapacity realizace sociální služby (pokud nutnost vzejde z potřeb ostravských klientů)	dle zpracovaného návrhu	0 Kč	* zajištění budoucího financování * zahájení realizace sociální služby * navýšení okamžité kapacity sociální rehabilitace	NNO
Opatření 1.2					
Podporovat činnost svépomocných rodičovských skupin (realizace svépomocných rodičovských skupin)					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* zřízení svépomocné rodičovské skupiny * zajištění realizace rodičovských svépomocných skupin	6 000 Kč/rok (MSK, SMO, dary, nadace aj.)	0 Kč	* 2 x ročně realizace svépomocných skupin * 20 účastníků svépomocných skupin za rok	NNO

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby, II. Související aktivity a průřezové činnosti, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 2	Pracovní uplatnění osob a rozvoj pracovních kompetencí osob se zrakovým postižením				
Opatření 2.1	Zvýšit informovanost na školách (vedení školy, pedagogičtí pracovníci, výchovní poradci)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* zajistit účast zástupce pracovní skupiny na poradách ředitelů škol	0 Kč	0 Kč	* 1 x účast na poradě ředitelů	NNO
2016	* zajistit účast na poradách výchovných poradců (KVIC) * zajistit účast ve vysílání České televize a v Českém rozhlasu	0 Kč	0 Kč	* 1 x účast na poradě výchovných poradců (KVIC) * účast ve vysílání České televize * účast ve vysílání Českého rozhlasu	NNO
Opatření 2.2	Zvýšit informovanost zaměstnanců Úřadu práce ČR				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* průběžně informovat pracovníky Úřadu práce ČR o aktuálních aktivitách podporujících pracovní kompetence zrakově postižených * účast pracovníka pracovní skupiny na Job klubech	0 Kč	0 Kč	* 2 x ročně účast pracovníka PS na Job klubu	NNO
Opatření 2.3	Zvýšit informovanost studentů se zrakovým postižením				

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* vytvořit informační letáky o možnostech pracovního uplatnění a rozvoje pracovních kompetencí a přehled stávajících sociálních služeb pro osoby se zrakovým postižením	4 000 Kč (SMO, NNO)	0 Kč	* vytvoření elektronické verze letáku * tisk 1 000 Ks (A5)	NNO
2015–2018	* realizovat skupinové setkání se studenty ohledně možnosti další přípravy na pracovní uplatnění a zvyšování pracovních kompetencí	0 Kč	0 Kč	* 2 x ročně setkání se studenty * 1 x ročně účast na akci INFORMA	NNO
Opatření 2.4	Navýšit kapacitu sociální rehabilitace				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* zajistit financování v rámci dotačních řízení * navýšit kapacitu ve službě sociální rehabilitace o 1,0 pracovního úvazku	321 600 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, dary, nadace aj.)	0 Kč	* navýšení kapacity sociální rehabilitace o 1,0 pracovního úvazku * navýšení počtu účastníků kurzů o 10 za rok	NNO
Opatření 2.5	Podporovat vznik vhodných pracovních míst pro osoby se zrakovým postižením (jednat se zaměstnavateli na otevřeném a chráněném trhu práce)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * kontaktovat potencionální zaměstnavatele osob se zrakovým postižením * nabídka úpravy pracovního prostředí a informací o možnostech podpory zaměstnávání zrakově postižených 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 200 jednání se zaměstnavateli * 12 nově získaných pracovních míst 	NNO
-----------	---	------	------	--	-----

Klíčová oblast: III. Informovanost a spolupráce

Cíl 3	Podporovat odstranění architektonických a informačních bariér				
Opatření 3.1	Zintenzivnit kontrolu stávajících stavebních úprav a technických zařízení na území města				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * realizovat cílené a namátkové kontroly prováděných stavebních úprav * přijímat podněty od lidí se zrakovým postižením a předávat je k řešení realizátorům (majitelům) staveb * vyvolat jednání s kompetentními orgány * navázat spolupráci s ÚHA MMO 	v rámci provozu stávajících sociálních služeb	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 250 uskutečněných namátkových kontrol * 10 jednání s kompetentními orgány 	NNO
Opatření 3.2	Spolupracovat při navrhování nových stavebních úprav a zařízení				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * jednat s architekty, stavebními úřady a staviteli (zákonná povinnost - vyhláška) * jednat s kompetentními orgány o nových bezbariérových úpravách * konzultace nových projektových dokumentací * prosazování podnětů od klientů 	v rámci provozu stávajících sociálních služeb	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 20 jednání s architekty, stavebními úřady a staviteli * 100 prosazených stavebních úprav 	NNO
Opatření 3.3	Zajistit zpřístupnění webových stránek komunitního plánování města Ostravy, webových stránek města a jednotlivých městských obvodů pro osoby se zrakovým postižením				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * vyvolat jednání se zástupci správců webových stránek * navrhnout možnosti úprav webových stránek pro zpřístupnění informací z těchto zdrojů pro osoby se zrakovým postižením * testovací přístupnosti webových stránek odborným testerem 	0 Kč (v rámci rozpočtu na zajištění realizace komunitního plánování v Ostravě)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 4 uskutečněná jednání se správci jednotlivých webových stránek * provedení úprav na webových stránkách * odzkoušení funkčnosti webových stránek odborným testerem 	NNO

Klíčová oblast: III. Informovanost a spolupráce

Cíl 4	Zvýšit informovanost o možnostech podpory osob se zrakovým postižením				
Opatření 4.1	Zvýšit informovanost odborných lékařů, zdravotnických zařízení				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * účast na pracovní skupině odborných lékařů * účast zástupce PS na odborných setkáních (konference, semináře) * individuální návštěvy odborných ambulancí * zvát lékaře na osvětové akce, které pořádá pracovní skupina 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 1 x za období účast zástupce pracovní skupiny na pracovní skupině odborných lékařů * 1 x ročně účast na odborných setkáních (konference, semináře) 	NNO
Opatření 4.2	Zvýšit informovanost pracovníků sociálních odborů městských obvodů a sociálních pracovníků pobytových sociálních služeb				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * účast na poradě oddělení SPaM pro zástupce sociálních odborů jednotlivých městských obvodů * účast na poradě sociálních pracovníků pobytových služeb zřizovaných statutárním městem Ostrava (navázání spolupráce při zaškolení personálu, při práci s osobami se zrakovým postižením, případně úprava prostředí) * účast zástupce PS na jednání PS Senioři a PS Děti a rodina 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 1 x ročně účast zástupce PS na poradě oddělení SpaM pro ÚMOby * 1 x ročně účast zástupce PS na poradě sociálních pracovníků pobytových služeb zřizovaných SMO * 1 x ročně účast zástupce PS na jednání pracovní skupiny Senioři * účast zástupce PS na jednání PS Senioři a PS Děti a rodina 	NNO

IV. Podpora občanům se sluchovým postižením

Popis cílové skupiny a jejich potřeb

Cílovou skupinou jsou občané se sluchovým postižením a rodiny dětí se sluchovým postižením žijící na území města Ostravy. Na první pohled je nepoznáme. Žijí běžným, každodenním, plnohodnotným životem, avšak i přesto je důležité si uvědomit vážnost jejich postižení a brát jejich komunikační bariéru na vědomí. Platí, jak napsala Helena Kellerová: „Slepota odděluje lidi od věcí, hluchota od lidí.“

Sluchové postižení může být různé, odvíjí se podle příčiny vzniku, velikosti ztráty sluchu, lokality poškození sluchu a období, kdy ke ztrátě sluchu došlo. K tomu se vážou i rozdílné potřeby osob se sluchovým postižením, odlišná úroveň adaptace osob na život se sluchovým postižením a nutnost individuálního přístupu k těmto osobám.

Potřeby občanů se sluchovým postižením jsou tedy hlavně odvislé od rozsahu ztráty sluchu, která se měří v decibelech (dB). V těchto případech často mluvíme buď o nedoslýchavých, nebo o neslyšících.

Jejich potřeby závisí také na tom, kdy k poškození sluchu došlo, zda před rozvojem řeči (prelingválně neslyšící) nebo až po rozvoji řeči (postlingválně neslyšící – ohluchlí). Jako rozhodné období se většinou uvádí šestý rok života.

Každý preferuje jiný způsob dorozumívání, závisí to právě na rozsahu ztráty sluchu od doby, kdy ke ztrátě sluchu došlo a hlavně také na schopnostech jednotlivce. Může jít o znakový jazyk, znakovanou češtinu, vizualizaci mluvené řeči (odezírání), prstovou abecedu nebo o písemný záznam mluvené řeči. Někteří ztrátu sluchu kompenzují například kochleárním implantátem, individuálním ušním naslouchadlem, u kterého je nutné správné seřizování podle aktuálního audiogramu, případně dalšími kompenzačními pomůckami. Ale ve všech případech je důležité dodržovat zásady správné komunikace.

Z hlediska vymezení potřeb osob se sluchovým postižením ve městě Ostrava v kontextu sociálních služeb je podstatné v rámci tohoto komunitního plánu zajistit:

- Dostupnost terénní formy tlumočnických služeb,
- informovanost o nabídce sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- intenzivní mezioborovou spolupráci (zejména se zdravotnictvím a školstvím).

KLÍČOVÉ OBLASTI V PODPOŘE OBČANŮ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

I. Registrované sociální služby

V rámci realizace cílů a opatření 3. KP byla rozšířena nabídka sociálních služeb o ranou péči a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Tím došlo k vytvoření ucelené sítě sociálních služeb pro osoby se sluchovým postižením. Aktuální síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Prioritou pro následující období bude tento výchozí stav udržet. Z provedených analýz a závěrů z jednání pracovní skupiny vyplynula zejména zvýšená poptávka klientů po zajištění tlumočnických služeb. Navýšením okamžité kapacity terénní formy tlumočnických služeb se výrazně zkrátí čekací lhůty na jejich využití.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

V rámci realizace souvisejících aktivit a průřezových činností bude kladen důraz zejména na udržení rozsahu stávající nabídky. Z pohledu dalšího rozvoje budou podporovány související aktivity, které směřují k zabránění či prohlubování sociálního vyloučení osob se sluchovým postižením.

III. Informovanost a spolupráce

Z diskuze v ohniskových skupinách i na samotných jednáních pracovní skupiny vyplynula nutnost zvýšení informovanosti o možnostech pomoci a podpory lidem se sluchovým postižením a prohloubení spolupráce se zdravotnictvím a školstvím. Z pohledu věkového členění je třeba se zaměřit na mladé lidi od 18 do 24 let a také na seniory, kteří v důsledku stárnutí přicházejí o sluch a neví, jak si s touto situací poradit.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o. p. s.
Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o. p. s.
Moravskoslezská unie neslyšících
SNN ČR - Základní organizace nedoslýchavých Ostrava
SNN ČR - Základní organizace nedoslýchavých Ostrava-Poruba
SNN ČR - Ostravský spolek neslyšících

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 1	Zkrátit intervaly pro poskytnutí tlumočnických služeb pro klienty se sluchovým postižením				
Opatření 1.1	Rozšířit kapacitu tlumočnických služeb (terénní forma)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* zajistit financování v rámci dotačních řízení (SMO, MPSV, MSK) * navýšit okamžitou kapacitu v tlumočnických službách o 0,7 pracovního úvazku	225 120 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, dary, nadace aj.)	0 Kč	* navýšení okamžité kapacity tlumočnických služeb o 0,7 pracovního úvazku * navýšení počtu o 150 intervencí za rok	NNO

Klíčová oblast: III. Informovanost a spolupráce

Cíl 2	Zvýšit informovanost o možnostech podpory osoby se sluchovým postižením				
Opatření 2.1	Zvýšit informovanost odborné a laické veřejnosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015	<ul style="list-style-type: none"> * zpracovat informační leták pracovní skupiny * zajistit distribuci informačního letáku k lékařům, kteří pracují s cílovou skupinou * zajistit distribuci informačního letáku mezi sociální pracovníky úřadu práce 	4 000 Kč (SMO, NNO)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * vytvoření elektronické verze letáku, tisk 1 000 ks (A5) * 4 specializované ambulance pro osoby se sluchovým postižením * 3 porodnická oddělení v Ostravě * 20 pediatrických ordinací * 4 referát ÚP ČR 	NNO, FN
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * zajistit účast zástupců PS v rámci klubů pro seniory * zajistit účast ve vysílání České televize a v Českém rozhlasu 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 8 x za období účast na klubu pro seniory * 2 x za období účast ve vysílání České televize a Českého rozhlasu 	NNO
2016	<ul style="list-style-type: none"> * zajistit účast na jednání sociálních pracovníků úřadů městských obvodů * zajistit účast na jednání sociálních pracovníků příspěvkových organizací města 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 1 x účast na jednání sociálních pracovníků městských obvodů * 1 x účast na jednání sociálních pracovníků příspěvkových organizací města 	NNO
2016–2018	<ul style="list-style-type: none"> * zpracovat článek do obecního zpravodaje 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 1 x ročně tištěný článek v obecním zpravodaji 	NNO
Opatření 2.2	Navázání spolupráce se školskými zařízeními				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015	* zajistit distribuci informačního letáku do škol s integrovanými žáky se sluchovým postižením	0 Kč	0 Kč	* kontakt s výchovným poradcem	NNO
2015–2016	* navázání spolupráce SPC se školami, které se specializují na žáky se sluchovým postižením	0 Kč	0 Kč	* osobní jednání zástupců PS s dotčenými institucemi	NNO

V. Podpora občanů s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením

Popis cílové skupiny a jejich potřeb

Cílovou skupinu lze charakterizovat následovně:

Osoby s mentálním postižením - lidé se sníženou úrovní rozumových schopností v různém stupni a rozsahu. Každá osoba je svébytnou bytostí s vlastními lidskými potřebami i problémy a vlastními vývojovými možnostmi, které je možné a nutné podporovat a rozvíjet.

Osoby s tělesným postižením - lidé s tělesným handicapem různého stupně a rozsahu včetně lidí imobilních. Zde jsou zastoupeni jak lidé s vrozeným postižením (například dětská mozková obrna), tak lidé s postižením získaným po úraze nebo nemoci. Jde o širokou škálu osob, jejichž potřeby a míra podpory jsou dány stupněm a závažností postižení. Při vytvoření optimálních podmínek (např. bezbariérovost, specifická pracovní místa) jsou schopni zařadit se do běžného života.

Osoby s kombinovaným postižením - lidé s kombinací dvou a více postižení různého typu (např. mentální a tělesné postižení, mentální a smyslové postižení apod.) Rozmanité kombinace vytvářejí u každého jedince vlastní specifické potřeby, které vyžadují individuální přístup.

Osoby s poruchami autistického spektra (dále jen PAS) a dalšími podobnými poruchami - specifická skupina lidí, jejichž počet neustále narůstá. Potřeby této skupiny jsou velmi specifické, vyznačující se vysoce individualizovaným přístupem ve vztahu k míře poruchy a dalším přidruženým potížím.

Z hlediska vymezení potřeb lidí s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením je podstatné:

- Navýšit kapacity bydlení komunitního typu pro osoby s mentálním postižením a specifickými projevy chování,
- zajistit ucelenou nabídku podpory a pomoci pro osoby s poruchami autistického spektra,
- pokračovat v procesu humanizace, individualizace a transformace pobytových služeb,
- zajistit podporu pečujícím osobám o lidi s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením,
- podporovat činnosti k odstraňování architektonických bariér.

KLÍČOVÉ OBLASTI V PODPOŘE OBČANŮM S MENTÁLNÍM, TĚLESNÝM A KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM

I. Registrované sociální služby

V rámci realizace 3. KP byly navýšeny kapacity pro tuto cílovou skupinu občanů jak v oblasti terénních sociálních služeb (osobní asistence, samostatné bydlení), v oblasti ambulantních služeb (denní stacionáře, centra denních služeb), tak i v oblasti služeb pobytových (chráněné bydlení, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem). Síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Prioritou pro následující období bude tento stav udržet. Informace ze Speciálně pedagogického centra (SPC) pro děti, žáky a studenty s poruchou autistického spektra (PAS) při ZŠ Kpt. Vajdy v Ostravě-Zábřehu a od poskytovatelů sociálních služeb poukazují na neustále se zvyšující počet dětí a klientů s PAS. V nadcházejícím období je proto nezbytné pro tuto klientelu podpořit vznik ucelené nabídky soc. služeb (terénních a ambulantních) včetně podpory pečujících osob a nabídky volnočasových aktivit. Z pohledu dalšího rozvoje bude podporováno navýšení kapacit pobytových služeb pro osoby s mentálním postižením a specifickými projevy chování. Navyšování kapacit sociálních služeb závisí na zajištění finančních zdrojů

zejména s ohledem na jejich udržitelnost. Bude pokračovat proces transformace pobytových služeb pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením. Podporou terénních a ambulantních služeb, které umožňují lidem žít v přirozeném prostředí podle jejich individuálních možností a potřeb, bude postupně snižován podíl institucionalizované péče.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

Současná síť souvisejících aktivit (aktivizační a rekondiční pobyty, alternativní doprava, bezbariérové poradenství, podpora chráněných dílen) je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. V rámci realizace nových souvisejících aktivit a průřezových činností budou vytvořeny podmínky hlavně na podporu pečujících osob prostřednictvím zvýšení jejich pečovatelských kompetencí, rozšíření nabídky odlehčovacích aktivit a podporu svépomocných a terapeutických skupin. Mezi další cíle patří zvýšení pracovního uplatnění osob s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením a činnosti směřující k odstraňování architektonických bariér.

III. Informovanost a spolupráce

V nadcházejícím období bude pokračovat projekt „Pracujeme společně“ a rozvíjena spolupráce mezi odborníky, kteří se podílejí na pomoci lidem s PAS. Z pohledu zajištění většího pracovního uplatnění lidí s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením se bude rozšiřovat spolupráce s Úřadem práce ČR, zástupci jednotlivých samospráv a potencionálními zaměstnavateli.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, o. s., Klub Stonožka Ostrava
Centrum pro rodinu a sociální péči o. s.
Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o. p. s.
Čtyřlístek - Centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace
Dětský rehabilitační stacionář při Městské nemocnici Ostrava, příspěvková organizace
Magistrát města Ostravy, Útvar hlavního architekta
Mikasa z. s.
Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, o. s.
Ostravská organizace vozíčkářů o. s.
Podané ruce – osobní asistence
PRAPOS z. s.
RAIN MAN - spolek rodičů a přátel dětí s autismem
Slezská diakonie
Speciálně pedagogické centrum při Základní škole Kpt. Vajdy, příspěvková organizace
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, o. s., Okresní organizace SPMP ČR Ostrava

Středisko pracovní rehabilitace o. p. s.
Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, příspěvková organizace
Svaz tělesně postižených v České republice, z. s., městská organizace Ostrava

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 1					
Navýšit kapacity bydlení pro osoby s mentálním postižením, specifickými projevy chování a vysokou mírou podpory					
Opatření 1.1					
Rozšířit službu chráněného a podporovaného bydlení					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2016	* monitoring poptávky cílové skupiny po službách chráněného a podporovaného bydlení	0 Kč	0 Kč	* analýza získaných informací (relevantní data o počtech potenciálních uživatelů)	NNO
2017	* zajištění prostor pro realizaci služby a jejich úpravy * zajistit financování provozu sociální služby chráněného a podporovaného bydlení	0 Kč	2 500 000 Kč (EU, MSK, SMO, nadace, dary aj.)	* upravené prostory pro realizaci služeb * zajištěné financování služeb	NNO
2017–2018	* zahájení provozu/poskytování služby	5 000 000 Kč (EU, MSK, SMO, nadace, dary, úhrady uživatelů aj.)	0 Kč	* navýšení kapacity služeb chráněného a podporovaného bydlení o 20 míst	NNO
Opatření 1.2					
Rozšířit kapacity pobytových služeb o službu domova se zvláštním režimem					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2016	* monitoring poptávky cílové skupiny po službě	0 Kč	0 Kč	* analýza získaných informací (relevantní data o počtech potenciálních	NNO

				uživatelů)	
2017	* zajištění a vytvoření prostor pro realizaci služby včetně personálních podmínek * financování služby	0 Kč	25 000 000 Kč (EU, MSK, SMO, nadace, dary aj.)	* upravené prostory pro realizaci služby * zajištěné financování služby * personální zajištění služby	NNO
2018	* zahájení provozu/ poskytování služby	4 600 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, nadace, dary, úhrady uživatelů)	0 Kč	* rozšíření kapacit služeb o 8 klientů	NNO

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 2	Snížit počet míst v institucionální péči a vytvořit bydlení podle potřeb uživatelů v běžné komunitě a kritérií transformace				
Opatření 2.1	Vybudovat pobytové služby komunitního typu (např. chráněné bydlení)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* na základě analýzy potřeb stávajících uživatelů pobytových služeb iniciovat vznik pobytových služeb komunitního typu	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	* na základě analýzy potřeb iniciovat vznik bydlení pro uživatele pobytových služeb v běžné komunitě	PO SMO, NNO
2016–2017	* zajistit/vybudovat prostory pro realizaci služeb	Náklady budou vyčísleny podle	Náklady budou vyčísleny podle	* prostory/byty pro realizaci služeb	PO SMO, NNO

		zpracovaného transformačního plánu	zpracovaného transformačního plánu		
2017	* zajistit financování pobytových služeb komunitního typu	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	* zajištění financování služeb	PO SMO, NNO
Opatření 2.2	Podporovat vznik návazných terénních a ambulantních služeb (např. podpora samostatného bydlení, stacionáře, sociálně terapeutické dílny)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2016–2017	* zajistit prostory pro realizaci/rozšíření ambulantních služeb a rozšíření terénních služeb	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	* vznik/rozšíření ambulantních a terénních služeb se zřetelem na cílovou skupinu osob s těžkým mentálním postižením z transformujících se pobytových zařízení	PO SMO, NNO
2017	* zajistit financování nových/rozšířených terénních a ambulantních služeb	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	* zajištění financování služeb	PO, SMO, NNO
Opatření 2.3	Podporovat návazné aktivity pro uživatele transformovaných služeb (volný čas, zaměstnávání, podporované zaměstnávání)				

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * podporovat uživatele při využívání běžných veřejných služeb * zintenzivnit spolupráci s úřadem práce a agenturou podporovaného zaměstnávání při hledání možností zaměstnávání uživatelů služeb 	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	Náklady budou vyčísleny podle zpracovaného transformačního plánu	<ul style="list-style-type: none"> * zvýšené kompetence klientů k využívání běžných veřejných služeb * vznik nových pracovních míst na chráněném trhu práce 	PO SMO, NNO

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby, II. Související aktivity a průřezová činnosti III. Informovanost a spolupráce

Cíl 3	Zvýšit informovanost, spolupráci a kapacity v oblasti PAS				
Opatření 3.1	Zvýšit informovanost zainteresovaných odborníků včetně rodičů řešících problematiku PAS				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * zajistit účast zástupce PS na školeních lékařů a dalších zdravotnických nelékařských pracovníků ve FNO, MNO * zajistit účast zástupce PS na schůzce sociálních pracovníků městských obvodů, případně realizovat schůzky s pracovníky městských obvodů k problematice PAS * realizovat semináře pro zvýšení informovanosti sociálních pracovníků NNO, předávání zkušeností a komunikace * zajistit intenzivní spolupráci s psychology a pedagogy * uspořádat seminář pro zvýšení informovanosti rodičů o možnostech péče o děti s PAS * vytvořit informační letáky/brožury pro lékaře a zdravotnické nelékařské pracovníky, sociální pracovníky městských obvodů a neziskových organizací * vytvoření platformy pro diskuzi * vytvoření struktury zainteresovaných pracovníků z různých odvětví a jejich společné diskuze 	248 000 Kč/rok (MSK, SMO, dary, nadace, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 1x účast na seminářích jednotlivých oddělení nemocnic důležitých pro spolupráci * 2x účast na setkáních sociálních pracovníků městských obvodů * 6x realizované semináře k problematice PAS pro sociální pracovníky a další odborníky (120 účastníků) * 4x realizovaný seminář pro pečující osoby o klienty s PAS * vytvořené komunikační cesty mezi zástupcem PS a psychology a pedagogy * seznam aktivně se podílejících odborníků * vytvoření elektronické verze letáku * vytvoření tištěné verze letáku/brožury * tisk letáků/brožur - náklad 2 000 ks * 15 zainteresovaných odborníků aktivně se podílejících na spolupráci * 8 realizovaných diskuzních skupin odborníků 	NNO
Opatření 3.2	Zvýšit mezirezortní spolupráci zainteresovaných odborníků řešících problematiku PAS				

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* uspořádat 4 kulaté stoly k problematice autismu	4 000 Kč/rok (MSK, SMO, dary, nadace, vlastní zdroje)	0 Kč	* realizace kulatých stolů k problematice PAS se zástupci lékařů, zdravotnických nelékařských pracovníků, psychologů, speciálních pedagogů, sociálních pracovníků NNO a městských obvodů	NNO
Opatření 3.3 Zvýšit vzdělanost pracovníků sociálních služeb v oblasti péče o klienty s PAS					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* realizovat ročně 2denní vzdělávací aktivity vedoucí ke vzdělání potřebného počtu pracovníků pracujících s klienty s PAS	80 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, dary, nadace, úhrady uživatelů aj.)	0 Kč	* 120 absolventů kurzů * realizace 8 vzdělávacích aktivit	NNO
2016–2018	* realizovat stáže pracovníků pracujících s klienty s PAS v organizacích cíleně zaměřených na tuto problematiku mimo MSK	90 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, dary, nadace, úhrady účastníků aj.)	0 Kč	* 15 pracovníků absolvujících stáže	NNO
Opatření 3.4 Zvýšit kapacitu rané péče v Ostravě se zaměřením na PAS					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015	* zajistit financování prostřednictvím výběrových řízení * navýšit okamžitou kapacitu ve službě rané péče o 1,0 pracovního úvazku	350 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, dary, nadace aj.)	0 Kč	* úvazek 1,0 poradce rané péče pro PAS	NNO
2016–2018	* zajistit financování prostřednictvím výběrových řízení * po ověření potřebnosti navýšit okamžitou kapacitu ve službě rané péče o 2,0 pracovního úvazku	600 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, dary, nadace aj.)	0 Kč	* úvazek 2,0 poradce rané péče pro PAS	NNO
Opatření 3.5	Zvýšit kapacity denních stacionářů pro klienty s PAS a poruchami chování				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* analyzovat poptávku po službě denního stacionáře pro klienty s PAS a poruchami chování	0 Kč	0 Kč	* analýza získaných informací (relevantní data o potencionálních klientech)	NNO
2015–2016	* zajištění a úprava prostor pro realizaci služby * zajištění financování provozu sociální služby denního stacionáře	0 Kč	1 000 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO)	* upravené prostory pro realizaci služby * zajištění financování provozu služby	NNO
2016–2018	* zahájení provozu/poskytování sociální služby * zvýšení počtu pracovníků v přímé péči o klienty s PAS a poruchami chování * navýšení počtu pracovníků o 4,0 úvazku	1 600 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, dary, nadace, úhrady účastníků aj.)	0 Kč	* navýšení kapacity služby pro klienty s PAS a poruchami chování o 5 klientů * 4 nově vytvořené pracovní místa	NNO
Opatření 3.6	Zvýšit kapacity denních stacionářů pro klienty s PAS (s vysokofunkčním autismem) a podobným postižením				

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* analyzovat poptávku po službě denního stacionáře pro klienty s PAS (vysokofunkčním autismem) a podobným postižením	0 Kč	0 Kč	* analýza získaných informací (relevantní data o potencionálních klientech)	NNO
2015–2016	* zajištění a úprava prostor pro realizaci služby * zajištění financování provozu sociální služby denního stacionáře	0 Kč	500 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO)	* upravené prostory pro realizaci služby * zajištění financování provozu služby	NNO
2016–2018	* zahájení provozu/poskytování sociální služby * zvýšení počtu pracovníků v přímé péči o klienty s PAS * navýšení počtu pracovníků o 2,0 úvazku	750 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, NNO, dotace, granty aj.)	0 Kč	* navýšení okamžité kapacity služby pro klienty s PAS o 8 klientů * 2 nově vytvořená pracovní místa	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezové činnosti

Cíl 4					
Zvýšit podporu pečujícím osobám o osoby s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením a s PAS					
Opatření 4.1					
Zvýšit edukaci a podporu pečujícím osobám (vzdělávací semináře v oblasti péče a zvyšování kompetencí pečujících osob)					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* vytvořit edukační rámec pro pečující osoby (zajistit kooperaci odborníků ze zdravotnictví, školství a sociálních služeb)	30 000 Kč (EU, MSK, SMO, dary, nadace aj.)	0 Kč	* vytvořený edukační plán * 100 x vytištěné edukační materiály	NNO

2016–2018	* oslovení pečujících osob * realizace vzdělávacích seminářů	60 00 Kč/rok (EU, MSK, SMO, dary, nadace, úhrady účastníků aj.)	0 Kč	* 3 x realizace vzdělávacích seminářů za rok * 60 proškolených (edukovaných) pečujících osob za rok	NNO
Opatření 4.2					
Zajistit rozvoj činnosti svépomocných a terapeutických skupin pro pečující osoby					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* navázat spolupráci s terapeuty organizující svépomocné skupiny * realizace svépomocných skupin (rodiče, prarodiče, sourozenci, partnery)	70 000 Kč/rok (EU, MSK, SMO, dary, nadace aj.)	0 Kč	* 12 x ročně realizace svépomocných skupin * 120 účastníků svépomocných skupin	NNO
2016–2018	* zajistit vzdělávací seminář se zaměřením na vedení svépomocných skupin pro zaměstnance sociálních služeb	40 000 Kč (EU, MSK, SMO, dary, nadace, úhrady účastníků aj.)	0 Kč	* 2 x realizace vzdělávacího semináře * 16 účastníků vzdělávacího semináře	NNO
Opatření 4.3					
Zajistit dostupnost odlehčovacích a volnočasových aktivit pro osoby s PAS					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* analyzovat současnou nabídku a diverzitu odlehčovacích a volnočasových aktivit * vytvořit ucelenou nabídku odlehčovacích a volnočasových aktivit	0 Kč	0 Kč	* zpracování aktuálního přehledu realizovaných odlehčovacích a volnočasových aktivit * návrh optimální nabídky a struktury odlehčovacích a	NNO

				volnočasových aktivit	
2016–2018	* realizace odlehčovacích a volnočasových aktivit (víkendové pobyty, tábory, příměstské tábory apod.)	250 000 Kč/rok (MSK, SMO, nadace, dary, úhrady účastníků aj.)	0 Kč	* realizace odlehčovacích a volnočasových aktivit	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezová činnost

Cíl 5	Podpořit vznik koncepce sociálního bydlení a aktivity k odstraňování architektonických a informačních bariér				
Opatření 5.1	Podporovat vznik místní koncepce sociálního bydlení (včetně bezbariérového bydlení)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* vytvoření expertní skupiny napříč PS * účast zástupce pracovní skupiny osob s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením v expertní skupině * účast zástupce pracovní skupiny osob s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením v platformě sociálního bydlení	0 Kč	0 Kč	* účast zástupce skupiny v expertní skupině a platformě sociálního bydlení * přijetí místní koncepce bydlení včetně bezbariérového bydlení	NNO
Opatření 5.2	Iniciovat legislativní změny ve vztahu k finančnímu příspěvku na úpravu bytu k bezbariérovému bydlení				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015–2018	* oslovení Národní rady zdravotně postižených a MPSV * příprava podkladů pro jednání s kompetentními orgány	0 Kč	0 Kč	* jednání se zástupci Národní rady zdravotně postižených * vypracovaný podklad pro jednání s kompetentními orgány	NNO
Opatření 5.3	Aktivně se podílet na dohledu při rekonstrukcích veřejných institucí a následných úprav veřejného prostranství k bezbariérovosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* zintenzivnit kontrolu stávajících stavebních úprav * jednat s kompetentními orgány * přijímat podněty osob s tělesným a kombinovaným postižením * spolupráce s ÚHA MMO	0 Kč	0 Kč	* zlepšené přístupy do veřejných institucí a veřejných prostranství	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezové činnosti

Cíl 6	Dostatečné pracovní uplatnění osob s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením				
Opatření 6.1	Podpořit větší dostupnost veřejných zakázek osobám s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením (vyvolat jednání s ÚMOB, SMO, MSK)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* zúčastnit se jednání na sboru starostů * představit příklady dobré praxe	0 Kč	0 Kč	* 1x ročně účast na jednání sboru starostů	NNO, SMO
2015–2018	* jednat s vedením SMO a MSK o získání určitého % veřejných zakázek na drobné práce pro osoby s MTKP	0 Kč	0 Kč	* uskutečněné jednání s vedením města a MSK	NNO

Opatření 6.2					
Spolupracovat s Úřadem práce ČR a zaměstnavateli na otevřeném i chráněném trhu práce a podpořit vznik vhodných pracovních míst pro osoby s MTKP					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * vytvořit oboustranný informační kanál pro přenos aktuálních informací o možnostech pracovního uplatnění osob s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením * oslovit potencionální zaměstnavatele a navázat spolupráci * prezentovat příklady dobré praxe * motivovat prostřednictvím daňových úlev a zvýhodnění 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * účast zástupce ÚP na jednání PS * 10 oslovených firem za rok * 5 zaměstnaných osob za rok 	NNO, SMO

VI. Podpora rodinám s dětmi

Popis cílové skupiny a jejich potřeb

Cílová skupina Děti a rodina je velmi rozsáhlá a různorodá. Patří do ní všechny rodiny s dětmi žijící v Ostravě, děti žijící mimo rodinu a mladí dospělí, s přesahem do dalších oblastí podpory (ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení, romské etnikum, protidrogová prevence a prevence kriminality) i do oblasti zdravotnictví a školství. Aktivity pracovní skupiny se nezaměřují pouze na rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, ale významná část činnosti se týká i oblasti prevence.

Z hlediska vymezení potřeb rodin s dětmi považujeme za podstatné:

- Zajistit dostupnost krizových lůžek pro rodiny s dětmi,
- zvýšit finanční gramotnost rodin s dětmi ohrožených sociálním vyloučením,
- zlepšit dostupnost psychologické, terapeutické a zdravotnické péče pro rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením,
- zpracovat koncepci rodinné politiky města.

KLÍČOVÉ OBLASTI V PODPOŘE RODINÁM S DĚTMI

I. Registrované sociální služby

Síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Prioritou pro následující období je tento stav udržet. Sociální služby poskytované pro cílovou skupinu rodin s dětmi se prolínají s poskytovanými službami v oblasti podpory občanům ohroženým sociálním vyloučením a romského etnika. Při přípravě dokumentu 4. KP byla jednoznačně definována potřeba navýšení kapacity služby krizové pomoci (i pro vícečetné rodiny) pro rodiny, které se z důvodu ztráty bydlení náhle ocitají tzv. na ulici. Ze závěrů z jednání pracovní skupiny vyplynula zvýšená poptávka klientů po zajištění psychologické a terapeutické péče. Tento stav je možné zlepšit získáním odborníků do sociálních služeb, což je však spojené s velkým zvýšením mzdových nákladů. Nárůst kapacit sociálních služeb závisí na zajištění finančních zdrojů zejména s ohledem na jejich udržitelnost.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

V souvislosti s rostoucím počtem rodin, kterým se zvětšují dluhy spojené s bydlením a jsou akutně ohrožené ztrátou bydlení, budou podporovány aktivity vedoucí ke zvýšení jejich finanční gramotnosti. Důležité je také zlepšit dostupnost zdravotnické péče pro rodiny ohrožené sociálním vyloučením a s nízkými příjmy (zejména je potřebné vyjednat s poskytovateli zdravotnické péče zajištění provozu pediatrické a zubní ambulance). Hlavním tématem nadcházejícího období je příprava a zpracování Koncepce rodinné politiky statutárního města Ostravy.

III. Informovanost a spolupráce

Na poli spolupráce je ústředním tématem propojení institucí a subjektů, jejichž aktivita je nezbytná pro zpracování kvalitní koncepce rodinné politiky města. V souvislosti se zvyšováním pracovního uplatnění matek s dětmi bude prohlubována spolupráce s Úřadem práce v ČR.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
ADRA, o. p. s.
Armáda spásy v ČR
Bílý nosorožec, o. p. s.
Centrum pro rodinu a sociální péči z. s.
Centrum psychologické pomoci, p. o., Poradna pro náhradní rodinnou péči Ostrava
Centrum sociálních služeb Ostrava, o. p. s.
Centrum sociálních služeb Poruba, příspěvková organizace
Dětské centrum Domeček, p. o.
Diagnostický ústav pro mládež, Středisko výchovné péče Ostrava
Diakonie ČCE - středisko v Ostravě
Diecézní charita ostravsko-opavská
Fond ohrožených dětí
Charita Ostrava
Občanské sdružení HoST – Home-Start ČR
Magistrát města Ostravy, Odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit, OSPOD
Městský obvod Slezská Ostrava
Rodinné a komunitní centrum Chaloupka o. s.
SDRUŽENÍ-STOP.cz
SDRUŽENÍ SOCIÁLNÍCH ASISTENTŮ o. s.
Slezská diakonie
Služby Dobrého Pastýře
Společně – Jekhetane, o. p. s.
Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, příspěvková organizace
TOM BVÚ - Centrum pro volný čas a pomoc mládeži o. s.
Vzájemné soužití o. p. s.

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 1		Zajistit vznik dalších kapacit krizových lůžek pro rodiny s dětmi			
Opatření 1.1		Rozšířit kapacity krizové pomoci pro rodiny s dětmi			
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	<ul style="list-style-type: none"> * zpracování projektové dokumentace včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů * zajistit financování budoucího provozu a investičních nákladů * rekonstrukce prostor pro poskytování sociální služby * zahájení realizace služby 	1 059 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, nadace, granty aj.)	150 000 Kč (MSK, SMO, nadace, dary, vlastní zdroje organizací aj.)	<ul style="list-style-type: none"> * zpracované podklady pro rozšíření sociální služby * zpracovaná projektová dokumentace včetně vyčíslení provozních nákladů * realizovaná rekonstrukce prostor * navýšení okamžité kapacity krizové pomoci o 9 lůžek 	NNO
2016–2018	<ul style="list-style-type: none"> * navýšit kapacity krizové pomoci pro rodiny s dětmi o 10 lůžek * poskytování rozšířených kapacit krizové pomoci 	2 231 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, nadace, granty aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * navýšení kapacity krizové pomoci o 10 lůžek * realizace krizové pomoci pro rodiny s dětmi s celkovou kapacitou 19 lůžek 	NNO

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby, II. Související aktivity a průřezová činnost

Cíl 2		Zlepšit dostupnost psychologické, terapeutické péče a zdravotnické péče pro rodiny s dětmi
Opatření 2.1		Navýšit počet odborných pracovníků v sociálních službách (odborné sociální poradenství, sociální aktivizační služby pro rodiny s dětmi)

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* získání a zpracování podkladů pro jednání s hlavními donátory * jednat o možnostech navýšení kapacit dotčených služeb a jejich financování se zástupci MSK a SMO	0 Kč	0 Kč	* zpracované podklady pro jednání * uskutečněné jednání se zástupci MSK a SMO ve věci navýšení kapacit dotčených sociálních služeb	NNO
2016–2018	V případě předjednaného financování: * zajištění spolupráce odborných pracovníků * navýšení okamžité kapacity dotčených sociálních služeb	1 800 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, nadace, granty, dary aj.)	0 Kč	* navýšení počtu odborných pracovníků o 4,0 pracovního úvazku * navýšení o 400 klientů/rok	NNO
Opatření 2.2	Iniciovat rozšíření kapacit pediatrických ambulancí pro rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* jednání s KÚ MSK * iniciovat jednání se zřizovatelem organizace * zahájení/navýšení provozu pediatrické ambulance	Z veřejného zdravotního pojištění	0 Kč	* uskutečněné jednání se zástupci zřizovatele * zahájení/navýšení provozu pediatrické ambulance	NNO
Opatření 2.3	Iniciovat vznik zubní ambulance pro rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015	* jednání s vedením Městské nemocnice Ostrava ve věci zřízení zubní ambulance * jednání s KÚ MSK * jednání se zřizovatelem organizace	0 Kč	0 Kč	* uskutečněné jednání se zástupci vedení nemocnice * uskutečněné jednání se zástupci KÚ MSK	NNO
2016	* zahájení provozu zubní ambulance	0 Kč	0 Kč	* zřízení zubní ambulance v rámci provozu Městské nemocnice Ostrava	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezová činnost, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 3	Zpracovat koncepci rodinné politiky statutárního města Ostrava				
Opatření 3.1	Popsat současný stav prarodinných aktivit na území města				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2016	* vytvořit tým pro zpracování koncepce rodinné politiky SMO * oslovit všechny zainteresované subjekty a motivovat je pro spolupráci * zpracování popisu současného stavu	50 000 Kč/rok (MSK, SMO aj.)	0 Kč	* vytvoření pracovního týmu * zpracování zprávy o současném stavu prarodinných aktivit na území města	SMO, NNO
Opatření 3.2	Vytvořit návrh koncepce rodinné politiky za účasti jejích aktérů				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2016–2017	<ul style="list-style-type: none"> * realizovat pracovní jednání k jednotlivým tématům * vytvořit návrh koncepce rodinné politiky * realizovat připomínkový řízení * vyhodnotit a zapracovat připomínky 	50 000 Kč/rok (MSK, SMO aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * realizovaná pracovní jednání * realizace připomínkovacího řízení * vytvoření návrhu koncepce rodinné politiky 	SMO, NNO
Opatření 3.3	Předložit návrh koncepce rodinné politiky zástupcům politické reprezentace SMO				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017	<ul style="list-style-type: none"> * představení koncepce na úrovni politických klubů při SMO * představení koncepce na sboru starostů * předložení dokumentu ke schválení orgánů obce * tisk dokumentu 	10 000 Kč (EU, MSK, SMO aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * prezentace koncepce rodinné politiky na sboru starostů a v rámci jednotlivých politických klubů * schválená koncepce rodinné politiky v orgánech města * 50 ks vytištěného dokumentu 	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezová činnost, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 4	Zvýšit finanční gramotnost rodin s dětmi ohrožených sociálním vyloučením				
Opatření 4.1	Rozšířit kompetence pracovníků stávajících terénních a ambulantních služeb k řešení dluhové problematiky				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2016	* navázat a prohloubit spolupráci pracovníků sociálně aktivizačních služeb s poradnami pro dluhovou problematiku s cílem proškolit pracovníky sociálně aktivizačních služeb v možnostech řešení dluhové problematiky klientů a prevence před zadlužením * zajistit vzdělávání zaměstnanců dotčených služeb v dluhové problematice	120 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, nadace, granty, úhrady účastníků aj.)	0 Kč	* navázaná spolupráce mezi zainteresovanými subjekty * realizace 6 intenzivních vzdělávacích kurzů * 12 proškolených pracovníků	NNO
2018	* pokračování spolupráce pracovníků sociálně aktivizačních služeb s poradnami pro dluhovou problematiku s cílem proškolit pracovníky sociálně aktivizačních služeb v možnostech řešení dluhové problematiky klientů a prevence před zadlužením * zajistit vzdělávání zaměstnanců dotčených služeb v dluhové problematice	120 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, nadace, granty, úhrady účastníků aj.)	0 Kč	* realizace 6 intenzivních vzdělávacích kurzů * 12 proškolených pracovníků	NNO
Opatření 4.2	Realizovat přednáškovou činnost v ZŠ, SŠ a v pobytových službách sociální prevence se zaměřením na zvyšování finanční gramotnosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* vytvořit výukové materiály se zaměřením na zvyšování finanční gramotnosti * vytvořit informační leták	4 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, nadace, granty aj.)	0 Kč	* vytvořené výukové materiály * vytvořená elektronická verze letáku * tisk letáku (1 000 ks)	NNO
2016–2018	* navázat spolupráci s dotčenými subjekty (ZŠ, SŠ, poskytovatelé AD, DpC) * realizace přednášek a besed	80 000 Kč/rok (EU, MPSV, MSK, SMO, nadace, granty aj.)	0 Kč	* uskutečnění 50 besed ročně * 1 500 účastníků za rok	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezová činnost, I. Informovanost a spolupráce

Cíl 5	Zvýšit rodičovské a partnerské kompetence prostřednictvím vzdělávacích programů pro manžele a partnery				
Opatření 5.1	Realizovat vzdělávací kurzy na zvyšování vztahových a rodinných kompetencí				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* realizovat vzdělávací aktivity na zvyšování vztahových a rodinných kompetencí	100 000 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, nadace, granty, úhrady uživatelů aj.)	0 Kč	* realizace 5 vzdělávacích akcí ročně * 85 účastníků za rok	NNO

VII. Podpora občanům ohroženým sociálním vyloučením a sociálně vyloučeným

Popis cílové skupiny a jejich potřeb

Cílovou skupinu představují jednotlivci, rodiny či komunity, které mají znesnadněný nebo zamezený přístup ke zdrojům a příležitostem umožňujících zapojení do společenských, ekonomických a politických aktivit většinové společnosti. Tato skutečnost se v praxi projevuje omezeným přístupem ke společenským institucím zajišťujícím např. vzdělání, zdraví, ochranu a uspokojení základních životních potřeb. Fakticky to znamená život v chudobě, bez účasti na trhu práce (u mladých lidí bez účasti na systematickém vzdělávání), přiměřeného bydlení, dostatečného příjmu, obvykle v izolaci či malé skupině podobně deprivovaných lidí pohybujících se na okraji společnosti. Dlouhodobý pocit, že občan nemá ve společnosti své místo, je zdrojem chronického stresu. Za možné příčiny lze považovat malé sebevědomí, nedokončené vzdělání, nízký příjem, nedostatečné sociální dovednosti a kompetence, předlužení, nevyhovující bydlení, vysokou úroveň kriminality v místě, nefunkčnost rodiny, závislost na návykových látkách, nezaměstnanost nebo chybějící zdravotní či sociální pojištění. V rámci „Studie o stavu bezdomovectví v Ostravě“ (2012) bylo v září 2012 provedeno sčítání lidí bez přístřeší. V průběhu sčítání bylo 442 osob nalezeno „na ulici“. V noclehárnách a azylových domech se nacházelo 448 osob. Z pohledu tzv. skrytého bezdomovectví byly evidovány osoby, které nemají vlastní bydlení, ale místo života na ulici volí strategii ubytování v placených ubytovnách. V době provádění „Studie o stavu bezdomovectví v Ostravě“ bylo v placených ubytovnách evidováno 1 797 osob.

Takto definovanou cílovou skupinu lze pro proces komunitního plánování vymezit jako:

- Občané nezaměstnaní a obtížně zaměstnatelní
- Jednotlivci a rodiny v nepříznivé sociální situaci
- Národnostní a etnické menšiny
- Občané, kteří se nacházejí v hmotné nouzi dle zák. č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi
- Občané, kterým byl uložen alternativní trest
- Občané propuštění z výkonu trestu odnětí svobody
- Migranti a uprchlíci

Sociální služby a související aktivity pro tuto cílovou skupinu zajišťované státními, příspěvkovými a nestátními neziskovými organizacemi usilují o reflektování a naplňování lidských potřeb v jejich základní hierarchii. Poskytované služby směřují ke zkvalitnění životních podmínek a k prevenci sociálního vyloučení nebo propadu stávající úrovně jejich života. Podle typologie zákona o sociálních službách se jedná o služby sociální prevence, jejichž cílem je napomáhat občanům k překonání nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. Důležité místo v nabídce služeb pro danou cílovou skupinu zauímají také jednotlivé úřady (např. úřady městských obvodů, úřady práce nebo Odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit Magistrátu města Ostravy). Pro potřebu práce na tvorbě čtvrtého komunitního plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit si pracovní skupina nadefinovala kromě základních potřeb cílové skupiny uživatelů oblasti, kterým je nutné věnovat pozornost a v rámci jednotlivých opatření napomáhat k jejich naplňování:

- Nedostatečná kapacita podpory pro osoby v nepříznivé sociální situaci v terénních sociálních službách souvisejících s bydlením

- Nedostatečná podpora pro osoby bez domova se sníženou soběstačností v pobytových sociálních službách
- Nedostatek pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené
- Zvýšený počet mladých lidí bez domova, kteří jsou současně závislí na návykových látkách

Takto stanovené problematické oblasti života lidí bez domova korespondují s výsledky analýzy potřeb občanů města Ostravy v kontextu sociálních služeb a jsou také v souladu s Evropskou typologií bezdomovství a vyloučení z bydlení v ČR - Ethos. Zároveň vycházejí z dlouhodobé praxe s cílovou skupinou jak z pobytových nebo ambulantních služeb, tak i terénních služeb, které jsou poskytovány občanům v jejich přirozeném sociálním prostředí či vyloučené lokalitě. Stanovení výše uvedených oblastí vychází také ze závěrů mnoha dotazníků o spokojenosti uživatelů služeb různých poskytovatelů, které se realizují v rámci naplňování standardů kvality sociálních služeb.

Z hlediska vymezení potřeb občanů ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených považujeme za podstatné:

- Zajistit dostupnost terénních sociálních služeb směřujících ke zvyšování kompetencí klientů (zejména k bydlení),
- zajistit dostupnost pobytových služeb pro lidi vyžadující zvýšenou míru podpory,
- podporovat činnosti ke zvýšení prevence ztráty bydlení,
- podporovat činnosti k získání zaměstnání pro cílovou skupinu osob,
- aktivně se podílet na přípravě koncepce bydlení na úrovni města Ostravy,
- rozšířit spolupráci s poskytovateli sociálních služeb zabývajících se drogovou problematikou.

KLÍČOVÉ OBLASTI V PODPOŘE OBČANŮM OHROŽENÝM SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝM

I. Registrované sociální služby

Sociálně vyloučení lidé obvykle nestojí před jedním problémem, ale před jejich komplexem. S postupným propadem na dno přestává být zřejmé, co je původním důvodem propadu a co následkem. Prostřednictvím využívání sociálních služeb je lidem ohroženým sociálním vyloučením napomáháno k návratu do běžného života a začlenění se zpět do společnosti. Síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Prioritou i pro následující období je tento stav udržet. Z provedených analýz a diskuzí v rámci pracovní skupiny byla definována potřeba navýšení kapacity v sociálních službách, které pomáhají klientům získat kompetence k samostatnému bydlení nebo si stávající bydlení udržet. Pro nadcházející období bude i nadále podporován osvědčený model prostupného třístupňového bydlení. Na rozšíření kapacity pobytových služeb pro klienty s potřebou vyšší míry podpory poukazuje velký počet zájemců, které byli nuceni poskytovatelé těchto služeb ve sledovaném období odmítnout. Navyšování kapacit pobytových služeb však závisí na zajištění finančních zdrojů s důrazem na jejich udržitelnost.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

V rámci realizace souvisejících aktivit a průřezových činností je kladen důraz na podporu činností, které směřují ke zvýšení prevence ztráty bydlení a zlepšení finanční gramotnosti cílové skupiny. Prioritou jsou

také aktivity, jejichž cílem je vytvoření pracovních nabídek pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené.

III. Informovanost a spolupráce

Vzhledem k navyšování počtu drogově závislých mladých lidí bez domova je třeba prohloubit spolupráci s poskytovateli sociálních služeb, kteří se drogovou problematikou zabývají, a zvýšit kompetence stávajících pracovníků služeb sociální prevence k práci s touto „novou“ cílovou skupinu. Aktivity ke zvýšení možností pracovního uplatnění předpokládají navázání spolupráce s Klastrem sociálních inovací a podniků – SINEC a zintenzivnění spolupráce se zástupci veřejné správy a Úřadem práce ČR. Pro zlepšení situace v oblasti bydlení lidí ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených je přínosné navázat spolupráci také s Platformou pro sociální bydlení.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
Armáda spásy v ČR
Astrid o. p. s.
CENTROM, občanské sdružení
Centrum pro integraci cizinců
Centrum sociálních služeb Ostrava, o. p. s
Centrum sociálních služeb Poruba, příspěvková organizace
Diakonie ČCE - středisko v Ostravě
Diecézní charita ostravsko-opavská
Charita Ostrava
Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Ostrava-Jih
Městský obvod Poruba
Městský obvod Radvanice a Bartovice
Nová šance
Potravinová banka v Ostravě, z. s.
Renarkon
Sdružení azylových domů
Vazební věznice Ostrava

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 1					
Zvýšit podporu pro osoby v nepříznivé sociální situaci v terénních sociálních službách souvisejících s bydlením					
Opatření 1.1					
Navýšit kapacitu terénních sociálních služeb se zaměřením na získávání kompetencí k samostatnému bydlení					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	<ul style="list-style-type: none"> * získat pronájmy bytů od soukromých vlastníků * získat pronájmy bytů od městských obvodů 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 2 uskutečněná jednání s kompetentními zástupci ÚMObů * 2 uskutečněná jednání se soukromými vlastníky bytů 	NNO
2016–2018	<ul style="list-style-type: none"> * vyčíslit náklady na případnou rekonstrukci bytových jednotek * vyčíslit náklady na rozvoj služeb * zajistit financování v rámci dotačního řízení * rozšířit kapacity sociálních služeb 	1 840 000 Kč/rok (MPSV, MSK, SMO, úhrady uživatelů, dary aj.)	výše investice závisí na počtu získaných bytů a jejich technickém stavu	<ul style="list-style-type: none"> * navýšení okamžité kapacity o 40 bytů * navýšení počtu klientů o 100 osob 	NNO
Opatření 1.2					
Aktivně se podílet na vzniku a rozvoji sociálního bydlení v regionu					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * vznik expertní skupiny pro úkol napříč celým KP * podpořit přijetí koncepce bydlení na úrovni SMO * účast a zapojení do platformy sociálního bydlení * připomínkovat a podílet se na vzniku zákona o sociálním bydlení * připomínkovat a podílet se na vzniku související legislativy 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * přijetí místní koncepce bydlení * účast zástupce expertní skupiny v platformě pro sociální bydlení 	NNO
-----------	---	------	------	---	-----

Klíčová oblast: I. Registrované sociální služby

Cíl 2 Zvýšit podporu osob bez domova se sníženou soběstačností v pobytových sociálních službách					
Opatření 2.1 Zajistit bezbariérovou úpravu části prostor stávajících azylových domů za účelem vybudování tréninkových bytových jednotek					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	<ul style="list-style-type: none"> * zpracovat analýzu počtu osob * vytipovat zařízení, kde dojde k úpravám 	0 Kč	0 Kč	* zpracování zprávy (popis aktuálního stavu) včetně návrhu řešení	NNO
2016	<ul style="list-style-type: none"> * vyprojektovat stavební záměr * vyčíslit investiční a budoucí provozní náklady (pokud vzniknou) * zajistit finanční prostředky pro realizaci investiční části opatření 	0 Kč	náklady budou vyčísleny podle konkrétního investičního záměru	<ul style="list-style-type: none"> * zpracování projektové dokumentace * vyčíslení budoucích provozních nákladů 	NNO
2017–2018	<ul style="list-style-type: none"> * zajistit financování v rámci dotačních řízení * zahájit provoz nové terénní služby jako doprovodného programu k bydlení v tréninkových bytových jednotkách 	dle zpracovaného návrhu	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * zajištěné financování provozu * realizace rekonstrukce prostor * zahájení realizace soc. 	NNO

				služby	
Opatření 2.2	Prohloubit spolupráci mezi poskytovateli sociálních služeb, kteří poskytují podporu klientům v samostatném bydlení				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * realizovat kulatý stůl poskytovatelů sociálních služeb, kteří zajišťují služby zaměřené na podporu uživatelů v bydlení napříč strukturou KP * nastavení spolupráce * nastavení četností realizace kulatých stolů pro období 4. KP 	1 000 Kč/rok	0 Kč	* 1x realizace kulatého stolu za rok	NNO
Opatření 2.3 (možno sloučit s opatřením 2.4)	Rozšířit stávající kapacitu sociální služby DZR (bydlení s vysokou mírou podpory)				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	<ul style="list-style-type: none"> * zpracovat analýzu počtu osob * rozhodnout, kde proběhne rozšíření * zahájit jednání s majiteli objektu 	0 Kč	0 Kč	* zpracování zprávy (popis aktuálního stavu) včetně návrhu řešení	NNO
2016	<ul style="list-style-type: none"> * jednání s majiteli objektu * zpracovat projektovou dokumentaci včetně vyčíslení nákladů na rekonstrukci * vyčíslení provozních nákladů 	0 Kč	1 500 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	<ul style="list-style-type: none"> * zpracování projektové dokumentace * vyčíslení budoucích provozních nákladů 	NNO

2017	* zajistit financování (rekonstrukce a provoz)	0 Kč	30 000 000 Kč (20 míst) 45 000 000 Kč (30 míst) 75 000 000 Kč (50 míst) (EU, MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	* rekonstrukce objektu	NNO
2018	* zajistit financování v rámci dotačních řízení * zahájit provoz nové služby	7 970 000 Kč (20 míst) 9 390 000 Kč (30 míst) 12 086 500 Kč (50 míst) (MPSV, MSK, SMO, úhrady uživatelů, dary aj.)	0 Kč	* navýšení okamžité kapacity DZR o (20, 30, 50 míst)	NNO
Opatření 2.4	Vybudovat novou sociální službu domova se zvláštním režimem pro osoby s potřebou vysoké míry podpory				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* zpracovat analýzu počtu osob * vytipovat místo k novostavbě či rekonstrukci vhodného objektu	0 Kč	0 Kč	* zpracovaná analýza počtu osob * určení místa pro realizaci záměru	NNO
2016	* zpracovat projektovou dokumentaci včetně vyčíslení nákladů na stavbu či rekonstrukci * vyčíslit provozní náklady	0 Kč	2 500 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	* vypracování projektové dokumentace * vyčíslení budoucích provozních nákladů	NNO

2017	* zajistit financování (stavba či rekonstrukce a provoz)	0 Kč	45 000 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	* výstavba/rekonstrukce	NNO
2018	* zajistit financování v rámci dotačního řízení * zahájit provoz nové služby	9 390 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	0 Kč	* navýšení okamžité kapacity DZR o 30 míst	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezové činnosti, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 3	Zajistit vhodná pracovní místa pro osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením				
Opatření 3.1	Navázat spolupráci s úřady práce				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* spolupráce při vytváření rekvalifikace na míru * vytvořit informační kanál (oboustranný přenos aktuálních informací o možnostech pracovního uplatnění)	0 Kč	0 Kč	* účast zástupce ÚP na jednání pracovní skupiny	NNO
Opatření 3.2	Jednat se zaměstnavateli na otevřeném trhu práce				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* oslovit potenciální zaměstnavatele a navázat spolupráci * navázat spolupráci s agenturou podporovaného zaměstnávání	0 Kč	0 Kč	* 10 uskutečněných jednání s potenciálními zaměstnavateli za rok * navázaná spolupráce s agenturou podporovaného zaměstnávání	NNO

Opatření 3.3					
Jednat s úřady městských obvodů					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * prezentace na sboru starostů * prezentace na pracovním semináři zastupitelstva SMO * prezentace na jednáních zastupitelstva ÚMOB * účast na jednání politických klubů 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 1x účast na jednání sboru starostů * 2x účast na pracovním semináři zastupitelstva SMO * 6x účast na jednáních zastupitelstev ÚMOB * 5x účast na jednání politických klubů 	NNO
Opatření 3.4					
Podporovat sociální podnikání					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * navázat spolupráci s KÚ MSK * navázat spolupráci s Klastrem Sinec * předávání informací potenciálním zájemcům o sociální podnikání * informace o možnostech čerpání finančních prostředků z ESF 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * účast zástupce PS na PS sociální podnikání MSK * 1x ročně realizace kulatého stolu 	NNO

Klíčová oblast: III. Informovanost a spolupráce

Cíl 4	Zajistit vzdělávání pracovníků dotčených sociálních služeb pro práci s drogově závislými
Opatření 4.1	Realizovat vzdělávací semináře pro pracovníky dotčených sociálních služeb pro práci s drogově závislými

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* zajistit vzdělávací semináře (téma: Práce s drogově závislými)	40 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	0 Kč	* uskutečněné 2 kurzy * 40 účastníků kurzů	NNO
2016	* uspořádat kulaté stoly k dané problematice	0 Kč	0 Kč	* 1x realizace kulatého stolu	NNO
2017	* zajistit vzdělávací semináře (témata: Práce s drogově závislými, Legislativní rámec)	40 000 Kč (EU, MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	0 Kč	* uskutečněné 2 kurzy * 40 účastníků kurzů	NNO
2018	* uspořádat kulaté stoly k dané problematice	0 Kč	0 Kč	* 1x realizace kulatého stolu	NNO

VIII. Romské etnikum (Podpora občanům v sociálně vyloučených lokalitách)

Popis cílové skupiny a jejich potřeb

Cílovou skupinu Romské etnikum představují obyvatelé sociálně vyloučených lokalit ve městě Ostrava a další, kterým hrozí sociální vyloučení zejména z důvodu příslušnosti k romskému etniku. Většinu obyvatel sociálně vyloučených lokalit tvoří příslušníci romského etnika. Za Roma považujeme takového jedince, který se za Roma sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti hlásil za všech okolností (např. při sčítání lidu), anebo je za Roma považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých indikátorů (antropologických, kulturních nebo sociálních). Na základě odborných studií žije v Ostravě v sociálně vyloučených lokalitách 5 až 6 tisíc Romů. Na území Ostravy se podle odhadů nachází 20 až 30 tisíc Romů.

Romem je ten, kdo se hlásí k romství. Romem je občan České republiky, který se deklarativně přihlásí k romské národnosti. V tomto případě je teoreticky nepodstatné, k jaké skupině občan přísluší. Jde o individuální národnostní cítění jednotlivce a o projev jeho svobodné vůle.

Romem je ten, kdo žije jako Rom. Občané České republiky, kteří náležejí k romské etnické skupině, většinou nemají potřebu deklarovat své romství přihlášením se k romské národnosti při sčítání lidu, přesto však udržují romskou kulturu a z generace na generaci si předávají národní tradice a mateřský jazyk. Způsob života lidí udržujících v romských komunitách tradiční kulturu je označován romským slovem romipen. Za určitých okolností to mohou být také osoby neromského původu, které se do romského prostředí začlenili a trvale v něm žijí.

Romem je ten, kdo vypadá jako Rom. Charakteristické antropologické rysy lidí příslušejících k romské etnické skupině ruku v ruce se zažitými předsudky většiny majoritní společnosti vůči této minoritě působí jako společenské stigma, a to naprosto nezávisle na jejich vůli, způsobu života, výše dosaženého vzdělání apod.

Sociálně vyloučené lokality, často nebo výhradně obývané příslušníky romského etnika, obývají rodiny nebo jednotlivci s nejnižšími příjmy, závislí na sociálních dávkách, většinou dlouhodobě nezaměstnaní, se ztíženým přístupem k institucionální pomoci, nezřídka odříznuti od společnosti a společenského života, často v nekvalitním a předraženém bydlení a s malou nadějí na přestěhování se mimo tuto lokalitu i z důvodu stereotypů a předsudků majoritní společnosti.

Život v těchto lokalitách může být pro obyvatele frustrující. Někteří nerozumí společenskému prostředí a normám, žijí v pocitu ohrožení ze změn. V rámci takovýchto společenství vzniká svět pravidel hodnot, které jsou vzdáleny těm většinovým. Lidé z těchto lokalit postupně přijímají pozici nejhůře postavených lidí ve společnosti. Mají jen velmi omezené možnosti na zlepšení. Ti, kteří chtějí opustit sociální dno, mají hodně omezené šance.

Z hlediska vymezení potřeb romského etnika považujeme za podstatné:

- Zajistit dostupnost krizových lůžek pro rodiny s dětmi,
- zvýšit finanční gramotnost cílové skupiny osob,
- zvýšit připravenost dětí pro předškolní a školní přípravu,
- podporovat činnosti ke zvýšení přístupu k zaměstnání,
- podporovat činnosti ke zvýšení přístupu k bydlení,

- zlepšit dostupnost zdravotnické péče,
- navázat spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování.

KLÍČOVÉ OBLASTI – ROMSKÉ ETNIKUM

I. Registrované sociální služby

Lidé spadající do této oblasti podpory využívají sociální služby, které jsou poskytovány také v oblasti podpory rodin s dětmi a občanům ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučeným. Pro nadcházející období bude prioritou udržet aktuální rozsah poskytovaných sociálních služeb. Síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Z pohledu rozvoje sociálních služeb existuje shoda se zástupci oblasti Podpora rodinám s dětmi v nutnosti navýšení kapacity služby krizové pomoci (zejména pro vícečetné rodiny) pro rodiny, které se z důvodu ztráty bydlení náhle ocitají na ulici. Prolínání společných potřeb je zřetelné i na definování zvýšené poptávky po lepší finanční gramotnosti klientů a podpory klientům při získání a udržení bydlení. Vzhledem ke vzniku tzv. nových sociálně vyloučených lokalit (v okolí ubytoven) je předpoklad navýšení rozsahu sociální práce v těchto oblastech.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

Realizace souvisejících aktivit a průřezových činností je pro cílovou skupinu romského etnika velmi důležitá. Aktivity pro zajištění předškolní přípravy, motivace ke vzdělání, aktivity směřující k získání bydlení nebo podpora při hledání zaměstnání jsou nezbytnými činnostmi, které úzce navazují na síť sociálních služeb a jednoznačně splňují preventivní roli, která v konečném důsledku snižuje poptávku po využívání sociálních služeb. Prostřednictvím realizace souvisejících je záměrem v nadcházejícím období zlepšit přístup Romů ke vzdělání, bydlení, zaměstnání, zdravotnické péči a také upozornit na přetrvávající problém diskriminace Romů a upozornit na problém domácího násilí v romských rodinách.

III. Informovanost a spolupráce

V průběhu realizace 4. KP bude prohloubena spolupráce se zřizovateli předškolních a školních zařízení, s potencionálními zaměstnavateli, Úřadem práce ČR a vlastníky nemovitostí. Pro realizaci souvisejících aktivit se počítá s navázáním velmi úzké spolupráce se zástupci Agentury pro sociální začleňování.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
Armáda spásy v ČR
Bílý nosorožec, o. p. s.
CENTROM, občanské sdružení
Centrum sociálních služeb, o. p. s.
Diecézní charita ostravsko-opavská
DROM, romské středisko
Městská policie Ostrava
Magistrát města Ostrava – romský koordinátor

Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Slezská Ostrava
Městský obvod Radvanice a Bartovice
Policie ČR
Poradna pro občanství, občanská lidská práva
Společně – Jekhetane, o. p. s.
S.T.O.P.
Vzájemné soužití o. p. s.

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezová činnost, III: Informovanost a spolupráce

Cíl 1					
Podporovat pracovní uplatnění cílové skupiny					
Opatření 1.1					
Cíleně pracovat s mladými Romy při zvyšování motivace ke vzdělání a práci					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * prezentace příkladů dobré praxe (zaměstnávání, bydlení) * zavedení a realizace mentorských programů 	100 000 Kč/rok (EU, MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 5x ročně realizace informačních setkání se zaměřením na příklady dobré praxe * 50 účastníků informačních setkání za rok * vytvořený mentorský program a jeho realizace 	NNO
Opatření 1.2					
Prohloubit spolupráci s potenciálními zaměstnavateli					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * zvýšit informovanost zaměstnavatelů s cílem zamezit diskriminaci v oblasti zaměstnávání cílové skupiny * spolupracovat se sociálními firmami a podnikatelskými subjekty * prezentovat příklady dobré praxe 	7 000 Kč/rok (EU, MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 2x ročně realizace kulatých stolů se zaměstnavateli * tisk informačních materiálů 	NNO
Opatření 1.3					
Spolupracovat s Úřadem práce ČR					

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* získat zástupce z Úřadu práce ČR jako člena pracovní skupiny	0 Kč	0 Kč	* zástupce ÚP ČR jako člen PS	NNO
Opatření 1.4	Podpořit vznik agentury podporovaného zaměstnávání				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* zjistit poptávku * zajistit realizátora * vyčíslit budoucí provozní náklady	0 Kč	0 Kč	* vyhodnocení poptávky * výběr realizátora	NNO
2016	* zajistit financování	0 Kč	0 Kč	* získání finančních zdrojů na provoz	NNO
2017–2018	* zahájit realizaci	890 000 Kč/rok (MSK, SMO, dary, nadace aj.)	0 Kč	* zahájení provozu agentury * 20 účastníků za rok	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezová činnost, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 2	Připravit děti v předškolním věku na vstup do běžných vzdělávacích institucí				
Opatření 2.1	Podporovat a zvyšovat rodičovské kompetence k přípravě dětí před vstupem do běžných vzdělávacích institucí				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * realizovat setkávání rodičů * řešení společných témat * praktický nácvik péče o dítě k přípravě do školy * návštěvy předškolních zařízení 	6 000 Kč/rok (MSK, SMO, rady, nadace aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 6 uskutečněných setkání za rok * 60 účastníků setkání za rok * 6 uskutečněných návštěv předškolních zařízení 	NNO
Opatření 2.2	Realizovat předškolní kluby pro děti ze sociálně vyloučených lokalit				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	<ul style="list-style-type: none"> * zmapovat potřeby předškolních klubů pro děti v sociálně vyloučených lokalitách * zpracovat návrh řešení včetně vyčíslení provozních nákladů 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * zpracování zprávy včetně návrhu řešení * zpracování návrhu provozních nákladů 	NNO
2016	<ul style="list-style-type: none"> * zajistit financování budoucího provozu 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * uskutečněné jednání s hlavními donátory (MSK, SMO) * předjednání financování budoucího provozu 	NNO
2017–2018	<ul style="list-style-type: none"> * zahájit provoz předškolních klubů 	2 300 000 Kč (EU, MSK, SMO, úhrady účastníků, nadace, dardy aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * zahájení provozu předškolních klubů * vznik 6 předškolních klubů * 100 účastníků předškolních klubů za rok 	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezová činnost, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 3	Vytvářet podmínky pro rovný přístup společnosti k Romům
Opatření 3.1	Zlepšit přístup Romů k bydlení - práce s majiteli bytů

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* vyškolení pracovníků v komunikačních schopnostech (komunikace, vyjednávání, facilitace, mediace) * realizovat kulaté stoly s pronajímateli bytových jednotek	21 000 Kč/rok (MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	* 20 proškolených osob za rok * 1x ročně realizace kulatého stolu	NNO
Opatření 3.2	Zlepšit přístup Romů k bydlení - práce se sousedy nových nájemníků z cílové skupiny				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* komunitní práce (komunitní setkávání, kulturní, sportovní a společenské aktivity) * individuální práce (seznamování sousedů s novými nájemníky, spolupráce)	40 000 Kč/rok (MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	* 4x ročně realizace komunitních setkávání * 10 rodin ročně bydlicích mimo sociálně vyloučené lokality	NNO
Opatření 3.3	Zlepšit přístup Romů ke vzdělávání - práce s rodinou				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* skupinová práce s rodiči z majority i s rodiči klientů * zvýšit informovanost rodičů	0 Kč	0 Kč	* 10 uskutečněných setkání za rok * 200 účastníků setkání za rok	NNO
Opatření 3.4	Zlepšit přístup Romů ke vzdělávání - spolupráce se zřizovateli škol				

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * vyvolat jednání se zástupci zřizovatelů škol (informovat o potížích při nástupu do škol apod.) * zvýšit informovanost ředitelů a učitelů škol * vytvořit informační leták a brožury 	10 000 Kč (MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 2 uskutečněné jednání se zřizovateli škol za rok * vytvořený informační leták (1 000 ks) * vytvoření informačních brožur (100 ks) 	NNO
Opatření 3.5	Zlepšit přístup Romů ke zdravotní péči - zvýšení informovanosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* zajistit jednání se zástupci zdravotních pojišťoven a lékaři	0 Kč	0 Kč	* 2 uskutečněná jednání za rok	NNO
Opatření 3.6	Optimalizovat potřebu sociálně zdravotních pomocníků v Ostravě				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	<ul style="list-style-type: none"> * zmapovat potřeby sociálně zdravotních pomocníků * zpracovat návrh řešení včetně vyčíslení finančních nákladů 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * zpracovaná zpráva včetně návrhu řešení * zpracovaný návrh provozních nákladů 	NNO
2016	<ul style="list-style-type: none"> * optimalizace počtu sociálně zdravotnických pomocníků * zajistit financování realizace 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * uskutečněné jednání s hlavními donátory (MSK, SMO) * předjednání financování budoucího provozu 	NNO

2017–2018	* navýšit počet sociálně zdravotnických pomocníků v Ostravě	650 000 Kč (MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	* navýšení počtu sociálně zdravotnických pomocníků o 2,0 pracovního úvazku * navýšení počtu klientů o 140 osob za rok	NNO
Opatření 3.7 Realizovat protidiskriminační osvětovou kampaň					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* sbírání podnětů pro kampaň (příklady dobré praxe)	0 Kč	0 Kč	* zpracování podnětů od členů PS * sestavení strategie protidiskriminační kampaně	NNO
2016	* zajištění finančních prostředků * příprava kampaně * odhad nákladů na kampaň	0 Kč	0 Kč	* zajištění financování protidiskriminační kampaně	NNO
2017	* příprava realizace protidiskriminační kampaně	150 000 Kč/kampaň (EU, MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	* realizace protidiskriminační kampaně	NNO

Klíčová oblast: III. Informovanost a spolupráce

Cíl 4	Odkrýt problém domácího násilí v romských rodinách				
Opatření 4.1	Zvýšit informovanost o problematice domácího násilí				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* zvýšit informovanost v komunitách * prohloubit spolupráci s Bílým kruhem bezpečí	5 000 Kč (MSK, SMO, nadace, dary aj.)	0 Kč	* 2 uskutečněné besedy za rok * 20 účastníků besed ročně	NNO

IX. Podpora protidrogové prevence a prevence kriminality

Cílovou skupinu tvoří široké spektrum uživatelů:

- Děti mateřských škol, žáci základních škol, studenti středních škol a odborných učilišť
- Skupiny dětí a mládeže ohrožené společensky nežádoucími jevy
- Děti týrané, zneužívané, zanedbávané, ohrožené krizovou situací, žijící v sociálně vyloučených lokalitách
- Mladiství s výchovnými problémy a delikty
- Mladiství bez kvalifikace a zaměstnání
- Osoby ohrožené domácím násilím a oběti trestných činů
- Osoby závislé či ohrožené závislostí na návykových látkách, patologickém hráčství a osoby jim blízké
- Osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby sociálně vyloučené
- Osoby s rizikem dlouhodobé nezaměstnanosti
- Osoby vykonávající alternativní tresty či probační resocializační programy
- Osoby po ukončení výkonu trestu odnětí svobody
- Osoby s rizikovým sexuálním chováním
- Oběti trestné činnosti, rodiny odsouzených ve výkonu trestu
- Veřejnost

Z hlediska vymezení potřeb v oblasti protidrogové prevence a prevence kriminality je podstatné:

- Zajistit udržení stávajícího rozsahu poskytovaných sociálních služeb,
- monitorovat počty dětí mladších 15 let, které jsou závislé na návykových látkách,
- podporovat aktivity programů zaměřených na prevenci společensky nežádoucích jevů,
- podporovat činnosti směřující k resocializaci osob po výkonu trestu odnětí svobody zpět do společnosti,
- zvýšit možnosti pomoci dětem při řešení mezilidských vztahů,
- zintenzivnit spolupráci s poskytovateli sociálních služeb zaměřených na lidi bez domova.

KLÍČOVÉ OBLASTI V PODPOŘE PROTIDROGOVÉ PREVENCE A PREVENCE KRIMINALITY

I. Registrované sociální služby

V rámci realizace 3. KP došlo k rozvoji poskytovaných sociálních služeb pro cílovou skupinu především na poli služeb následné péče. Síť sociálních služeb je popsána v kapitole Popis stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Prioritou i pro následující období je tento stav udržet. Poskytovatelé sociálních služeb poukazovali na zvyšující se počet dětí mladších 15 let, které užívají návykové látky. V nadcházejícím období bude tento trend sledován a v případě doložené potřeby ze strany ostravských klientů bude nezbytné hledat reálné řešení. Zároveň bude podporováno zvýšení kompetence zaměstnanců sociálních služeb a souvisejících aktivit, kteří pracují s dětmi v oblasti psychosociálního poradenství.

II. Související aktivity a průřezové činnosti

Související aktivity jsou zejména pro lidi závislé na návykových látkách nedílnou součástí léčby a důležitým prvkem při jejich návratu do běžného života. V nadcházejícím období potrvá podpora ambulantních programů pro osoby závislé na návykových látkách a činností směřujících k resocializaci osob po výkonu trestu odnětí svobody zpět do společnosti. Z pohledu sociálních oblastí budou podporovány aktivity, které jednoznačně navazují na poskytování sociálních služeb nebo takové aktivity, které síť sociálních služeb vhodně doplňují.

III. Informovanost a spolupráce

Vzhledem k navyšování počtu drogově závislých mladých lidí bez domova se výrazně zintenzivní spolupráce s poskytovateli sociálních služeb, kteří se zabývají problematikou osob bez přístřeší. Jedním z cílů v této oblasti je také nastartování spolupráce zainteresovaných odborníků pro zajištění pomoci nezletilým dětem při řešení mezilidských vztahů a přenos získaných poznatků na Tým pro mládež zřízený při MMO. V rámci zajištění aktivit pro resocializaci lidí po výkonu trestu odnětí svobody je nezbytná spolupráce se zástupci Vězeňské služby ČR a se zástupci Úřadu práce ČR.

SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY – POSKYTOVATELŮ

Organizace
ARKA CZ, o. s.
Bílý kruh bezpečí, o. s.
Bílý nosorožec, o. p. s.
Diagnostický ústav pro mládež, středisko výchovné péče a školní jídelna Ostrava-Kunčičky
Duha Wings
FAUST, o. s.
Charita Ostrava
Městská policie Ostrava
Modrý kříž v České republice
Občanské sdružení Nová Šance
Občanské sdružení Vzájemné soužití
Pavučina o. s.
Pedagogicko-psychologická poradna
Policie České republiky
Probační a mediační služba
Renarkon, o. p. s.
Rozkoš bez rizika
Střední škola stavební a dřevozpracující Ostrava, příspěvková organizace

PŘEHLED ROZVOJOVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Klíčová oblast: II. Souvisejících aktivity a průřezové činnosti

Cíl 1		Získat relevantní data o počtech závislých dětí do 15 let			
Opatření 1.1		Monitorovat počty potenciálních klientů a analyzovat získaná data			
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2017	<ul style="list-style-type: none"> * zpracování metodiky pro sběr dat * oslovení zainteresovaných institucí (OSPOD, poskytovatelé soc. služeb, pediatrické ambulance, pedagogicko-psychologická poradna, krajská hygienická stanice a další), sběr dat * vyhodnocení získaných údajů * zpracovat návrh řešení včetně vyčíslení budoucích nákladů 	30 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * vytvoření metodiky pro sběr dat * uskutečněná jednání s kompetentními partnery * zpracování návrhu řešení včetně vyčíslení budoucích nákladů 	NNO
2017	<ul style="list-style-type: none"> * představení návrhu řešení zástupcům odvětvového oboru * zajistit financování navrhovaného řešení a zahájit realizaci sociální služby nebo související aktivity (pokud to bude výstupem navrhovaného řešení) 	0 Kč	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * prezentace navrhovaného řešení zástupcům odvětvového odboru * zajištění budoucího financování * zahájení realizace navrhovaných opatření 	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezové činnosti, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 2		Zvýšit podporu dětem při řešení problémů v mezilidských vztazích s vrstevníky a v rámci rodiny
Opatření 2.1		Zvýšit informovanost o možnostech pomoci zainteresovaných subjektů (prohloubení spolupráce návazných služeb - zasíťování)

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015	* uspořádat kulaté stoly zástupců zainteresovaných subjektů, kteří řeší danou problematiku	2 000 Kč (MPSV, MSK, SMO, dary aj.)	0 Kč	* realizace 2 kulatých stolů	
2018	* hodnotící kulatý stůl zástupců zainteresovaných subjektů, kteří řeší danou problematiku	0 Kč	0 Kč	* realizace 1 hodnotícího kulatého stolu	
2016–2018	* přenos informací na Tým pro mládež při MMO * vytvořit adresář odborníků, služeb a míst, kde děti naleznou bezpečnou pomoc a podporu	0 Kč	0 Kč	* vytvoření adresáře (elektronická a tištěná verze, příloha katalogu sociálních služeb a souvisejících aktivit * účast na 3 jednáních Týmu pro mládež pro přenos informací	NNO
Opatření 2.2	Zvýšit informovanost odborné veřejnosti (pedagogové, SPC, PPP), dětí a jejich rodičů o možnostech pomoci				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři

2015–2018	<ul style="list-style-type: none"> * jednat s výchovnými poradci * jednat s metodiky prevence * poskytovat informace ve školách * zveřejňovat informace v „nových“ médiích (facebook, webové stránky NNO) 	10 000 Kč (MPSV,MSK, SMO, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	<ul style="list-style-type: none"> * 1x ročně realizace setkání s výchovnými poradci * 1x ročně setkání s metodiky prevence * 1x ročně návštěva škol * 1x za dva roky informace v odborném tisku * zřízení facebookového účtu k dané problematice s provázaností na poskytovatele 	NNO
Opatření 2.3	Zvýšit kompetence zaměstnanců pracujících s dětmi a mládeží				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015, 2017	* vzdělávání zaměstnanců v oblasti psychosociálního poradenství a informací o možnostech pomoci	50 000 Kč (MSK, SMO, dar aj.)	0 Kč	* realizace dvou 30hod. kurzů na daná témata * 30 proškolených osob	NNO
Opatření 2.4	Posílit roli lektorů primární prevence				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* navýšení kapacit lektorů primární prevence - oblast poradenství po realizaci besed	640 000 Kč (MŠ, MPSV, MSK, SMO aj.)	0 Kč	* zvýšení úvazku v NNO o 0,4 * 10 osobních kontaktů ročně dětí s lektorem	NNO

Klíčová oblast: II. Související aktivity a průřezové činnosti, III. Informovanost a spolupráce

Cíl 3					
Zvýšit kompetence lidí opouštějící výkon trestu odnětí svobody (VTOS) k samostatnému životu					
Opatření 3.1					
Zvýšit informovanost zaměstnanců věznic a samotných odsouzených o možnostech podpory po propuštění z VTOS					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* jednat s vedením zařízení pro VTOS * iniciovat osobní setkání s odsouzenými z MSK a představení nabídky pomoci po opuštění výkonu trestu	150 000 Kč/rok (MV, MSK, SMO, dary aj.)	0 Kč	* 5x ročně návštěva zařízení pro VTOS * 100 osobních setkání s odsouzenými z MSK	NNO
Opatření 3.2					
Zvýšit finanční gramotnost osob opouštějící VTOS					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	*realizovat vzdělávací kurzy pro osoby opouštějící VTOS (4denní kurz)	90 000 Kč/rok (EU, MSK, vlastní zdroje aj.)	0 Kč	* realizace 5 vzdělávacích kurzů za rok * 40 účastníků za rok	NNO
Opatření 3.3					
Rozvoj pracovních kompetencí a příprava na práci osob opouštějících VTOS					
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	NEINVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	INVESTIČNÍ náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2015–2018	* rozvoj pracovních kompetencí ve stolařské dílně pod vedením odborného lektora * rozvoj pracovních kompetencí v zámečnické dílně pod vedením odborného lektora	320 000 Kč/rok (EU, MSK, SMO, dary aj.)	0 Kč	* zajištění provozu cvičných dílen * 40 účastníků za rok	NNO

ZÁVĚR

Příprava a samotné zpracování dokumentu 4. komunitního plánu města Ostravy trvalo více než 18 měsíců. Téměř rok zabrala příprava, realizace a vyhodnocení nejrozsáhlejšího výzkumu potřeb veřejnosti, který byl na území města Ostravy v sociální oblasti realizován. Díky dlouhodobému partnerství a úzké spolupráci s poskytovateli sociálních služeb a souvisejících aktivit byly získané údaje doplněny o benchmarkingová data z informačního systému Portex a nepřenositelné zkušenosti z každodenní praxe při zajišťování sociální péče o lidi v nepříznivé sociální situaci. Jednotlivé pracovní skupiny organizační struktury komunitního plánování na svých jednáních definovaly problémové oblasti a navrhly způsoby jejich řešení.

Sestavení dokumentu by bez osobního nasazení zúčastněných aktérů nebylo možné. Je společnou prací všech sociálních partnerů a odborníků, kteří se pohybují v sociální oblasti nebo poskytují sociální služby a související aktivity pro občany města Ostravy.

Přípravě dokumentu byla věnována maximální pozornost a všem zúčastněným náleží upřímné a velké poděkování stejně jako všem ostatním jednotlivcům a partnerským organizacím, které na tvorbě dokumentu participovaly:

PhDr. Alena Bauerová – odborný konzultant pro strategické plánování a zapojování veřejnosti

Mgr. Šárka Hliseniková – metodička komunitního plánování

Mgr. Kateřina Krčmářová – metodička komunitního plánování

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s. r. o.

Agentura Dativ

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AD – Azylový dům

AP – Akční plán

dB – Decibely

DpC – Dům na půl cesty

DZR – Domov se zvláštním režimem

ESF – Evropský sociální fond

EU – Evropská unie

FN – Fakultní nemocnice

IP – Individuální projekt

KP – Komunitní plánování

KÚ MSK – Krajský úřad Moravskoslezského kraje

KVIC – Krajské vzdělávací a informační centrum

MNO – Městská nemocnice Ostrava

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MSK – Moravskoslezský kraj

NNO – Nestátní neziskové organizace

OP – Operační program

OSPOD – Orgán sociálně právní ochrany dětí

OSVŠ – Odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit

PAS – Porucha autistického spektra

PO SMO – Příspěvkové organizace statutárního města Ostrava

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna

PS – Pracovní skupina

PS MTKP – Pracovní skupina mentálně, tělesně a kombinovaně postižení

SINEC – Klastř sociálních inovací a podniků

SMO – Statutární město Ostrava

SPaM – Oddělení sociální práce a metodika

SPC – Speciálně pedagogické centrum

SŠ – Střední škola

ÚHA MMO – Útvar hlavního architekta Magistrátu města Ostrava

ÚMOb – Úřad městského obvodu

ÚP ČR – Úřad práce České republiky

VTOS – Výkon trestu odnětí svobody

ZMO – Zastupitelstvo města Ostrava

ZŠ – Základní škola

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

TABULKY:

- Tabulka č. 1 Počet občanů na území SMO ke dni 1. 4. 2014
- Tabulka č. 2 Obyvatelstvo statutárního města Ostravy podle pohlaví a rodinného stavu
- Tabulka č. 3 Přehled poskytovaných druhů sociálních služeb v roce 2013
- Tabulka č. 4 Přehled poskytovaných sociálních služeb dle zřizovatele v roce 2013
- Tabulka č. 5 Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v jednotlivých pracovních skupinách za rok 2013
- Tabulka č. 6 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb na území SMO v roce 2013
- Tabulka č. 7 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Senioři
- Tabulka č. 8 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Senioři
- Tabulka č. 9 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi
- Tabulka č. 10 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi
- Tabulka č. 11 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se zrakovým postižením
- Tabulka č. 12 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se zrakovým postižením
- Tabulka č. 13 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se sluchovým postižením
- Tabulka č. 14 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se sluchovým postižením
- Tabulka č. 15: Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Občané mentálním, tělesným a kombinovaným postižením
- Tabulka č. 16 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané mentálním, tělesným a kombinovaným postižením
- Tabulka č. 17 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s civilizačním onemocněním
- Tabulka č. 18 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Děti a rodina

- Tabulka č. 19 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Děti a rodina
- Tabulka č. 20 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních v roce 2013 – Cílová skupina: Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení
- Tabulka č. 21 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení
- Tabulka č. 22 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Romské etnikum
- Tabulka č. 23 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Romské etnikum
- Tabulka č. 24 Přehled a finanční náročnost poskytovaných sociálních služeb v roce 2013 – Cílová skupina: Prevence kriminality a protidrogová prevence
- Tabulka č. 25 Přehled a finanční náročnost poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2013 – Cílová skupina: Prevence kriminality a protidrogová prevence

GRAFY:

- Graf č. 1 Organizační struktura komunitního plánování v Ostravě pro 4. KP
- Graf č. 2 Obyvatelstvo statutárního města Ostravy dle nejvyššího ukončeného vzdělání
- Graf č. 3 Věková pyramida města Ostrava
- Graf č. 4 Rozložení obyvatel statutárního města Ostravy dle věkových skupin v letech 2000, 2010 a 2030
- Graf č. 5 Věková pyramida statutárního města Ostrava pro roky 2010 a 2030
- Graf č. 6 Podíl financování hlavních zdrojů sociálních služeb a souvisejících aktivit za rok 2013 (v %)
- Graf č. 7 Podíl financování hlavních zdrojů sociálních služeb za rok 2013 (v tis. Kč)
- Graf č. 8 Financování souvisejících aktivit za rok 2013 (v tis. Kč)
- Graf č. 9 Podíl na celkových nákladech souvisejících aktivit v roce 2013

OBRÁZKY:

- Obrázek č. 1 Počet osob nad 65 let ve statutárním městě Ostrava v roce 2013
- Obrázek č. 2 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Senioři

- Obrázek č. 3 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi
- Obrázek č. 4 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se zrakovým postižením
- Obrázek č. 5 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané se sluchovým postižením
- Obrázek č. 6 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením
- Obrázek č. 7 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané s civilizačním onemocněním
- Obrázek č. 8 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Děti a rodina
- Obrázek č. 9 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Občané ohroženi sociálním vyloučením a sociálně vyloučení
- Obrázek č. 10 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Romské etnikum
- Obrázek č. 11 Dopravní dostupnost sociálních služeb v Ostravě v roce 2013 – Cílová skupina: Prevence kriminality a protidrogová prevence